

**STRATEGIA
INTEGRACJI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
MIASTA SKÓRCZ
NA LATA 2009-2013**

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE.....	3
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA.....	7
1.1. UWARUNKOWANIA SPOŁECZNO-PRAWNE.....	7
1.2. WARTOŚCI, ZASADY, DEFINICJE.....	10
1.3. PRZESŁANKI WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH 13	
2. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA.....	27
2.1. CHARAKTERYSTYKA MIASTA.....	27
2.2. DEMOGRAFIA.....	33
2.3. MARGINALIZACJA I WYKLUCZENIE Z PERSPEKTYWY OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ.....	37
2.4. KWESTIA DZIECKA.....	49
2.5. KWESTIA OSÓB BEZROBOTNYCH.....	56
2.6. KWESTIA UZALEŻNIEŃ.....	62
2.7. KWESTIA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI.....	65
2.8. KWESTIA PRZESTĘPCZOŚCI.....	69
2.9. IDENTYFIKACJA NAJWAŻNIEJSZYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE MIASTA.....	70
2.10. ANALIZA SWOT.....	79
2.11. ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.....	90
2.12. PODSUMOWANIE CZĘŚCI DIAGNOSTYCZNEJ.....	107
3. CZĘŚĆ PROGRAMOWA.....	109
3.1. MISJA.....	110
3.2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ.....	111
3.3. MONITORING I WDRAŻANIE STRATEGII.....	124
4. UWAGI KOŃCOWE.....	132

WPROWADZENIE

Mówiąc o gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, należy mieć na myśli w szczególności działania publicznych i prywatnych instytucji pomocy społecznej (i pokrewnych), prowadzone na terenie gminy, podejmowane dla poprawy warunków zaspokojenia potrzeb przez wybrane kategorie osób i rodzin, mieszkańców gminy.

W oparciu o uzyskane informacje i materiały został przygotowany dokument, który pozwoli na racjonalizację lokalnej polityki społecznej oraz wskaże obszary, które w najbliższym czasie powinny stać się przedmiotem szczególnej troski władz lokalnych. Metodyka opracowania dokumentu pozwoliła zaangażować środowisko lokalne w budowę strategii na najważniejszych etapach, od diagnozy do wdrożenia i realizacji.

Przedłożony materiał został opracowany w **Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Skórczu** przy merytorycznym wsparciu Ośrodka Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie. Pomoc zewnętrzna polegała głównie na doradztwie i systematyzacji układu głównych elementów wypracowanego dokumentu.

Perspektywa czasowa obowiązywania niniejszego dokumentu została skomunikowana z głównymi dokumentami strategicznymi wpływającymi na rozwiązywanie lokalnych problemów, tj. Narodowymi Strategicznymi Ramami Odniesienia (Narodowa Strategia Spójności) oraz Narodową Strategią Integracji Społecznej, wyznaczającymi działania i stwarzającymi możliwość ubiegania się o środki zewnętrzne do 2013 roku.

W pracach nad strategią uczestniczyli eksperci, specjaliści, przedstawiciele środowisk oświaty, kultury, ochrony zdrowia, sądownictwa, policji, pomocy społecznej, przedstawiciele organizacji pozarządowych i samorządu lokalnego. Weszli oni w skład Zespołu Roboczego ds. opracowania Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Skórcz na lata 2009-2013, który został powołany zarządzeniem nr 2/2008 kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skórczu z dnia 15 lipca 2008 r. wydanym na podstawie Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skórczu stanowiącego załącznik do uchwały Nr XXII/123/2005 Rady Miejskiej w Skórczu z dnia 17 marca 2005 r. oraz art. 17 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728).

Zespół Roboczy ds. opracowania Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Skórcz na lata 2009-2013

Lp.	Imię i nazwisko	Przynależność (instytucja, organizacja)
1.	Halina Bukowska	Starszy Pracownik Socjalny w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Skórczu – Przewodnicząca Zespołu
2.	Anna Bielińska	Przedstawiciel Oświaty
3.	Marzena Ośko	Podinspektor ds. świadczeń rodzinnych i zaliczki alimentacyjnej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Skórczu
4.	Tadeusz Mółka	Zastępca Burmistrza Miasta Skórcz
5.	Mirosław Ossowski	Przewodniczący Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Skórczu
6.	Anna Warczak	Przewodnicząca Komisji Społecznej Rady Miejskiej w Skórczu
7.	Barbara Graban	Przewodnicząca Komisji Budżetu i Finansów Rady Miejskiej w Skórczu
8.	Janusz Wódkowski	Członek Rady Miejskiej w Skórczu
9.	Beata Bianek	Dyrektor Miejskiego Przedszkola w Skórczu
10.	Anna Klin	Kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skórczu

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Skórcz na lata 2009-2013 składa się z trzech zasadniczych części, tj. części wstępnej, diagnostycznej i programowej.

Część wstępna zawiera elementarne informacje dotyczące zasad konstruowania dokumentu – są w niej przedstawione: aspekty społeczno-prawne, będące podstawą działania samorządu lokalnego, zasady i wartości, na których opiera się lokalna polityka społeczna, oraz analiza dokumentów strategicznych, z którymi powinna korespondować i być spójna strategia.

Część diagnostyczna dokumentu zawiera charakterystykę miasta, informacje na temat sytuacji demograficzno-bytowej jego mieszkańców oraz diagnozę problemów społecznych miasta, opartą na badaniu źródeł zastanych oraz analizie specjalnie

skonstruowanych do tego celu ankiet i wywiadów. Diagnoza obejmuje następujące kwestie:

1. Marginalizacja i wykluczenie w perspektywie Ośrodka Pomocy Społecznej;
2. Kwestia dziecka;
3. Kwestia osób bezrobotnych;
4. Kwestia uzależnień;
5. Kwestia niepełnosprawności;
6. Kwestia przestępczości;
7. Identyfikacja najważniejszych problemów społecznych na terenie miasta;
8. Analiza SWOT;
9. Zasoby umożliwiające rozwiązywanie problemów społecznych.

W podsumowaniu części diagnostycznej, po nałożeniu wyników dokonanej analizy na zakres możliwości kompetencyjnych samorządu gminnego, zostały wskazane najważniejsze obszary problemowe, których rozwiązanie powinno stać się przedmiotem troski samorządu lokalnego, a są one treścią części programowej dokumentu. Ponadto pokazany został związek zidentyfikowanych w procesie badawczym problemów społecznych z czynnikami, które należy brać pod uwagę w programowaniu działań służących rozwiązywaniu problemów społecznych środowiska lokalnego.

W części programowej dokumentu zostały przedstawione najistotniejsze założenia polityki społecznej miasta na najbliższe lata. Zostały one ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań. Ponadto została zaprezentowana informacja na temat sposobu wdrożenia strategii oraz prowadzenia monitoringu i ewaluacji jej realizacji. Część programowa dokumentu zawiera również projekty zaproponowane przez przedstawicieli organizacji pozarządowych i instytucji miasta działających w obszarze polityki społecznej.

Przedstawienie graficzne metodologii opracowania Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Skórcz na lata 2009-2013 prezentuje poniżej zamieszczony diagram.

METODOLOGIA OPRACOWANIA DOKUMENTU

Aspekty społeczno-prawne,
będące podstawą działania
samorządu lokalnego
Zasady i wartości, na których opiera
się lokalna polityka społeczna
Analiza dokumentów strategicznych,
z którymi powinna korespondować
i być spójna strategia

Analiza:

- źródeł zastanych (dane statystyczne, dane Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Urzędu Pracy, Policji, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, kuratorów sądowych, inne)
- źródeł wywołanych (badanie ankietowe „Sytuacja dziecka w środowisku szkolnym”, „Identyfikacja najważniejszych problemów społecznych”, analiza SWOT)
- analiza zasobów (instytucje samorządowe, organizacje pozarządowe)

CZĘŚĆ PROGRAMOWA

Misja
Cele strategiczne
Cele operacyjne
Kierunki działań
Informacja na temat sposobu wdrożenia strategii oraz prowadzenia monitoringu i ewaluacji jej realizacji
Programy
Projekty zaproponowane przez przedstawicieli organizacji pozarządowych i instytucji miasta działających w obszarze polityki społecznej

UWAGI KOŃCOWE

1. CZĘŚĆ WSTĘPNA

Część wstępna zawiera elementarne informacje dotyczące zasad konstruowania dokumentu. Przedstawione w niej zostały aspekty społeczno-prawne, będące podstawą działania samorządu lokalnego, oraz zasady i wartości, na których opiera się lokalna polityka społeczna. Ponadto zawiera ona analizę dokumentów programowych opracowanych na poziomie kraju, województwa, powiatu i miasta, z którymi powinna korespondować i być spójna strategia.

1.1. UWARUNKOWANIA SPOŁECZNO-PRAWNE

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych ma stanowić podstawę do realizacji względnie trwałych wzorów interwencji społecznych, podejmowanych w celu zmiany (poprawy) tych stanów rzeczy (zjawisk) występujących w obrębie danej społeczności, które oceniane są negatywnie. Dokument charakteryzuje w szczególności działania publicznych i prywatnych instytucji rozwiązujących kwestie społeczne, podejmowane dla poprawy warunków zaspokojenia potrzeb przez wybrane kategorie osób i rodzin.

Obowiązek opracowania Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z art. 17. ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728). Różnorodność problemów społecznych występujących w gminie powoduje konieczność wzięcia pod uwagę także innych aktów prawnych, które mają istotny wpływ na konstrukcję dokumentu i rozwiązywanie zadań społecznych w przyszłości. Są to m.in.:

- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2003 r. Nr 96, poz. 873 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2003 r. Nr 122, poz. 1143 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2008 r. Nr 14, poz. 92),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2005 r. Nr 179, poz. 1485 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180 poz. 1493).
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139 poz. 992 z późn. zm.),

- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 192 poz. 1378 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 71, poz. 734 z późn. zm.).

Oprócz wspomnianych aktów prawnych przy realizacji strategii może zachodzić potrzeba odwołania się również do ustaw i aktów wykonawczych z zakresu ochrony zdrowia, oświaty i edukacji publicznej, budownictwa socjalnego.

Europejska polityka społeczna została określona w głównej mierze podczas Szczytu Lizbońskiego w 2000 roku, na którym kraje członkowskie Unii Europejskiej uznały, że zwalczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego będzie centralnym elementem w procesie modernizacji europejskiego modelu społecznego. W roku 2001 uzgodniony został przez Radę, Parlament i Komisję Europejską „Wspólnotowy program na rzecz walki z wykluczeniem społecznym na lata 2002-2006”. Jego celem było wsparcie współpracy pomiędzy krajami Unii Europejskiej i zwiększenie skuteczności przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Polska zgłosiła gotowość przystąpienia do programu, w efekcie czego podjęła prace nad przygotowaniem Memorandum w sprawie Integracji Społecznej (Joint Inclusion Memorandum – JIM), Narodowej Strategii Integracji Społecznej oraz Krajowego Planu Działania na rzecz Integracji Społecznej. Powołany przez Prezesa Rady Ministrów w roku 2003 Zespół Zadaniowy do spraw Reintegracji Społecznej opracował dokument pt.: „Narodowa Strategia Integracji Społecznej dla Polski”. Autorzy tego dokumentu podjęli próbę dokonania całościowej analizy sytuacji społecznej w Polsce, wskazania priorytetowych problemów oraz dobrych praktyk na rzecz inkluzji osób i grup.

Opracowując lokalną strategię integracji i rozwiązywania problemów społecznych, uwzględniono dokumenty programowe, w których akcentuje się konieczność zapewnienia dialogu i partnerskiej współpracy instytucji rządowych, samorządowych, organizacji pozarządowych oraz biznesu. Uznaje się także za niezbędną partnerską współpracę z osobami podlegającymi wykluczeniu społecznemu. Wspomniane dokumenty to przede wszystkim:

- Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 (Narodowa Strategia Spójności 2007-2013),

- Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego,
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki.

1.2. WARTOŚCI, ZASADY, DEFINICJE

Wartość to termin używany do określenia tego, co godne uznania i pożądania, cenne i dobre. Człowiek budujący swój system wartości pewne z nich odrzuca jako złe, czyli traktuje jako „antywartości”, inne pozostawia i hierarchizuje według przypisywanej im ważności.

Wartość jest cechą względną, a to oznacza, że nie zawsze, nie w każdym miejscu, nie przez wszystkich i nie w każdych okolicznościach przypisywana jest przedmiotom podlegającym ocenie. Przedmiotami wartościowania w polityce społecznej są najczęściej stosunki społeczne, stan zaspokojenia potrzeb, instytucje społeczne, stosunki między człowiekiem a przyrodą.

Z wartości wynikają zarówno cele polityki społecznej, jak i zasady. Źródła, z których czerpie wartości polityka społeczna, są bardzo różnorodne. Są to m.in. ideologie, doktryny społeczne i gospodarcze, społeczne oczekiwania wyrażane za pośrednictwem różnych kanałów społecznej komunikacji, normy zwyczajowe, poglądy osób znaczących w społeczeństwie. W polityce społecznej, odwołującej się do wartości cenionych przez społeczeństwo, ważny jest podział na wartości odczuwane i uznawane. Wartości odczuwane wiążą się głównie ze sferą emocjonalną, zaś uznawane opierają się na przekonaniach, że pewne cechy powinny być odczuwane jako wartość.

Zasady to ogólne doktryny i normy działania, którymi powinny kierować się podmioty polityki społecznej w realizacji podstawowego celu, jakim jest zaspokajanie potrzeb. Niektóre zasady polityki społecznej są tożsame z wartościami. Zasady, które są najczęściej artykułowane bądź realizowane w polityce społecznej, a które stają się dla twórców strategii podstawowymi fundamentami budowania społeczności lokalnej, wolnej od zagrożeń i problemów społecznych, to:

- 1. Zasada samopomocy** – przejawia się w istnieniu i rozwoju pomocy wzajemnej ludzi zmagających się z podobnymi problemami życiowymi oraz pomocy silniejszych dla słabszych; zazwyczaj w ramach niewielkich nieformalnych grup.

2. **Zasada przezorności** – oznacza, że bezpieczeństwo socjalne jednostki nie może być tylko efektem świadczeń ze strony społeczeństwa, ale wynikać powinno także z odpowiedzialności człowieka za przyszłość własną i rodziny.
3. **Zasada solidarności społecznej** – najczęściej rozumiana jako przenoszenie konsekwencji, niekiedy utożsamiana z solidaryzmem społecznym, oznaczającym wyższość wspólnych interesów członków społeczeństwa nad interesami poszczególnych klas lub warstw.
4. **Zasada pomocniczości** – oznacza przyjęcie określonego porządku, w jakim różne instytucje społeczne dostarczają jednostce wsparcia, gdy samodzielnie nie jest w stanie zaspokoić swoich potrzeb; w pierwszej kolejności pomoc powinna pochodzić od rodziny, a następnie od społeczności lokalnej, a na końcu od państwa.
5. **Zasada partycypacji** – wyraża się w takiej organizacji życia społecznego, która poszczególnym ludziom zapewnia możliwość pełnej realizacji swoich ról społecznych, natomiast poszczególnym grupom pozwala zająć równoprawne z innymi miejsce w społeczeństwie.
6. **Zasada samorządności** – stanowi realizację takich wartości, jak wolność i podmiotowość człowieka, a wyraża się w takiej organizacji życia społecznego, która jednostkom i grupom gwarantuje prawo do aktywnego udziału w istniejących instytucjach społecznych oraz tworzenia nowych instytucji w celu skuteczniejszego zaspokajania potrzeb i realizacji interesów.
7. **Zasada dobra wspólnego** – przejawia się w takich działaniach władz publicznych, które uwzględniają korzyści i interesy wszystkich obywateli i polegają na poszukiwaniu kompromisów tam, gdzie interesy te są sprzeczne.
8. **Zasada wielosektorowości** – polega na równoczesnym funkcjonowaniu publicznych podmiotów polityki społecznej, organizacji pozarządowych i instytucji rynkowych, które dostarczają środków i usług służących zaspokajaniu potrzeb społeczeństwa.

Polityka społeczna, jako przewodnik czy też wskazówka działania oparta na zadeklarowanych wartościach i zasadach, określa i wyjaśnia misję, obejmuje możliwości i cele przedsięwzięć organizacyjnych, wymusza odpowiednie zachowania, nakreślając

przydział odpowiedzialności i towarzyszącą temu delegację kompetencji na wszystkie poziomy organizacyjne.

Z wymienionych powyżej zasad wynikają podstawowe cele, które powinny kształtować politykę społeczną w danym środowisku lokalnym. Są to przede wszystkim:

- dążenie do poprawy położenia materialnego i wyrównywanie szans życiowych grup społeczeństwa ekonomicznie i socjalnie najsłabszych;
- prowadzenie bieżących działań osłonowych;
- dostrzeganie z wyprzedzeniem zagrożeń społecznych;
- dorównywanie do standardów unijnych i międzynarodowych.

Polityka społeczna Unii Europejskiej opiera swoje założenia na działaniach związanych z polepszeniem warunków życia, pracy i kształcenia, zapewnieniem powszechności prawa do zatrudnienia i wykształcenia, a wreszcie stworzeniem systemu zabezpieczenia społecznego. Z uwagi na przystąpienie naszego kraju do tej struktury społeczno-gospodarczej jest rzeczą oczywistą i zrozumiałą, że właśnie te wartości i zasady stanowią fundament budowy dokumentu wskazującego lokalne problemy społeczne i metody ich rozwiązywania.

W polityce społecznej terminem „problemy społeczne” oznacza się wszelkiego rodzaju dolegliwości, zakłócenia, niedogodności występujące w życiu zbiorowym. Natomiast określeniem „kwestia społeczna” wyróżnia się wśród nich te, które:

- odznaczają się szczególną dolegliwością dla potencjału osobowego społeczeństwa;
- są następstwem niedostosowania sposobu, w jaki funkcjonuje społeczeństwo, do podstawowych potrzeb indywidualnych i zbiorowych;
- nie są możliwe do rozwiązania siłami pojedynczych grup ludzkich.

W węższym znaczeniu termin „kwestia społeczna” oznacza konkretny problem o szczególnie wysokim stopniu dotkliwości dla życia i współdziałania członków społeczności. W szerszym znaczeniu termin ten oznacza natomiast sprzeczność pomiędzy zasadami obowiązującymi w danym społeczeństwie, formacji ustrojowej czy nawet cywilizacji, a dążeniami jednostek i zbiorowości do godnego życia.

Przygotowując dokument programowy, wskazujący kierunki działań samorządu w kształtowaniu i realizacji lokalnej polityki społecznej, nie można nie wspomnieć

o wartości podstawowej, która posłużyła autorom za fundament przy jego opracowywaniu. Wartością tą jest zasada wspierania rodziny jako najważniejszej komórki społecznej. Jest ona głównym przesłaniem niniejszego dokumentu, gdyż od wspierania siły rodziny należy rozpocząć każdy rodzaj oferowanej pomocy.

1.3. PRZESŁANKI WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH

Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych gminy nie jest jedynym dokumentem w obszarze polityki społecznej, którego skutki dotyczą jej mieszkańców. Krytyczna analiza dokumentów programowych powstających na poziomie kraju, województwa czy powiatu pozwala na skuteczniejsze programowanie działań na poziomie lokalnym w taki sposób, by nie powielać pewnych działań, ale wpisywać się własnymi propozycjami programowymi w już funkcjonującą rzeczywistość formalnoprawną. Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Skórcz na lata 2009-2013 jest spójna z poniższymi dokumentami.

1.3.1. NARODOWA STRATEGIA INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Cele polityki integracji społecznej w Polsce wynikają przede wszystkim z priorytetów określonych w przyjętej w czerwcu 2004 r. Narodowej Strategii Integracji Społecznej. Wynikają również z założeń w zakresie zwalczania ubóstwa i wykluczenia społecznego przyjętych w grudniu 2000 r. przez Radę Europejską w Nicei, które Polska w pełni zaakceptowała i oficjalnie potwierdziła poprzez przyjęcie w grudniu 2003 r. Wspólnego Memorandum Polski i Unii Europejskiej o Integracji Społecznej (Joint Inclusion Memorandum).

Zarówno Krajowy Plan Działania na rzecz Integracji Społecznej, jak i Wspólne Memorandum są elementami realizacji Strategii Lizbońskiej, która została przyjęta przez piętnaście krajów członkowskich UE w marcu 2000 roku.

Polskie priorytety wpisują się także w podstawowe założenia Zrewidowanej Strategii Spójności Społecznej Rady Europy, której inauguracja odbyła się w lipcu 2004 r. w Warszawie. Jednym z tych założeń jest budowanie integracji i spójności społecznej w oparciu o prawa człowieka, a zwłaszcza te prawa, które zostały zawarte w Zrewidowanej Europejskiej Karcie Społecznej.

Priorytety Narodowej Strategii Integracji Społecznej stworzone zostały z perspektywą ich realizacji do 2010 roku. Krajowy Plan Działania uwzględnia te priorytety, których realizacja jest szczególnie pilna. Wynikają one także z przedstawionej analizy sytuacji ekonomiczno-społecznej ilustrującej podstawowe przyczyny ubóstwa i zagrożenia wykluczeniem społecznym.

Priorytety zawarte w NSIS w zakresie realizacji **prawa do edukacji** są następujące:

- wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym;
- poprawa jakości kształcenia na poziomie gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym;
- upowszechnienie kształcenia na poziomie wyższym i jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy;
- rekompensowanie deficytów rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci;
- upowszechnienie kształcenia ustawicznego.

W zakresie realizacji **prawa do zabezpieczenia socjalnego**:

- radykalne ograniczenie ubóstwa skrajnego, którego poziom jest obecnie nieakceptowany i wymaga podjęcia zdecydowanych działań;
- ograniczenie tendencji wzrostowych rozwarstwienia dochodowego, tak aby różnice te nie odbiegały od przeciętnego poziomu w krajach UE.

Bezrobocie jest jedną z form wykluczenia społecznego silnie powiązaną z innymi jego przejawami, np. ubóstwem, w warunkach niskiej skuteczności systemu zabezpieczenia socjalnego dla osób bezrobotnych i ich rodzin. Dlatego też w Narodowej Strategii Integracji Społecznej cztery z dwudziestu priorytetów odnoszą się do sfery działań dotyczących realizacji **prawa do pracy**:

- ograniczenie bezrobocia długookresowego;
- zmniejszenie bezrobocia młodzieży;

- zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród niepełnosprawnych;
- zwiększanie liczby uczestników aktywnej polityki rynku pracy.

W zakresie realizacji **prawa do ochrony zdrowia**:

- wydłużenie przeciętnego dalszego trwania życia w sprawności;
- upowszechnienie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- zwiększenie zakresu programów zdrowia publicznego obejmujących kobiety i dzieci.

W zakresie realizacji **innych praw społecznych**:

- zwiększenie dostępu do lokali (mieszkań) dla grup najbardziej zagrożonych bezdomnością;
- zapewnienie lepszego dostępu do pracowników socjalnych;
- rozwinięcie pomocy środowiskowej i zwiększenie liczby osób objętych jej usługami;
- zaangażowanie obywateli w działalność społeczną;
- realizacja Narodowej Strategii Integracji Społecznej przez samorządy terytorialne;
- zwiększenie dostępu do informacji obywatelskiej i poradnictwa.

1.3.2. KRAJOWY PLAN DZIAŁANIA NA RZECZ INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Krajowy Plan Działania na rzecz Integracji Społecznej to program poprawy dostępu do praw społecznych i zwiększania poziomu ich realizacji. Jest to również zasadniczy instrument osiągnięcia integracji społecznej w europejskim modelu społecznym. Realizacja praw społecznych wymaga oczywiście poniesienia określonych kosztów, tak samo jak realizacja wszystkich innych kategorii praw człowieka zawartych w prawie międzynarodowym i krajowym. Należy więc zapewnić w sposób trwały zasoby finansowe, kadrowe, lokalowe, rzeczowe i inne instytucjom odpowiedzialnym za realizację tych praw.

Prawa społeczne powinny mieć obecnie priorytet w wydatkach publicznych. Ich realizacja znacznie się pogorszyła w ostatnich latach, a więc zmniejsza się poziom integracji społecznej i zwiększa się skala i zasięg procesów wykluczenia społecznego.

W Krajowym Planie Działań na rzecz Integracji Społecznej za najważniejsze uznano:

- działania edukacyjne, socjalne i zdrowotne zapobiegające wykluczeniu oraz wspierające grupy zagrożone;
- budowę systemu bezpieczeństwa socjalnego i przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu;
- realizację prawa do pracy dla każdego, w tym szczególnie dla grup defaworyzowanych na rynku pracy poprzez odpowiednią politykę makroekonomiczną i politykę zatrudnienia;
- rozwój systemu instytucjonalnego z jasnym podziałem odpowiedzialności instytucji rządowych i samorządowych, otwierającego przestrzeń dla aktywności obywatelskiej i upodmiotowienia osób korzystających z usług społecznych, świadczonych zarówno przez państwo, jak i przez organizacje pozarządowe.

Na poziomie operacyjnym ważne jest, że polska polityka integracji społecznej musi być realizowana **we współpracy z szeroko rozumianymi partnerami społecznymi**. Szczególnie chodzi tu o związki zawodowe i związki pracodawców, organizacje pozarządowe, samorządy lokalne oraz instytucje charytatywne, kościoły i związki wyznaniowe. Niezależnie od osiągniętego poziomu zamożności oraz stanu koniunktury gospodarczej państwo nie jest w stanie zrealizować celów tej polityki bez partnerstwa z innymi instytucjami.

W tym kontekście ustalono następujące priorytety na najbliższe dwa lata:

- zaangażowanie obywateli w działalność społeczną, głównie poprzez zwiększenie ich uczestnictwa w działalności organizacji pozarządowych i innych formach pracy społecznej oraz samopomocy;
- wzrost liczby samorządów, które z pełną wrażliwością i zaangażowaniem podejmą się tworzenia lokalnych strategii przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu, a następnie zrealizują ich założenia.

1.3.3. NARODOWE STRATEGICZNE RAMY ODNIESIENIA 2007-2013 (NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI 2007-2013)

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Europejskiej, ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności, przygotowano strategiczne wytyczne w sprawie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, określające indykatywne ramy interwencji funduszy z uwzględnieniem innych polityk Unii Europejskiej. Projekt tego dokumentu Komisja Europejska opublikowała w dniu 5 lipca 2005 r. pod nazwą „Polityka spójności wspierająca wzrost gospodarczy i zatrudnienie: Strategiczne Wytyczne Wspólnoty 2007-2013” (SWW). Dokument ten zaleca każdemu funduszowi realizację celu priorytetowego, którym jest promowanie harmonijnego, zrównoważonego i trwałego rozwoju Wspólnoty. Uwzględnienia przy tym zalecenia KE w zakresie polityki gospodarczej oraz zatrudnienia – Zintegrowany Pakiet Wytycznych w sprawie wzrostu gospodarczego i zatrudnienia na lata 2005-2008 (ZPW).

Na podstawie zapisów Strategicznych Wytycznych Wspólnoty Polska opracowała „Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007-2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie” (NSRO), które integrują główne priorytety Wspólnoty z priorytetami polskimi, uwzględniając jednocześnie zapisy Krajowego Programu Reform, odpowiadającego na wyzwania zawarte w Strategii Lizbońskiej. Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia stanowią podstawę do programowania interwencji Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz Funduszu Spójności (FS).

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia określają działania o charakterze rozwojowym, jakie rząd polski zamierza podjąć w latach 2007-2013 w zakresie promowania trwałego wzrostu gospodarczego, wzrostu konkurencyjności oraz wzrostu zatrudnienia. NSRO służą jednocześnie zapewnieniu skutecznej pomocy na rzecz regionów i grup społecznie zmarginalizowanych oraz pomocy w restrukturyzacji sektorów i regionów problemowych. Zakładanym efektem strategii proponowanej w NSRO jest znaczące podniesienie jakości życia mieszkańców Polski i zbliżenie poziomu rozwoju do obecnie najbiedniejszych starych państw członkowskich, a w dłuższej perspektywie poziomu zbliżonego do średniej europejskiej.

W wyniku przeprowadzonej analizy, która wykazała różnice poziomu społecznego-gospodarczego rozwoju kraju oraz poszczególnych jego regionów w stosunku do innych krajów UE, oraz w odpowiedzi na wyzwania Strategii Lizbońskiej i cele Zintegrowanego Pakietu Wytycznych, których instrumentem realizacji na gruncie krajowym jest Krajowy Program Reform, sformułowano cel strategiczny Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013. Zakłada on tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Cel strategiczny osiągnąć będzie poprzez realizację horyzontalnych celów szczegółowych, co oznacza, że wszystkie programy, działania i projekty podejmowane w ramach NSRO realizują je jednocześnie aczkolwiek w różnym zakresie. Celami horyzontalnymi NSRO są m.in.:

- poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa;
- poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej;
- budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski;
- wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich.

1.3.4. PROGRAM OPERACYJNY KAPITAŁ LUDZKI

Najważniejszym instrumentem finansowym polityki społecznej Unii Europejskiej jest Europejski Fundusz Społeczny. Finansuje on działania państw członkowskich w zakresie przeciwdziałania bezrobociu i rozwoju zasobów ludzkich w celu osiągnięcia spójności gospodarczej i społecznej oraz wysokiego poziomu zatrudnienia. Zgodnie z Narodowymi Strategicznymi Ramami Odniesienia (NSRO) całość interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego w Polsce na lata 2007-2013 została ujęta w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Jego celem jest umożliwienie pełnego wykorzystania potencjału zasobów ludzkich poprzez wzrost zatrudnienia i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników, podniesienie poziomu wykształcenia

społeczeństwa, zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego oraz wsparcie budowy struktur administracyjnych państwa.

Problematyka integracji społecznej została ujęta w dwóch priorytetach tego Programu, tj. w realizowanym na poziomie centralnym priorytecie I „Zatrudnienie i integracja społeczna” oraz w realizowanym na poziomie regionalnym priorytecie VII „Promocja integracji społecznej”. W ramach tych priorytetów przewidziano następujące działania odnoszące się do problematyki integracji społecznej:

- Priorytet I – Działanie 1.2. „Wsparcie systemowe instytucji pomocy i integracji społecznej”, którego cel zakłada podniesienie jakości i efektywności funkcjonowania instytucji działających w obszarze pomocy i integracji społecznej poprzez rozszerzanie realizowanych przez nie usług, poprawę systemu monitorowania i oceny efektywności podejmowanych działań oraz inwestycje w rozwój kwalifikacji i kompetencji kadr;
- Priorytet I – Działanie 1.3. „Ogólnopolskie programy integracji i aktywizacji zawodowej”, którego celem jest opracowywanie, wdrażanie i promocja ogólnopolskich i ponadregionalnych rozwiązań z zakresu aktywizacji zawodowej i integracji społecznej, skierowanych do grup znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, w tym w szczególności: młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym, osób pozbawionych wolności, osób niepełnosprawnych oraz członków społeczności romskiej, a także upowszechnianie rozwiązań na rzecz godzenia życia zawodowego i rodzinnego oraz wyrównywania szans kobiet i mężczyzn w dostępie do zatrudnienia;
- Priorytet VII – Działanie 7.1. „Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji”, którego cel zakłada rozwijanie aktywnych form integracji społecznej i umożliwianie dostępu do nich osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym oraz poprawę skuteczności funkcjonowania instytucji pomocy społecznej w regionie;
- Priorytet VII – Działanie 7.2. „Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej”, którego celem jest poprawa dostępu do zatrudnienia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i rozwijanie sektora ekonomii społecznej;
- Priorytet VII – Działanie 7.3. „Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji”, którego cel zakłada wsparcie dla rozwoju inicjatyw na rzecz aktywizacji i integracji

społeczności lokalnych, przyczyniające się do realizacji strategii rozwoju kapitału ludzkiego na terenach wiejskich.

Pośrednio dla problematyki integracji społecznej istotne jest również wyznaczone w ramach Priorytetu V – Działanie 5.4 „Rozwój potencjału trzeciego sektora”, którego cel zakłada wspieranie potencjału organizacji pozarządowych w celu ich efektywnego i profesjonalnego uczestnictwa w mechanizmach partnerstwa, szczególnie w obszarach istotnych dla realizacji Strategii Lizbońskiej i Krajowego Programu Reform.

1.3.5. STRATEGIA POLITYKI SPOŁECZNEJ WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO DO 2013 ROKU

Ze względu na swój dalekosiężny charakter strategia budowana na poziomie lokalnym musi uwzględniać i brać pod uwagę przesłanki zawarte w dokumentach strategicznych podmiotów, z którymi gmina współpracuje na zasadzie partnerstwa. Jednym z nich jest samorząd województwa pomorskiego. „Strategia Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego do 2013 roku” pozwala zaplanować działania województwa z zakresu polityki społecznej w taki sposób, aby przeciwdziałać najistotniejszym zagrożeniom społecznym przy aktywnym udziale samorządów lokalnych i organizacji pozarządowych. Zagrożenia takie jak negatywne skutki ubóstwa i zjawisko wykluczenia społecznego, to wyzwania nie tylko dla Pomorza, ale również dla społeczeństwa współczesnej Europy.

Zadaniem samorządu województwa jest nie tylko rozwiązywanie problemów społecznych. To przede wszystkim organizowanie wsparcia i pomocy osobom potrzebującym w miejscu ich zamieszkania, a więc przy udziale jednostek organizacyjnych samorządów lokalnych. Województwo poprzez działalność Regionalnego Ośrodka Pomocy Społecznej pełni rolę wspierającą, aktywizującą, koordynującą i inicjującą nowe rozwiązania, zmierzające tym samym do wyrównywania poziomu życia mieszkańców Pomorza. Strategia określa główne działania samorządu województwa zgodnie z przypisanymi województwu zadaniami z zakresu pomocy społecznej.

W trakcie prac nad Strategią dokonano diagnozy stanu społecznego województwa, sformułowano misję („Wysoka jakość życia mieszkańców regionu w zintegrowanych

i aktywnych wspólnotach lokalnych z możliwością pełnego uczestnictwa w rozwoju społeczno-gospodarczym) oraz przyjęto cztery zasadnicze priorytety, w obrębie których wyznaczono m.in. cele szczegółowe:

- I. Wzrost zatrudnienia i mobilności zawodowej.
 1. Dostosowanie oferty edukacyjnej do rynku pracy.
 2. Zwiększenie dostępności do instytucji rynku pracy.
 3. Rozwój kształcenia ustawicznego.
 4. Aktywizacja zawodowa osób będących w trudnej sytuacji na rynku pracy.
- II. Wzmacnianie integracji społecznej.
 1. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu.
 2. Tworzenie warunków do wczesnego diagnozowania i wsparcia w sytuacjach zagrożenia wykluczeniem społecznym.
 3. Tworzenie warunków do wyzwalaania aktywności indywidualnej osób zagrożonych wykluczeniem i wykluczonych społecznie.
 4. Wspieranie działań środowisk lokalnych na rzecz reintegracji społecznej i zawodowej.
- III. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego.
 1. Tworzenie warunków do budowania instytucjonalnego wsparcia rozwoju społeczeństwa obywatelskiego.
 2. Wzmacnianie postaw obywatelskich.
 3. Podnoszenie jakości działalności organizacji pozarządowych.
- IV. Poprawa infrastruktury społecznej i systemów wsparcia integracji społecznej.
 1. Zwiększenie dostępności usług instytucji wspierających.
 2. Podnoszenie jakości usług instytucji wspierających.
 3. Stwarzanie warunków do powstawania i funkcjonowania koalicji i partnerstw na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.
 4. Budowanie komplementarnego systemu i standaryzacja usług.

1.3.6. STRATEGIA ROZWOJU POWIATU STAROGARDZKIEGO

Strategia rozwoju powiatu starogardzkiego jest dokumentem o charakterze programowym, określającym zasadnicze kierunki rozwoju powiatu na lata 2003-2013. Stan docelowy opisuje misja rozwoju, zaś sama strategia wskazuje konkretne cele

strategiczne, odpowiadające im wiązki programów operacyjnych, a w ich ramach szczegółowe zadania. Dokument został przygotowany z udziałem przedstawicieli władz samorządowych powiatu i gmin oraz reprezentantów społeczności lokalnej.

W trakcie prac nad strategią zdefiniowano cztery cele strategiczne wpisujące się w dalekosiężną wizję rozwojową powiatu. W celu zapewnienia realizacji tych celów, dla każdego z nich sformułowane zostały bardziej szczegółowe programy operacyjne wyposażone w zestawy zadań realizacyjnych. W obrębie celu strategicznego 1. „Podniesienie spójności społecznej i poziomu wykształcenia” oraz programu operacyjnego „Rozwój instytucji społecznych” wyznaczono zadanie pn. „Ochrona rodziny, przeciwdziałanie patologii społecznej”. W ramach jego realizacji zaplanowano rozwiązanie dwóch następujących grup problemowych:

1. Ochrona i pomoc rodzinie:

- promocja rodziny jako podstawowej wartości społecznej,
- utworzenie zespołu diagnozy i terapii rodzinnej,
- opracowanie i skierowanie celem zatwierdzenia do Ministerstwa programu Szkolenia Rodzin,
- utworzenie mieszkania na cele interwencji kryzysowej,
- przystosowanie domów pomocy społecznej do obowiązujących standardów.

2. Przeciwdziałanie patologii społecznej w rodzinie:

- budowanie sprawnie funkcjonującego systemu, który zapewni opiekę nad dziećmi i młodzieżą z rodzin dysfunkcyjnych,
- opracowanie „Raportu o kondycji rodziny w powiecie starogardzkim”, który pozwoli na monitorowanie wszelkich działań na rzecz rodziny,
- praca z rodziną naturalną w celu umożliwienia powrotu dziecka do rodziny,
- kształtowanie właściwych postaw rodzicielskich (w ramach szkolenia rodzin),
- utworzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej typu resocjalizacyjnego dla dzieci i młodzieży (10.-14. rok życia).

1.3.7. PROGRAM WSPÓLPRACY I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH NA TERENIE POWIATU STAROGARDZKIEGO 2001-2011

Program współpracy i rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych na terenie powiatu starogardzkiego jest dokumentem opracowanym na lata 2001-2011, który wyznacza kierunki rozwoju oferty wsparcia dla osób niepełnosprawnych zamieszkujących w powiecie starogardzkim. Misją programu jest „Otwarcie społeczności powiatu starogardzkiego na niepełnosprawnych, powiązane ze współpracą w ułatwianiu im życia i dążeniu do zapobiegania niepełnosprawności”. Sposób działania wynikający z misji zakłada stworzenie nowoczesnych zasad współpracy opierających się na wykorzystaniu możliwych i dostępnych środków i sposobów, tak by mogły one dotrzeć do potrzebujących z terenu całego powiatu starogardzkiego. Do celów strategicznych programu zaliczono:

1. Otwarcie społeczności powiatu starogardzkiego na problem niepełnosprawności
2. Stworzenie pełnego zaplecza rehabilitacyjno-terapeutyczno-lekarsko-doradczego dla niepełnosprawnych, obejmującego cały powiat starogardzki
3. Stworzenie ośrodków lub punktów wczesnej interwencji na terenie wszystkich gmin powiatu
4. Zapewnienie niepełnosprawnym dzieciom, młodzieży i dorosłym możliwości kształcenia się
5. Powołanie sprawnie działającego Centrum Aktywnej Rehabilitacji i Terapii
6. Stworzenie niepełnosprawnym możliwości zatrudnienia i pracy w każdej gminie powiatu starogardzkiego
7. Kultura i sport dla wszystkich
8. Przystosowanie budynków użyteczności publicznej na potrzeby osób niepełnosprawnych
9. Stworzenie puli mieszkań chronionych
10. Zorganizowanie systemu działań informacyjnych i organizacyjnych zmierzających do ochrony niepełnosprawnych i ich rodzin

1.3.8. STRATEGIA ROZWOJU MIASTA SKÓRCZ DO 2015 ROKU

Samorządy lokalne działające w warunkach gospodarki rynkowej, cechującej się dużą dynamiką zmian i niepewnością co do ich kierunków, muszą posiadać zdolność do wczesnego rozpoznawania zagrożeń, jak i dostrzegania pojawiających się szans. Silne

oddziaływania czynników zewnętrznych, w których istotną rolę odgrywa dynamika i ekspansywność jednostek terytorialnych (gmin miejskich i wiejskich oraz województw), konkurujących w dostępie do ograniczonego rynku inwestorów i kapitału, wymuszają konieczność stosowania przez władze samorządowe odpowiednich metod zarządzania. W takich warunkach istotnego znaczenia nabiera zarządzanie strategiczne, które, oparte na opracowywaniu, wdrażaniu i kontroli realizacji planów strategicznych, umożliwia dostosowanie funkcjonowania jednostek terytorialnych do zmian zachodzących w otoczeniu. W obecnych warunkach polskich – na poziomie zarządzania lokalnego (gminnego) – jedną z podstawowych ról wśród tego typu planów pełnią strategie rozwoju. W opracowaniach tych określone są cele rozwoju lokalnego oraz sposoby realizacji tych celów przy wyróżnieniu najbardziej pożądanym dla rozwoju gminy działalności.

W trakcie prac nad Strategią Rozwoju Miasta Skórcz do 2015 roku dokonano m.in. identyfikacji najważniejszych problemów miasta i przeprowadzono analizę SWOT, sformułowano wizję rozwoju miasta oraz określono uwarunkowania i cele rozwoju w sześciu obszarach: 1. Infrastruktura techniczna i rewitalizacja przestrzeni, 2. Turystyka, 3. Przemysł i przedsiębiorczość, 4. Wspieranie edukacji, 5. Integracja działań miasta i gminy, aktywność mieszkańców, 6. Ochrona środowiska przyrodniczego. W ich ramach wyznaczono m.in. poniżej wymienione cele strategiczne odnoszące się do sfery społecznej.

1. Przygotowanie infrastruktury technicznej miasta dla sprostania oczekiwaniom mieszkańców i wymogom Unii Europejskiej m.in. poprzez:
 - rozbudowę i modernizację bazy sportowo-rekreacyjnej
2. Rozwój turystyki w tym tranzytowej wraz z promocją walorów miasta poprzez:
 - rozbudowę i modernizację bazy turystycznej i sportowo-rekreacyjnej na wysokim poziomie
 - stworzenie sprzyjających warunków do rozwoju innych usług obsługujących ruch turystyczny
 - utworzenie ze Skórcza Centrum Turystycznego dla okolicznych gmin
3. Tworzenie warunków dla rozwoju lokalnego biznesu i przyciągnięcie inwestora strategicznego poprzez:
 - przygotowanie terenów pod działalność gospodarczą i usługową

- promocję Skórcza jako obszaru atrakcyjnego dla potencjalnych inwestorów
 - stworzenie warunków formalno-prawnych (szybkie ścieżki inwestycyjne, system ulg w podatkach lokalnych) i infrastrukturalnych dla potencjalnych inwestorów
 - kształcenie młodzieży i dorosłych w zakresie przedsiębiorczości
 - wykorzystanie środków Unii Europejskiej dla tworzenia nowych miejsc pracy i rynków zbytu dla wyrobów miejscowych
 - stworzenie systemu wspierania rozwoju gospodarczego branż nieuciążliwych dla środowiska
4. Wspieranie edukacji na wszystkich poziomach dla podniesienia konkurencyjności lokalnej siły roboczej poprzez:
- przedstawienie kompleksowej oferty alternatywnych miejsc pracy dla rolników
 - podjęcie niezbędnych działań inwestycyjno-remontowych infrastruktury technicznej oświaty
 - wystąpienie z ofertą cyklicznych szkoleń dla dorosłych
 - akwizycja filii uczelni wyższej na terenie Skórcza
 - wykorzystanie kontaktów międzynarodowych dla szkoleń różnych grup mieszkańców, w tym nauki języków obcych
5. Połączenie miasta i gminy Skórcz w jeden organizm samorządowy wraz z intensyfikacją procesu uspołecznienia pracy organów miasta poprzez:
- zapewnienie rozwoju organizacji kulturalnych i pozarządowych organizacji dla budowania więzi społecznych i zachowania kociewskiej tożsamości kulturowej
 - przeciwdziałanie dalszemu rozwarstwieniu w dochodach mieszkańców – zapewnienie zrównoważonego rozwoju miasta (Agenda 21)
 - powołanie lokalnego czasopisma
 - ścisła współpraca miasta i gminy przy wskazywaniu terenów pod inwestycje przemysłowe i mieszkalnictwo
 - zintegrowanie działań w zakresie infrastruktury technicznej i społecznej z sąsiednimi gminami
 - podniesienie świadomości społecznej według zasady, że wszyscy tworzymy samorząd i odpowiadamy za skuteczność jego działań.

2. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

Część diagnostyczna zawiera diagnozę problemów społecznych miasta. Diagnoza została oparta na badaniu źródeł zastanych oraz analizie skonstruowanych specjalnie do tego celu ankiet i wywiadów.

2.1. CHARAKTERYSTYKA MIASTA

Skórcz jest miastem położonym w południowej części województwa pomorskiego, na obszarze Kociewia. Jest jedną z trzynastu jednostek samorządu terytorialnego wchodzącego w skład powiatu starogardzkiego, zajmując jego południowo-wschodnią część (rycina 1.). Zajmuje powierzchnię 3,67 km² i liczy 3.552 mieszkańców (stan na 31.12.2007 r.).

Rycina 1. Miasto Skórcz.

Infrastruktura drogowa i komunikacja

Skórcz jest ważnym węzłem komunikacyjnym w rejonie Borów Tucholskich. W mieście krzyżują się drogi biegnące z północy na południe oraz ze wschodu na zachód. Przez Skórcz przebiega droga nr 214 (Łeba – Kościerzyna – Warlubie), do której dochodzi droga nr 222 (Gdańsk – Starogard). Ponadto istnieją połączenia drogowe na wschód z Gniewem i Smętowem Granicznym, tj. z trasą międzynarodową E75. W odległości około 10 km od miasta przebiegać będzie autostrada A1. W mieście funkcjonuje komunikacja autobusowa PKS umożliwiającą połączenie ze Starogardem Gdańskim, Gdańskiem i Grudziądzem.

Położenie fizycznogeograficzne

Miasto zajmuje północny skraj Borów Tucholskich, na pograniczu z Pojezierzem Kociewskim (Starogardzkim). Leży w malowniczej dolinie rzeki Szoryca, będącej dopływem Węgiermucy, w prawobrzeżnym zlewisku Wierzycy. W tej dość szerokiej i bagnistej dolinie obserwuje się aktywną działalność wód polodowcowych, które tworzą, mające duże wartości smakowe i zdrowotne, studnie artezyjskie.

Zachowane dziedzictwo kulturowe, bogata historia, unikatowe stanowiska archeologiczne, dobre położenie, dogodna komunikacja oraz wybitne walory krajoznawcze z zachowanymi naturalnymi krajobrazami, lasami i wodami powierzchniowymi stanowią dobre warunki do rozwoju na terenie miasta wszelkich form wypoczynku, lecznictwa klimatycznego, rekreacji oraz turystyki.

Gospodarka

Skórcz jest ośrodkiem obsługi ludności i rolnictwa z terenu miasta i gminy, a także częściowo sąsiednich gmin Osiek i Smętowo Graniczne. Funkcje uzupełniające pełnią: przetwórstwo rolno-spożywcze oraz lokalny przemysł drzewny, meblarski i metalowy. Dobrze rozwinięta jest sfera handlu i usług. Istnieją liczne sklepy spożywcze, przemysłowe, kwaciarnie, a także księgarnia, dwa składy opałowe, stacja paliw i dwie apteki. W każdą sobotę obleżenie mieszkańców Skórcza i okolicznych miejscowości przeżywa targowisko przy ul. Parkowej. Usługi gastronomiczne zapewniają dwa bary, cukiernia i restauracja-kawiarnia. Przedsiębiorcy świadczą m.in. usługi dekarско-blacharskie, drukarskie, fotograficzne, elektryczne, wodno-kanalizacyjne, kominiarskie, krawieckie, prawnicze, transportowe, murarskie, malarskie, fryzjerskie i zegarmistrzowskie. W mieście funkcjonuje Bank Spółdzielczy, a główne przedsiębiorstwa produkcyjne stanowią: Iglotex Spółka z o.o., Fabryka Mebli Fast Spółka z o.o., Zakład Przemysłu Drzewnego – Gdański Przemysł Drzewny S.A. oraz Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „Szarafin”. Ważniejszymi zakładami usługowymi są: Zakład Gospodarki Miejskiej oraz Gminna Spółdzielnia Samopomoc Chłopska (handel, usługi, przetwórstwo spożywcze). Z końcem 2007 roku na terenie miasta funkcjonowało 6 podmiotów gospodarczych publicznych oraz 218 podmiotów gospodarczych prywatnych.

Mieszkalnictwo

W zasobach komunalnych miasta pozostaje 141 mieszkań, których łączna powierzchnia użytkowa wynosi 5.429,99 m². Mieszkań o niskim standardzie w starym

budownictwie sprzed 1945 roku jest 46. W zasobach Towarzystwa Budownictwa Społecznego pozostaje 47 mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 2.506 m². Na dzień 30.06.2008 r. w Urzędzie Miejskim w Skórczu złożone były 22 wnioski o przydział mieszkań komunalnych oraz 20 wniosków o przydział mieszkań w zasobach Towarzystwa Budownictwa Społecznego.

Oświata i kultura

Sieć placówek oświatowych na terenie miasta tworzą: Przedszkole, do którego w roku szkolnym 2006/2007 chodziło 92 dzieci, działające w ramach Zespołu Szkół Publicznych Szkoła Podstawowa i Gimnazjum, w których naukę pobierało odpowiednio 300 i 194 uczniów, oraz Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych (Liceum Ogólnokształcące, Liceum Profilowane, Zasadnicza Szkoła Zawodowa i Szkoła Policealna), do którego uczęszczało 330 uczniów.

Na terenie miasta funkcjonują również Miejski Ośrodek Kultury oraz Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna. Ośrodek Kultury jest placówką kulturalno-wychowawczą działającą na rzecz młodzieży i dorosłych, realizującą swoje zadania poprzez organizowanie imprez kulturalnych oraz indywidualnego i zespołowego uczestnictwa w kulturze i różnorodnych form edukacji kulturalnych. Dzieci i młodzież codziennie spędzają czas wolny, uczestnicząc w różnorodnych kołach zainteresowań, do których należą: kurs tańca towarzyskiego (ok. 30 osób; pary taneczne biorą udział w turniejach, pokazach i Mistrzostwach Kociewia, osiągając dobre wyniki), warsztaty rysunku (20-25 osób; prace dzieci są eksponowane na wernisażach i wystawach), orkiestra dęta (19 osób; uczestniczą w przeglądach orkiestr i imprezach), sekcja wokalna-muzyczna – grupa „Stokrotki” (16 osób; uczestniczą w wielu imprezach powiatowych i na terenie powiatu), sekcja wokalna-muzyczna – grupa Ireland (10 osób), koło teatralne „Płomień” (ok. 20 osób; odnoszą sukcesy na przeglądach teatralnych), chór „Skórceckie szpaki” (28 osób), koło muzyczne – nauka gry na gitarze (10 osób) oraz koło muzyczne – nauka gry na organach (8 osób).

Poza kołami zainteresowań Ośrodek Kultury organizuje liczne imprezy, wśród nich: imprezę „Z wizytą u Was”, wieczory poezji śpiewanej przy świecach, wieczory przy muzyce, koncerty zespołów amatorskich i zawodowych, konkurs recytatorski Poezji Polskiej (okręgowe eliminacje), podróż sentymentalną do miejsc serdecznych – Dni

Kultury Kociewskiej, „Od przedszkola do Opola” (festiwal dziecięcy), „Ferie na wesoło” (blok imprez dla dzieci), Wielką Orkiestrę Świątecznej Pomocy, zimowy bal przebierańców dla dzieci, imprezy plenerowe w parku miejskim, happening „Światło w szkłe” (zaduma adwentowa), festyn 3-cio majowy, „Świat dziecka” (impreza z okazji Dnia Dziecka), „Akcja lato”, festyn „Lato na Kociewiu”, „Z marzanną do Europy”, „Jesienne Kobierce”, popołudnia z Hip-Hopem, „Mikołajki”, coroczną edycję festiwalu „Wesoła Nutka” (przeegląd twórczości amatorskiej dzieci i młodzieży z miasta i gminy Skórcz z udziałem osób niepełnosprawnych), powitanie nowego roku przy fontannie, „Kursk” atakuje (koncert zespołów rockowych), Festiwal kultur Śląsk – Kociewie oraz festyn noworoczny.

Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna jest placówką, której głównym celem jest zaspakajanie i rozwijanie potrzeb czytelniczych oraz upowszechnianie wiedzy i rozwijanie kultury poprzez organizowanie: wycieczek dzieci i młodzieży do biblioteki w celu zachęcenia do korzystania z księgozbioru i usług biblioteki, wspólnego czytania bajek oraz zajęć plastycznych dla dzieci w dni wolne od zajęć lekcyjnych, wieczorów poezji promujących miejscowych poetów (kilka razy w roku), spotkań żeńskiej społeczności miasta pn. „Babski Wieczór”, kursów komputerowych dla seniorów, kursów języka angielskiego dla mieszkańców Skórcza (dwa razy w tygodniu), spotkań pań z koła hafciarek, wystaw prac rękodzielnictwa artystycznego twórców z terenu miasta i kiermaszów świątecznych oraz poprzez udział w festynach odbywających się w mieście. Biblioteka prowadzi również Punkt Informacji Turystycznej, wypożyczalnię „książki mówionej” dla osób starszych, niedowidzących i mających problemy z dysleksją, czytelnię czasopism oraz zapewnia dostęp do Internetu i świadczy usługi ksero.

Na terenie miasta działa również Towarzystwo Przyjaciół Skórcza i Ziemi Kociewskiej, które zajmuje się krzewieniem kultury Kociewia oraz dbaniem o tradycje Skórcza i regionu.

Sport

Skórcz należy do najsilniejszych ośrodków lekkoatletycznych województwa pomorskiego. W Ludowym Klubie Sportowym „Pomorzanka” młodzież uprawia takie dyscypliny, jak rzut młotem, skoki, biegi sprinterskie, a na stadionie miejskim odbywa

się Memoriał Rzutów im. Sławomira Zieleniewskiego. W mieście działają również Lekkoatletyczny Ludowy Klub Sportowy „Ziemi Kociewskiej”, drużyna piłkarska, która bierze udział w rozgrywkach klasy A oraz Skórzecki Klub Sportowy.

Zdrowie

Mieszkańcy miasta mają zapewnioną opiekę zdrowotną w Przychodni Rejonowej działającej jako Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „Puls” S.C. oraz w trzech gabinetach prywatnych.

Przychodnia Rejonowa w Skórczu udziela świadczeń zdrowotnych, prowadzi profilaktykę zdrowotną oraz wydaje orzeczenia i opinie o stanie zdrowia pacjentów. W ramach Przychodni funkcjonuje: poradnia lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, gabinet zabiegowy, pracownia diagnostyki laboratoryjnej, gabinet pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej, gabinet położnej środowiskowo-rodzinnej, poradnia ginekologiczno-położnicza oraz gabinet medycyny szkolnej. Na terenie Przychodni działa również Przychodnia Stomatologiczna „Stomadent”, która dzierżawi gabinet stomatologiczny. Przychodnia Rejonowa zatrudnia m.in.: lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej, pielęgniarki środowiskowe, położne środowiskowe, rehabilitantkę i rejestratorki. Na dzień 1.07.2008 r. Poradnia miała zawarte kontrakty z Narodowym Funduszem Zdrowia na świadczenie usług w zakresie podstawowej opieki lekarskiej i pielęgniarskiej, transportu sanitarnego oraz w ramach poradni ginekologiczno-położniczej. Z końcem 2007 roku Przychodnia obejmowała opieką 5.863 pacjentów, a w połowie 2008 roku 5.755 pacjentów.

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Puls” S.C. w Skórczu świadczy usługi medyczne w dni powszednie, od 8⁰⁰ do 18⁰⁰ (w godzinach 18⁰⁰-8⁰⁰ oraz w soboty, w niedziele i w święta dyżur pełni Przychodnia Lekarska w Starogardzie Gdańskim przy ul. Hallera, a w razie nagłych wypadków pomocy udziela Szpitalny Oddział Ratunkowy i Pogotowie Ratunkowe). Zakład zatrudnia: lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, lekarza pediatrę, lekarza pediatrę alergologa, dwóch lekarzy ginekologów położników i lekarza medycyny pracy, pielęgniarkę środowiskową i położną środowiskową, prowadzi gabinet zabiegowy (badania laboratoryjne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej, kąpiele kropelkowe, iniekcje, opatrunki wlewy dożylny, inhalacje bańki próżniowe, diadynamik, jonizacja, lampy solux z filtrami niebieskim i czerwonym, EKG i USG) oraz

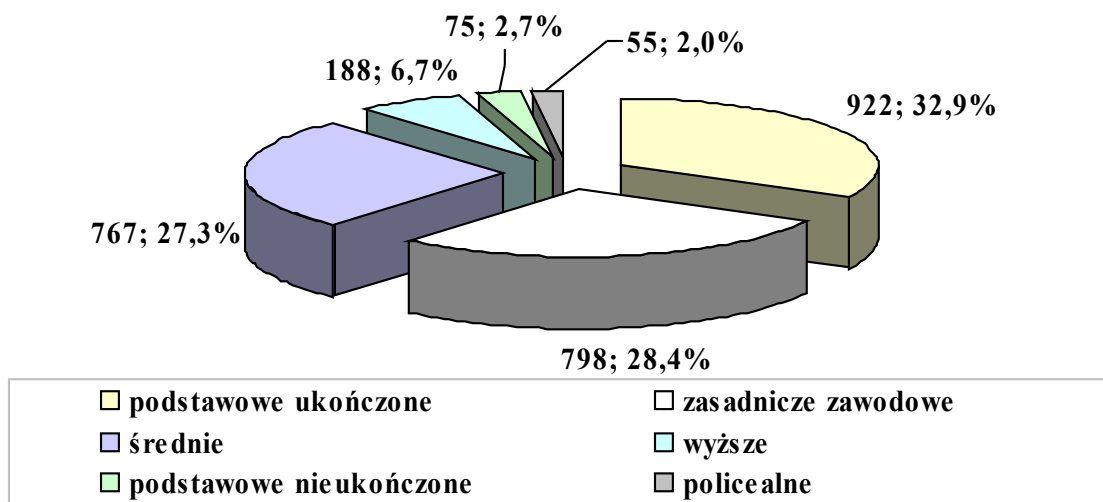
zapewnia (raz w miesiącu) konsultacje specjalistyczne (chirurg, neurolog, kardiolog). W ramach Zakładu działają również poradnie prywatne świadczące usługi okulistyczne i dermatologiczne. Z usług Zakładu korzysta 1.900 pacjentów.

2.2. DEMOGRAFIA

Sytuacja demograficzna mieszkańców miasta została opracowana na podstawie informacji zebranych podczas przeprowadzania Narodowego Spisu Powszechnego w 2002 roku oraz danych Urzędu Miejskiego w Skórczu z lat 2005-2007. Ich analiza pozwoliła na zobrazowanie sytuacji społeczno-ekonomicznej ludności, przedstawienie obecnej struktury demograficznej mieszkańców i dokonanie w tym zakresie prognozy na najbliższe lata. Czynniki powyższe odgrywają bowiem istotną rolę w planowaniu zabezpieczenia społecznego ludności.

W 2002 roku teren miasta Skórcz zamieszkiwało 3.447 osób. Analizując strukturę wykształcenia ludności w wieku 13 lat i więcej (2.814 osób), należy stwierdzić, iż największe grupy stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym ukończonym (922 osoby), zasadniczym zawodowym (798 osób) i średnim (767 osób), a wykształceniem wyższym legitymowało się 188 mieszkańców. Strukturę wykształcenia ludności miasta Skórcz w wieku 13 lat i więcej w 2002 roku przedstawia poniższy wykres.

Ludność miasta w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia w 2002 roku

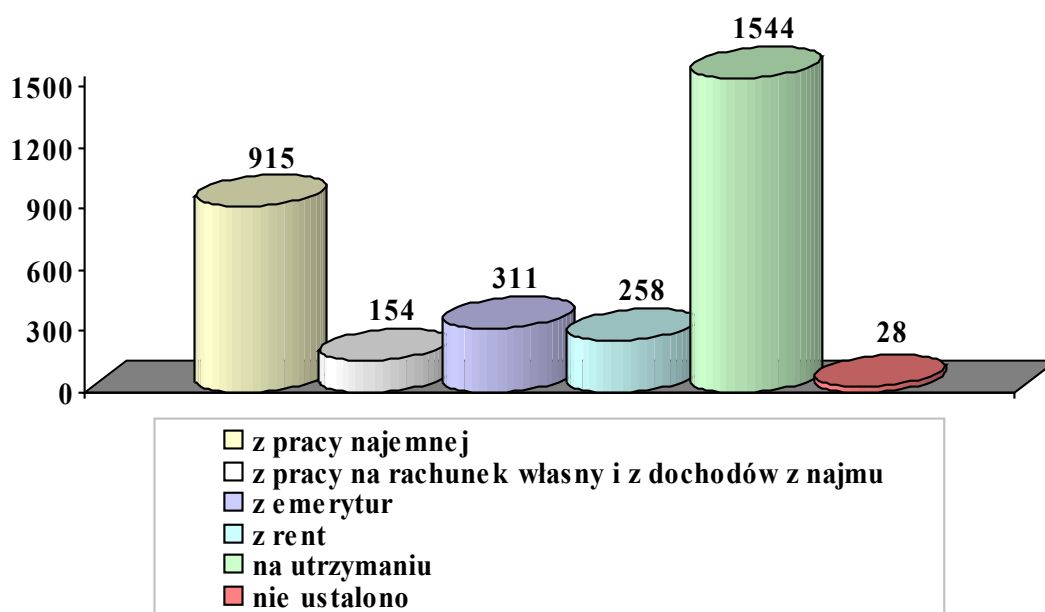

Dane Narodowego Spisu Powszechnego 2002.

Poziom wykształcenia lokalnej społeczności jest ważną przesłanką w procesie oceny umiejętności i radzenia sobie poszczególnych osób przede wszystkim na rynku pracy. Im bowiem dana osoba jest lepiej wykształcona, tym łatwiej potrafi się przystosować do zmiennej rzeczywistości rynku pracy.

Wykształcenie mieszkańców, bezpośrednio związane z ich cechami społeczno-zawodowymi, wpływa na aktywność zawodową ludności i źródła jej utrzymania. Dane szczegółowe w tym ostatnim zakresie przedstawia poniższy wykres.

Ludność miasta według głównego źródła utrzymania w 2002 roku

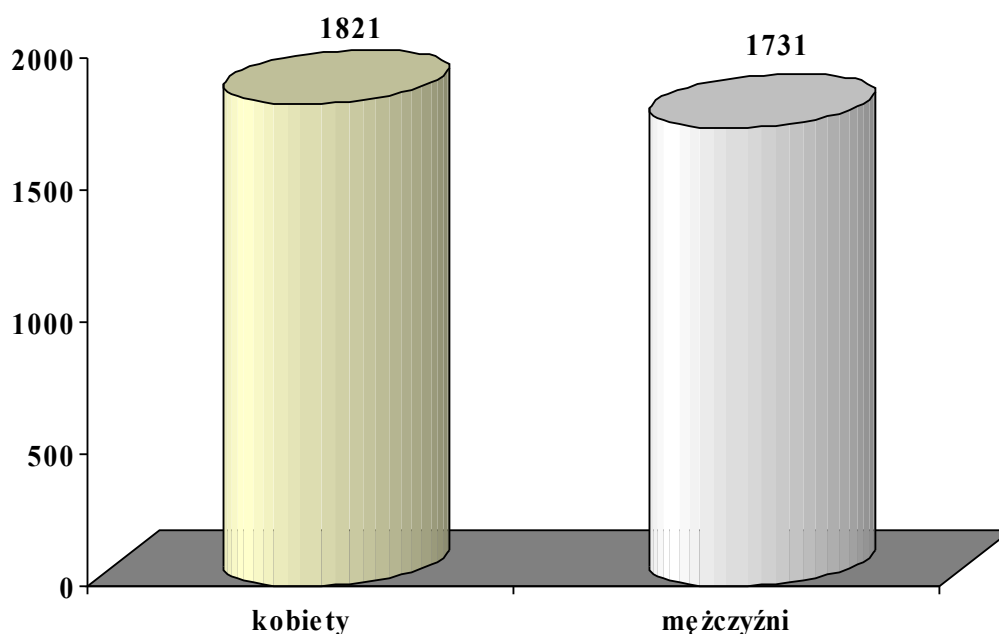

Dane Narodowego Spisu Powszechnego 2002.

W 2002 roku spośród 3.447 mieszkańców miasta 1.875 osób (54,4%) posiadało własne źródło utrzymania. Wśród nich 1.069 osób utrzymywało się z pracy, w tym 915 osób z pracy najemnej i 154 osoby z pracy na rachunek własny i z dochodów z najmu (15 osób z pracy w swoim gospodarstwie rolnym). Z pozostałych źródeł utrzymania korzystało 806 osób, z czego 311 osób otrzymywało emerytury, a 258 osób – renty. Na utrzymaniu pozostawały 1.544 osoby, a źródła utrzymania nie ustalono dla 28 osób.

Na przestrzeni ostatnich lat sytuacja demograficzna miasta Skórcz ulegała zmianom. Dane szczegółowe w tym zakresie prezentują poniższe wykresy.

Ludność miasta według płci z końcem 2007 roku

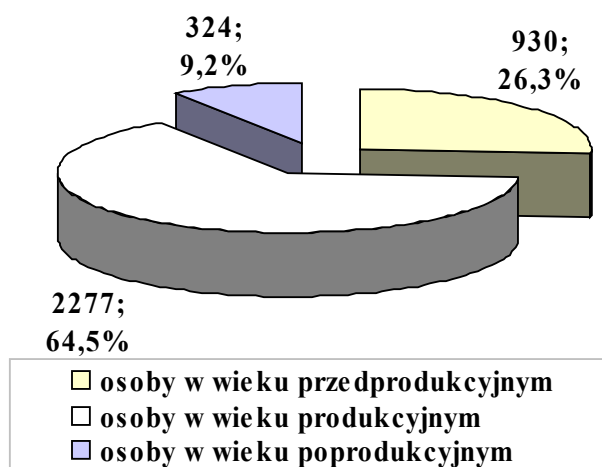

Dane Urzędu Miejskiego w Skórczu.

Według danych Urzędu Miasta Skórcz z 31 grudnia 2007 roku teren miasta zamieszkiwały 3.552 osoby, w tym 1.731 mężczyzn (48,7%) i 1.821 kobiet (51,3%). Na 100 mężczyzn przypadało 105 kobiet. Wskaźnik gęstości zaludnienia wynosił 888 osób na 1 km².

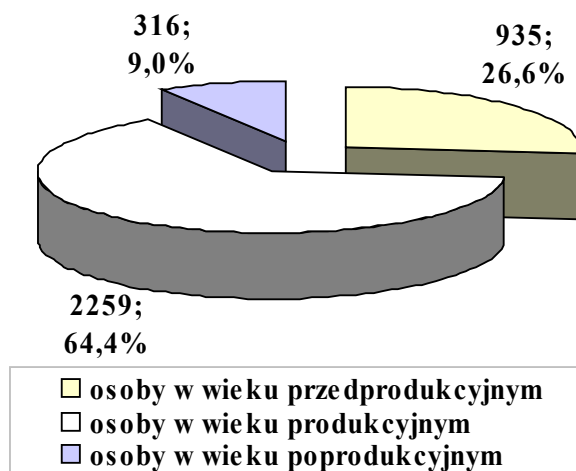
Struktura wiekowa mieszkańców miasta

z końcem 2005 roku

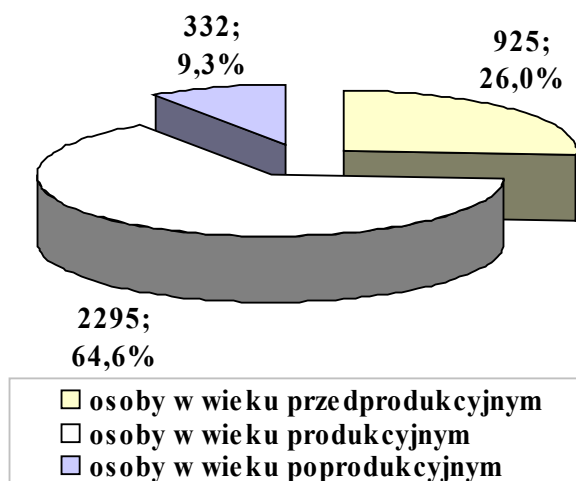
Struktura wiekowa mieszkańców miasta

z końcem 2006 roku

Struktura wiekowa mieszkańców miasta

z końcem 2007 roku

Dane Urzędu Miejskiego w Skórczu.

Na przestrzeni lat 2005-2007 struktura wiekowa mieszkańców miasta Skórcz ulegała zmianom. W analizowanym okresie miały miejsce wahania liczby osób będących zarówno w wieku przedprodukcyjnym, jak i w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym. Z powyżej przedstawionych danych wynika, iż struktura wiekowa ludności miasta była korzystna, co przejawiało się większą liczbą osób w wieku przedprodukcyjnym w porównaniu z osobami w wieku poprodukcyjnym.

Prognozując sytuację demograficzną miasta na najbliższe lata, należy zwrócić uwagę na dwie istotne kwestie. Pierwsza z nich dotyczy spadku w 2007 roku udziału dzieci i młodzieży (w przedziale wiekowym 0-17 lat) w ogóle ludności miasta, co może

wynikać z malejącej dzietności rodzin. Druga natomiast odnosi się do wzrostu w 2007 roku udziału osób w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym w ogóle mieszkańców miasta. W niedalekiej przyszłości znaczna grupa osób w wieku produkcyjnym będzie kończyć swą działalność zawodową i zasili grono seniorów. Z perspektywy systemu zabezpieczenia społecznego jest to o tyle ważne, że wymaga dostosowania do potrzeb tej grupy odpowiedniej sfery usług społecznych.

Wzrost udziału osób starszych w ogóle populacji może przyczynić się do zwiększenia liczby osób niepełnosprawnych. Starsze grupy wiekowe są bardziej narażone na ryzyko niepełnosprawności – w 2002 roku wśród 358 osób będących w wieku poprodukcyjnym na terenie miasta, 36,6% (131 osób) było dotkniętych niepełnosprawnością. Dodajmy, że proces starzenia się lokalnej społeczności wynika także skądinąd z pozytywnej przesłanki – wydłużania się średniego czasu życia.

2.3. MARGINALIZACJA I WYKLUCZENIE Z PERSPEKTYWY OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

Według ustawy o pomocy społecznej pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości (art. 2. 1).

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka (art. 3. 1). Ustawa o pomocy społecznej stwierdza, że udziela się pomocy osobom i rodzinom w szczególności z powodu: 1) ubóstwa; 2) sieroctwa; 3) bezdomności; 4) bezrobocia; 5) niepełnosprawności; 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby; 7) przemocy w rodzinie; 8) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności; 9) bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych; 10) braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze; 11) trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy; 12) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;

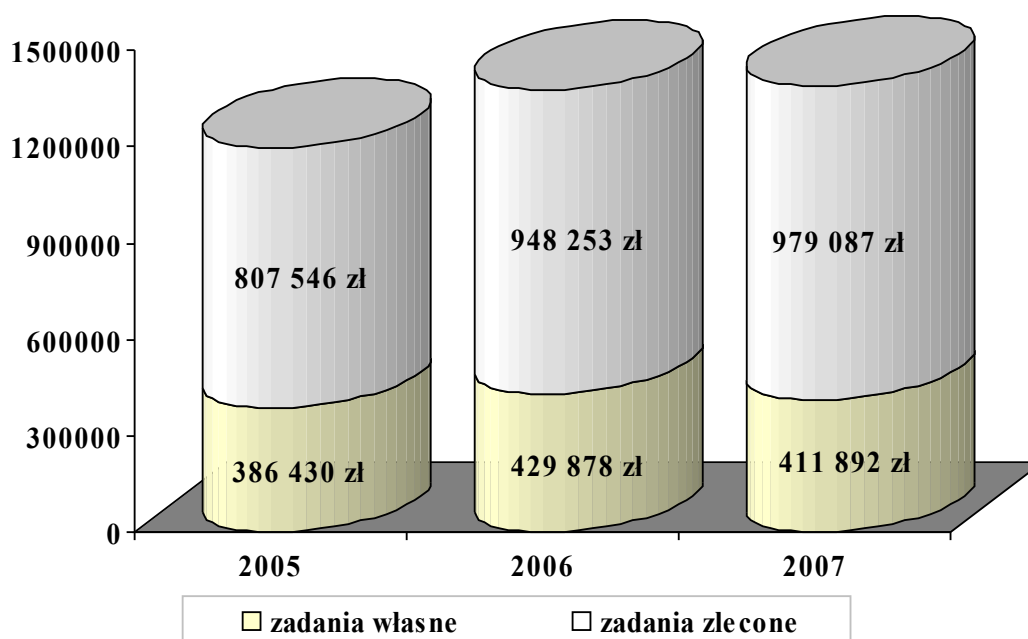
13) alkoholizmu lub narkomanii; 14) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej; 15) klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie miasta Skórcz odpowiedzialny jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Do jego obowiązków należy:

- prowadzenie diagnostyki jednostkowej i środowiskowej,
- bezpośrednie i pośrednie udzielanie świadczeń (w tym organizowanie opieki i usług domowych),
- współpraca z organizacjami i instytucjami, a zwłaszcza z samorządem lokalnym,
- aktywizowanie środowiska lokalnego.

Wielkość środków finansowych przeznaczanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Skórczu na różne formy pomocy w latach 2005-2007 przedstawia poniższy wykres.

Wydatki MOPS-u na pomoc społeczną w mieście w latach 2005-2007

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skórczu.

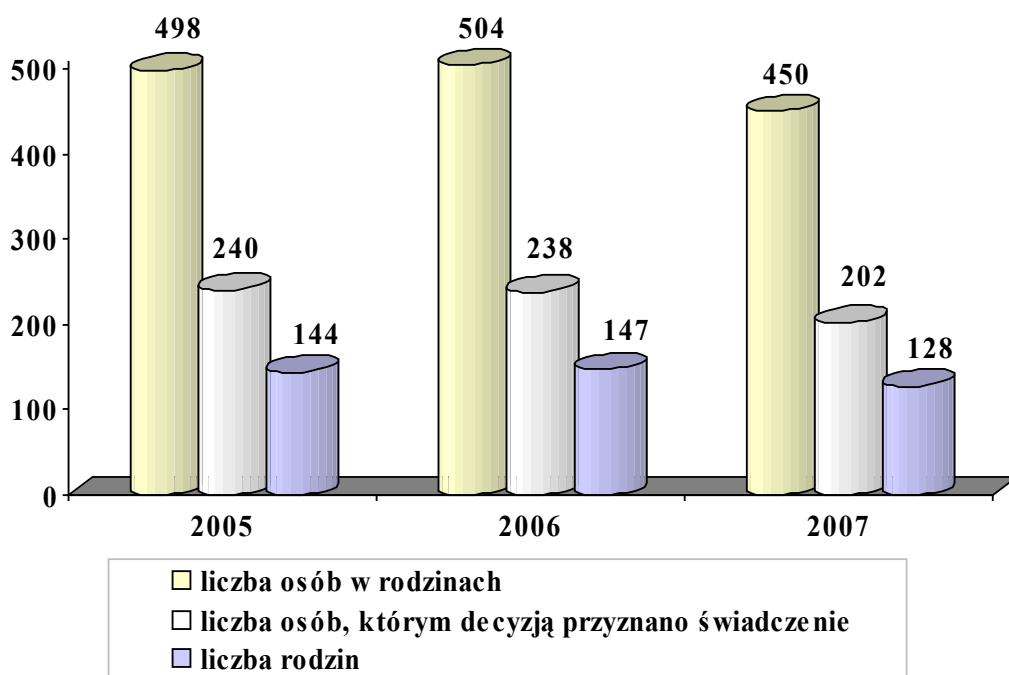
Na wykresie przedstawiono wysokość środków finansowych wydatkowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Skórczu na pomoc społeczną, uwzględniając kwoty na realizację zadań własnych gminy i zadań zleconych gminie.

Analizując wysokość nakładów finansowych na pomoc społeczną w mieście, należy zauważyć, iż zwiększały się one z roku na rok. Wśród kwot wydatkowanych na zadania własne gminy i zadania zlecone gminie dominującą pozycję stanowiły środki finansowe przeznaczane odpowiednio na wypłatę dodatków mieszkaniowych oraz realizację świadczeń rodzinnych.

Ogółem wielkość wydatków na udzielane wsparcie w kolejnych latach wyniosła: w roku 2005 – 1.193.976 zł, w roku 2006 – 1.378.131zł, a w roku 2007– 1.390.979 zł.

Decydujący wpływ na korzystanie z systemu pomocy społecznej w Polsce mają regulacje prawne zawarte w ustawie o pomocy społecznej oraz innych aktach normatywnych. Podstawową przesłanką przyznania świadczeń jest kryterium dochodowe osoby i rodziny. Od 1 października 2006 roku kryterium to ustalono na poziomie 477 zł miesięcznie w przypadku osoby samotnie gospodarującej (poprzednio 461 zł) i 351 zł na osobę w rodzinie (poprzednio 316 zł). Niski poziom kwot uprawniających do przyznania świadczeń zawęży liczbę uprawnionych do korzystania z pomocy i może istotnie wypaczać skalę występującego ubóstwa. Dane szczegółowe dotyczące liczby beneficjentów pomocy społecznej w mieście Skórcz w latach 2005-2007 przedstawia poniższy wykres.

Osoby objęte pomocą społeczną w mieście w latach 2005-2007

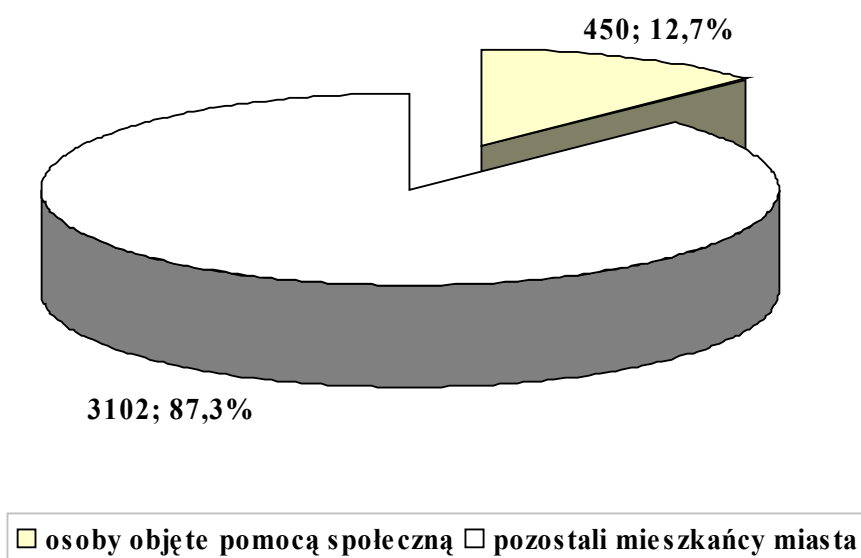

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skórczu.

Liczba osób objętych systemem pomocy społecznej w mieście Skórcz w 2007 roku istotnie spadła w porównaniu z latami poprzednimi. Spadek liczby beneficjentów w 2006 roku wiązał się ze zmniejszaniem się skali ubóstwa, na co wpływ miała poprawa sytuacji na lokalnym rynku pracy, która z kolei wpłynęła na niższy poziom bezrobocia.

Poniższy wykres przedstawia udział beneficjentów pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców miasta Skórcz.

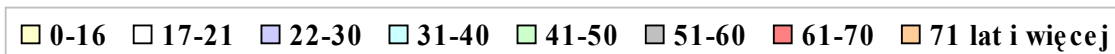
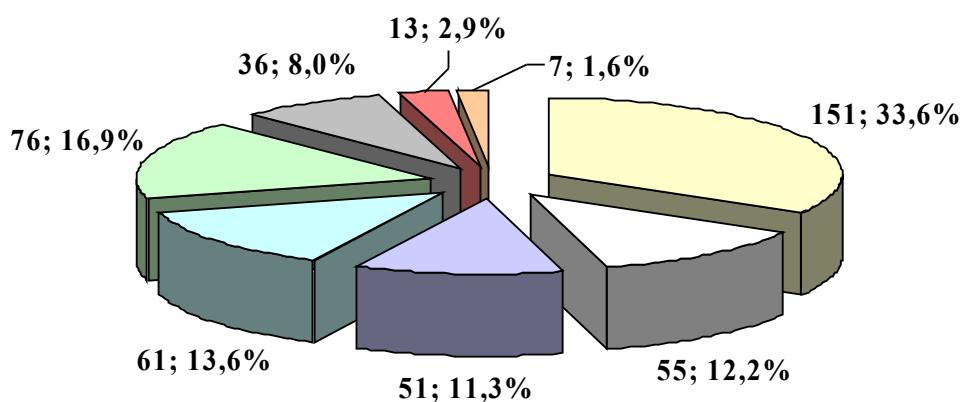
Liczba osób korzystających z systemu pomocy społecznej a ludność miasta w 2007 roku

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skórczu.

Spośród 3.552 mieszkańców miasta, 450 osób skorzystało z systemu pomocy społecznej w roku 2007. Liczba ta obejmuje również członków rodzin osób, którym decyzją administracyjną przyznano wsparcie. Strukturę demograficzną i zawodową odbiorców pomocy społecznej w 2007 roku przedstawiają poniższe wykresy.

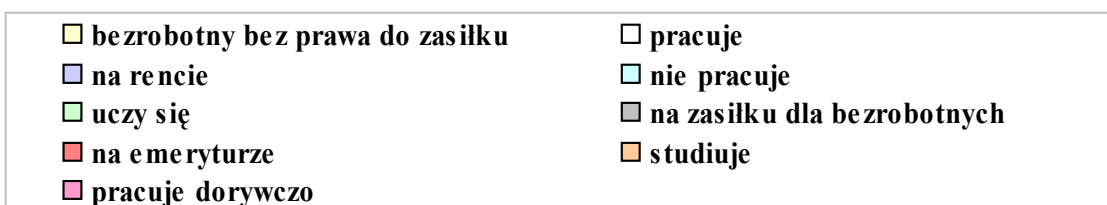
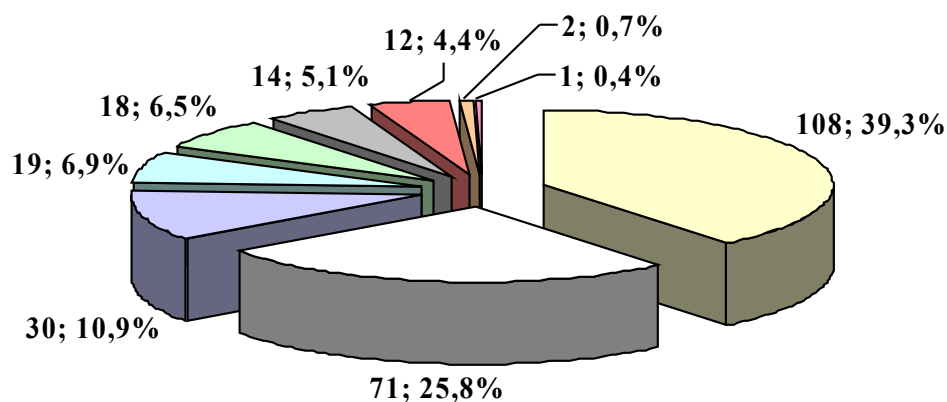
Struktura demograficzna odbiorców pomocy społecznej w mieście w 2007 roku (liczba osób w rodzinach)

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skórczu.

Struktura demograficzna świadczeniobiorców systemu pomocy społecznej w 2007 roku odbiegała od struktury demograficznej całej lokalnej społeczności. Uwagę zwracała znaczna liczba dzieci wspieranych przez system pomocy społecznej, głównie poprzez dożywianie w szkołach (13.059 świadczeń dla 94 osób), co dowodzi istnienia poważnych niedoborów materialnych wśród znacznej liczby rodzin. Niepokój budziła również liczna grupa beneficjentów w wieku produkcyjnym (szczególnie w wieku 41-50 lat), którzy, posiadając ku temu warunki, powinni samodzielnie pracować i osiągać dochody umożliwiające utrzymanie siebie i swoich rodzin.

Struktura odbiorców pomocy społecznej powyżej 18 lat w mieście ze względu na aktywność zawodową w 2007 roku (według decyzji administracyjnych)

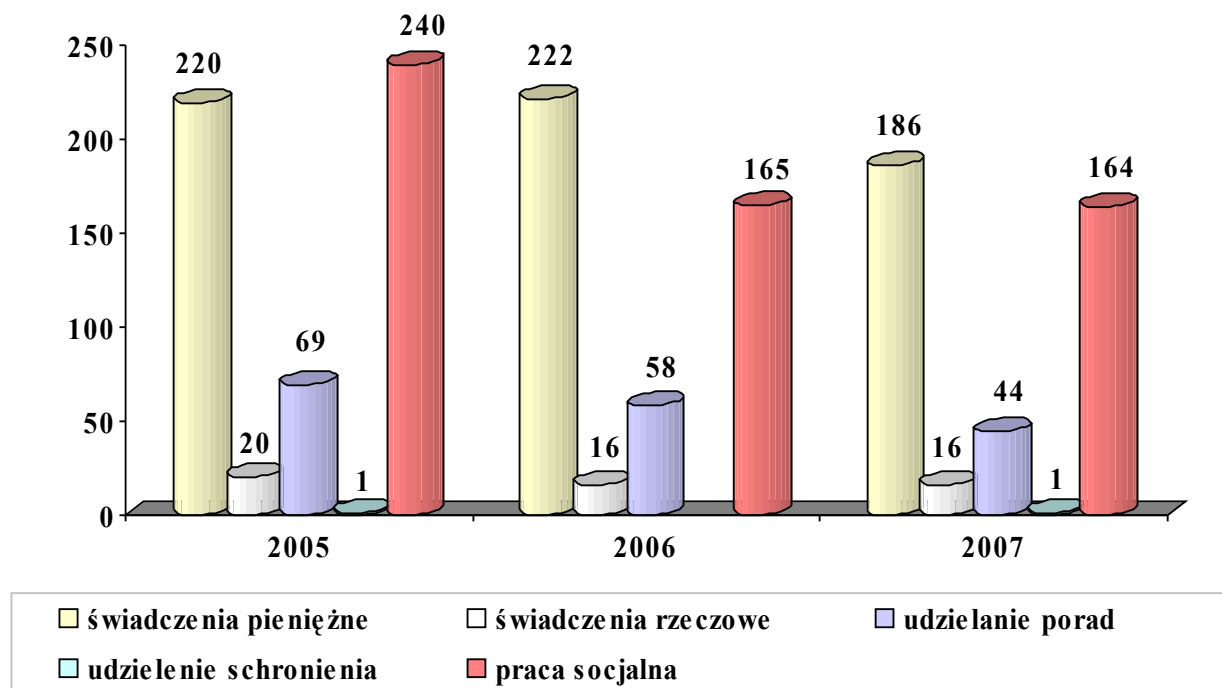
Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skórczu.

Analizując strukturę odbiorców pomocy społecznej ze względu na aktywność zawodową, należy zauważyć, iż najliczniejsze grupy beneficjentów w 2007 roku stanowiły osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku oraz pracujące. Obecność tych ostatnich wśród klientów ośrodka należy tłumaczyć uzyskiwaniem przez nie niskich dochodów uniemożliwiających utrzymanie siebie i swoich rodzin.

Kolejne grupy beneficjentów obejmowały osoby będące na rencie, niepracujące, uczące się, pobierające zasiłek dla bezrobotnych i korzystające ze świadczeń emerytalnych. Najmniej liczne grupy tworzyły osoby studiujące i pracujące dorywczo.

Poniższy wykres przedstawia poszczególne rodzaje pomocy udzielanej beneficjentom systemu pomocy społecznej w latach 2005-2007.

Rodzaje pomocy udzielanej przez MOPS w latach 2005-2007 (liczba osób)

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skórczu.

W latach 2005-2007 największe grupy beneficjentów systemu pomocy społecznej korzystały ze świadczeń pieniężnych oraz były objęte pracą socjalną. Liczba osób, którym udzielono tych form wsparcia w 2007 roku, znacznie spadła w porównaniu z latami poprzednimi. Kolejny rodzaj pomocy stanowiły również porady świadczone przez pracowników ośrodka. Liczba osób nimi objętych zmniejszała się z roku na rok, co mogło się wiązać ze spadkiem skali bezrobocia i ubóstwa.

W analizowanym okresie beneficjenci systemu pomocy społecznej korzystali również ze świadczeń rzeczowych, których skala, z uwagi na nieuwzględnione na powyższym wykresie i w poniższej tabeli dożywianie, była dużo większa, oraz schronienia (w 2005 i 2007 roku).

Szczegółowe dane na temat liczby osób i rodzin, którym udzielono poszczególnych form wsparcia, przedstawia poniższa tabela.

Rodzaje świadczeń realizowanych przez MOPS w latach 2005-2007

Typy świadczeń	2005		2006		2007	
	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin
Pieniężne	220	129	222	134	186	114
Rzeczowe	20	15	16	13	16	14
Udzielanie porad	69	18	58	19	44	14
Udzielenie schronienia	1	1	–	–	1	1
Praca socjalna	240	80	165	57	164	53

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skórczu.

Większość świadczeń jest przyznawana w drodze decyzji administracyjnej. Beneficjenci niezadowoleni z uzyskanej pomocy mają prawo odwołać się do Samorządowego Kolegium Odwoławczego, które w trybie administracyjnym może decyzję MOPS-u utrzymać w mocy, uchylić w części lub całości albo przekazać do ponownego rozpoznania.

Ustawa o pomocy społecznej zawiera zamkniętą listę powodów, dla których każdy mieszkaniec ma prawo skorzystać z systemu pomocy społecznej. Podstawową przesłanką przyznawania pomocy jest spełnienie wspomnianego wcześniej kryterium dochodowego, informującego o istotnym braku środków do życia, zarówno w przypadku osoby samotnie gospodarującej, jak i całej rodziny. Poniższa tabela przedstawia powody udzielenia pomocy społecznej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Skórczu w latach 2005-2007.

Powody przyznawania pomocy społecznej przez MOPS w latach 2005-2007

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinach			
	Rok	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Bezrobocie		105	110	95	365	392	369
Ubóstwo		128	113	96	452	395	366
Długotrwała lub ciężka choroba		24	31	51	75	87	155
Niepełnosprawność		25	32	39	85	104	115
Alkoholizm		19	12	10	35	22	21
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego		5	2	5	22	9	17
Potrzeba ochrony macierzyństwa		–	–	1	–	–	4
Bezdomność		1	–	1	1	–	1
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego		2	1	–	2	3	–

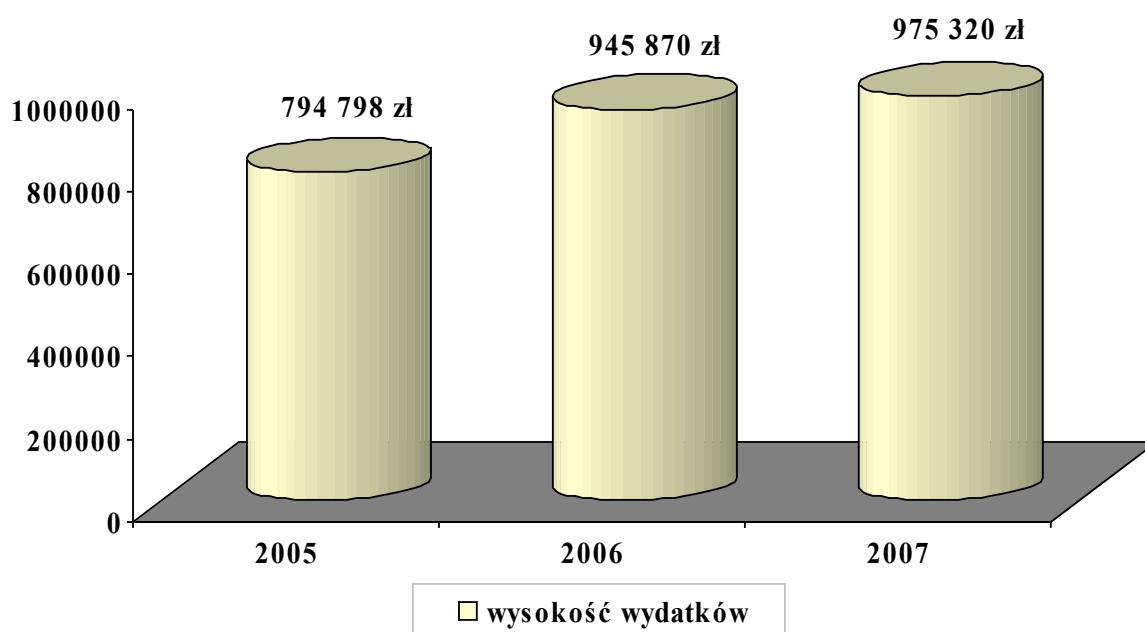
Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skórczu.

Analizując powyższe zestawienie, należy stwierdzić, iż zasadniczymi przyczynami przyznawania pomocy społecznej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Skórczu w latach 2005-2007 były bezrobocie i ubóstwo. Istotnymi powodami udzielenia wsparcia były także: długotrwała lub ciężka choroba i niepełnosprawność.

Należy podkreślić, iż o ile liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w 2007 roku z powodów bezrobocia i ubóstwa, spadła istotnie w porównaniu z rokiem poprzednim, o tyle liczba osób w rodzinach korzystających ze wsparcia z takich przyczyn, jak długotrwała i ciężka choroba, niepełnosprawność i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych wzrosła w stosunku do roku 2006. Można zatem stwierdzić, iż czynniki o charakterze zewnętrznym w postaci bezrobocia prowadzącego do ubóstwa mają coraz mniejszy, choć nadal najistotniejszy, wpływ na ubieganie się rodzin o wsparcie z systemu pomocy społecznej, a coraz większą rolę zaczynają odgrywać czynniki związane ze stanem zdrowia członków rodziny oraz jej opiekuńczo-wychowawczą funkcją.

Zgodnie z ustawą, świadczeniami rodzinnymi są: zasiłek rodzinny i dodatki do tego zasiłku, świadczenia opiekuńcze w postaci zasiłku pielęgnacyjnego i świadczenia pielęgnacyjnego oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka. Dane szczegółowe na temat kwot wydatkowanych przez MOPS w Skórczu na realizację świadczeń rodzinnych w latach 2005-2007 przedstawia poniższy wykres.

Wydatki MOPS-u na świadczenia rodzinne w latach 2005-2007

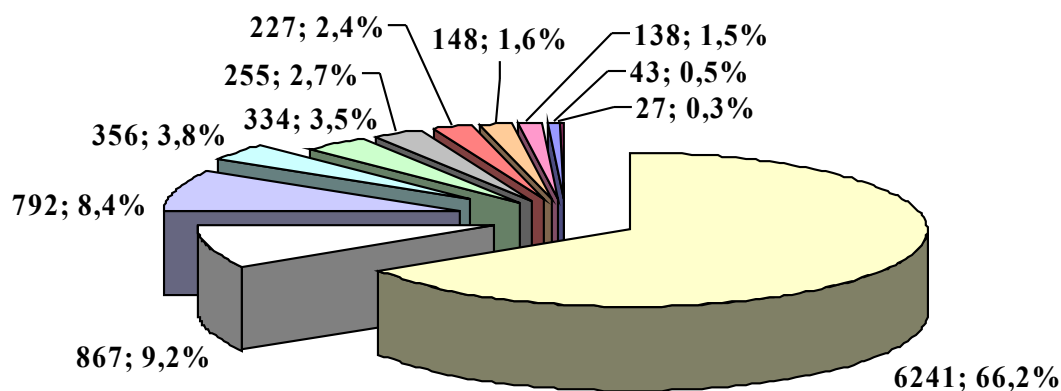
Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skórczu.

Na wykresie przedstawiono wysokość środków finansowych wydatkowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Skórczu na realizację świadczeń rodzinnych.

Analizując wysokość nakładów przeznaczonych na ten cel w latach 2005-2007, należy zauważyć, iż zwiększały się one z roku na rok. Ogółem wielkość wydatków na realizację świadczeń rodzinnych w kolejnych latach wyniosła: w roku 2005 – 794.798 zł, w roku 2006 – 945.870 zł, a w roku 2007 – 975.320 zł.

Poniższy wykres przedstawia dane szczegółowe dotyczące świadczeń rodzinnych przyznanych przez MOPS w Skórczu w 2007 roku.

Świadczenia rodzinne przyznane przez MOPS w 2007 roku

☐	zasiłek rodzinny
☐	dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej
☐	zasiłek pielęgnacyjny
☐	dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego
☐	dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania
☐	dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego
☐	dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego
☐	świadczenie pielęgnacyjne
☐	dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka
☐	jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka
☐	dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skórczu.

W 2007 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Skórczu przyznał:

- 6.241 zasiłków rodzinnych dla 260 osób,
- 867 dodatków do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej dla 52 osób,
- 792 zasiłki pielęgnacyjne dla 66 osób,
- 356 dodatków do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego dla 203 osób,
- 334 dodatki do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania dla 33 osób,
- 255 dodatków do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego dla 19 osób,
- 227 dodatków do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego dla 31 osób,
- 148 świadczeń pielęgnacyjnych dla 148 osób,
- 138 dodatków do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka dla 10 osób,
- 43 jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka dla 43 osób,

- 27 dodatków do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka dla 27 osób.

W 2007 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Skórczu opłacił również odpowiednio 105 i 18 składek na ubezpieczenia emerytalno-rentowe i zdrowotne za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne na łączną kwotę 14.441 zł.

Zaliczka alimentacyjna była świadczeniem realizowanym do 30.09.2008 r. na mocy ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. z 2005 r. Nr 86 poz. 732 z późn. zm.). Świadczenie to było wypłacane dziecku wychowywanemu w rodzinie niepełnej, w przypadku bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, oraz dzieciom wychowywanym przez osoby pozostające w związkach małżeńskich, przeprowadzających separację lub rozwód. Dane szczegółowe dotyczące liczby tego typu świadczeń wypłaconych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Skórczu w latach 2005-2007, kwot wydatkowanych na ten cel oraz liczby świadczeniobiorców przedstawia poniższa tabela.

Zaliczki alimentacyjne przyznane przez MOPS w Skórczu w latach 2005-2007

2005			2006			2007		
Liczba osób	Liczba przyznanych zaliczek	Wartość przyznanych zaliczek	Liczba osób	Liczba przyznanych zaliczek	Wartość przyznanych zaliczek	Liczba osób	Liczba przyznanych zaliczek	Wartość przyznanych zaliczek
26	102	21.180 zł	35	306	64.580 zł	20	208	43.070 zł

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skórczu.

Liczba zaliczek alimentacyjnych wypłaconych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Skórczu w latach 2005-2007 ulegała wahaniom, podobnie jak liczba osób nimi objętych. W kolejnych latach MOPS przyznał następującą liczbę zaliczek: w 2005 roku – 102 (dla 26 osób na kwotę 21.180 zł), w 2006 roku – 306 (dla 35 osób na sumę 64.580 zł), a w 2007 roku – 208 (dla 20 osób na kwotę 43.070 zł).

Dodatki mieszkaniowe są formą pomocy świadczoną przez miasto i realizowaną przez Urząd Miejski w Skórczu na rzecz gospodarstw domowych, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania. Dane szczegółowe dotyczące liczby rodzin,

którym w latach 2005-2007 Urząd Miejski w Skórczu przyznał tego rodzaju świadczenia, liczby świadczeń oraz kwot wydatkowanych na ten cel przedstawia poniższa tabela.

Dodatki mieszkaniowe wypłacone przez Urząd Miejski w Skórczu w latach 2005-2007

2005			2006			2007		
Liczba rodzin	Liczba przyznanych dodatków	Wartość wypłaconych dodatków	Liczba rodzin	Liczba przyznanych dodatków	Wartość wypłaconych dodatków	Liczba rodzin	Liczba przyznanych dodatków	Wartość wypłaconych dodatków
182	1.097	172.687 zł	231	1.389	180.135 zł	208	1.248	169.066 zł

Dane Urzędu Miejskiego w Skórczu.

Liczba dodatków mieszkaniowych wypłaconych przez Urząd Miejski w Skórczu w latach 2005-2007 ulegała wahaniom, podobnie jak liczba rodzin, którym je przyznano. W kolejnych latach Urząd Miejski przyznał następującą liczbę dodatków mieszkaniowych: w 2005 roku – 1.097 (dla 182 rodzin na kwotę 172.687 zł), w 2006 roku – 1.389 (dla 231 rodzin na sumę 180.135 zł), a w 2007 roku – 1.248 (dla 208 rodzin na kwotę 169.066 zł).

Organizowanie placówek całodobowej opieki nie jest zadaniem samorządu gminnego, tym niemniej to pracownicy MOPS-u kwalifikują i kierują za pośrednictwem właściwego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie osoby do DPS-ów. W latach 2006-2007 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Skórczu skierował do Domu Pomocy Społecznej łącznie 2 osoby, po jednej osobie w każdym roku.

Do DPS-ów trafiają osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, które nie są w stanie samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, a nie można im zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych. Osobę taką kieruje się do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu, zlokalizowanego jak najbliżej miejsca zamieszkania, po uzyskaniu zgody tej osoby lub jej przedstawiciela ustawowego. Zarówno dla zainteresowanej osoby, jak i dla całego systemu, skierowanie do domu pomocy społecznej jest zawsze ostatecznością, gdyż powoduje izolację osoby od jej naturalnego środowiska.

2.4. KWESTIA DZIECKA

Polityka społeczna zajmuje się dziećmi jako grupą wymagającą szczególnej troski i ochrony. Działalność na rzecz dzieci polega przede wszystkim na ochronie ich praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwienie dostępu do oświaty, służby zdrowia, wypoczynku oraz asekurowaniu w obliczu ryzyka życiowego.

System opieki nad dziećmi potrzebującymi wsparcia organizują instytucje państwowe, samorządy, organizacje pozarządowe. Na system ten składają się:

- domy pomocy społecznej dla dzieci specjalnej troski,
- pogotowia opiekuńcze,
- domy dziecka,
- ośrodki szkolno-wychowawcze dla dzieci i młodzieży,
- ogniska wychowawcze,
- placówki środowiskowe zapobiegające niedostosowaniu społecznemu i osamotnieniu dzieci i młodzieży oraz zapewniające pomoc rodzicom mającym trudności w wychowaniu dzieci,
- wioski dziecięce,
- ośrodki adopcyjno-opiekuńcze,
- rodziny zastępcze,
- rodzinne domy dziecka,
- młodzieżowe ośrodki wychowawcze.

Wszystkie te placówki wyrównują szanse dzieci i młodzieży, niemniej dziecko, dla pełnego i harmonijnego rozwoju swojej osobowości, powinno wychowywać się w środowisku rodzinnym, w atmosferze szczęścia, miłości i zrozumienia.

W celu uzyskania informacji o problemach dzieci i młodzieży w lokalnym systemie kształcenia i wychowania zostały rozesłane do placówek oświatowych miasta ankiety. Pozwoliły one zdiagnozować środowisko przedszkolne i szkolne pod kątem występowania zachowań o cechach patologii społecznej wśród dzieci i uczniów oraz uzyskać informacje o działaniach opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych prowadzonych wśród dzieci i młodzieży. W sumie do badania przedłożono trzy ankiety – z Miejskiego Przedszkola w Skórczu, Zespołu Szkół Publicznych

w Skórczu i Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Skórczu. W materiale badawczym respondenci oceniali głównie pozycję dzieci i młodzieży w środowisku lokalnym.

Poniższa tabela zawiera informacje na temat zdiagnozowanych w środowisku przedszkolnym, szkolnym i w domu rodzinnym problemów społecznych.

Problemy występujące w środowisku przedszkolnym, szkolnym i w domu rodzinnym dzieci i uczniów z terenu miasta

Lp.	Cechy patologii społecznej	Obecność poszczególnych cech		
		występuje (liczba szkół)	liczba ujawnionych przypadków	nie występuje
1	Alkoholizowanie się	1		1
2	Narkotyzowanie się			2
3	Palenie papierosów	2	3	
4	Ucieczki z domu	1	1	2
5	Kradzieże	2	7	1
6	Agresja i przemoc, w tym: poniżanie, zastraszanie, znęcanie się, bicie, wymuszanie pieniędzy, zmuszanie do palenia papierosów	2	ok. 20	
7	Autoagresja	2	6	1
8	Przestępczość ujawniona	2	8	1
9	Niszczenie mienia szkolnego	2	9	
10	Udział w grupach negatywnych	1	2	2
11	Opieka kuratora sądowego	2	9	1
12	Przemoc w rodzinie	2	4	
13	Zaniedbanie przez dom	2	7	
14	Wykorzystywanie seksualne			3

Badania własne Centrum AV.

Wskazując najistotniejsze kwestie, pedagodzy korzystali z zamkniętego zestawu kategorii, mając do wyboru 14 zmiennych. Stwierdzając obecność poszczególnych cech, podawali jednocześnie liczbę występujących przypadków. W przypadku Miejskiego Przedszkola w Skórczu nie odnotowano żadnych problemów społecznych występujących w placówce i w domu rodzinnym dzieci, natomiast w przypadku Zespołów Szkół

Publicznych i Ponadgimnazjalnych w Skórczu takie problemy zarejestrowano. Zaliczono do nich: stosowanie agresji i przemocy w grupie rówieśniczej, niszczenie mienia szkolnego, objawy demoralizacji i dopuszczanie się czynów przestępczych (np. kradzieży), co wiąże się m.in. z koniecznością objęcia nadzorem przez kuratora sądowego, autoagresję, zaniedbanie przez dom, przemoc w rodzinie oraz sięganie po środki uzależniające (za podstawowe kryterium klasyfikacji cech patologicznych przyjęto liczbę placówek oświatowych i rodzin, w których stwierdzono dany problem).

Zasoby i oferta przedszkolna i szkolna

Ogół ankietowanych placówek zapewnia dostęp do sieci Internet, po dwie prowadzą dożywianie uczniów (w jednej z nich zapotrzebowanie na tę formę pomocy jest większe) i umożliwiają korzystanie z sali gimnastycznej. W żadnej placówce nie funkcjonują klasy integracyjne. Dwie z nich zapewniają wsparcie pedagoga i logopedy, a jedna pielęgniarki.

Wszystkie placówki oferują zajęcia dodatkowe (m.in. koła przedmiotowe i różnorodne tematycznie koła zainteresowań, zajęcia sportowe, zabawy logopedyczne), a dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi zajęcia wyrównawcze (2 placówki), logopedyczne (2), korekcyjno-kompensacyjne, socjoterapeutycznie i rewalidacyjne (po 1).

Uczniowie mają możliwość obejrzenia spektakli profilaktycznych, a także uczestnictwa w warsztatach zawodoznawczych, w programach zapewnienia bezpieczeństwa oraz w szkolnych programach wychowawczych i profilaktycznych. Biorą również udział w warsztatach, spotkaniach z psychologiem, terapeutą, pielęgniarką, przedstawicielami policji i straży. Uczestniczyli także w festynie podsumowującej akcję „Szkoła bez przemocy” oraz wypracowali zwyczaje i obyczaje szkolne, które panują w szkole.

Problemy dzieci, uczniów i placówek w pytaniach otwartych

Określając problemy dzieci i uczniów w pytaniach otwartych, ankietowani wskazywali głównie na trudną sytuację materialno-bytową rodzin powodowaną

bezrobociem i niskimi zarobkami oraz dysfunkcje występujące w domu wynikające częstokroć z wyjazdów rodziców w poszukiwaniu zatrudnienia, co z kolei prowadzi do rozbicia rodzin. Biorąc pod uwagę powyższe problemy badani podkreślali gorsze położenie rodzin wielodzietnych oraz osób samotnie wychowujących dzieci.

Działania profilaktyczne i naprawcze oraz badania konieczne do podjęcia

Określając działania profilaktyczne, które należałoby przeprowadzić na terenie placówek oświatowych, badani wskazywali głównie na potrzebę zapewnienia dzieciom, młodzieży i ich rodzicom dostępu do opieki pielęgniarzkiej oraz lekarzy specjalistów (pedagoga, psychologa, stomatologa). Ponadto podkreślali konieczność zintensyfikowania działań profilaktycznych w zakresie uzależnień (organizowanie spotkań z terapeutą), agresji i przemocy oraz rozwijania współpracy z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

Podjmując kwestię badań koniecznych do przeprowadzenia wśród dzieci, młodzieży i rodziców, niektórzy ankietowani stwierdzili, iż należy zintensyfikować badania ankietowe, wywiady środowiskowe i obserwacje w celu zdiagnozowania sytuacji materialno-bytowej rodzin, ich oczekiwań i potrzeb.

Bezpieczeństwo w mieście

Według dwóch ankietowanych, są na terenie miasta rejony wymagające szczególnej interwencji ze względu na sytuację dziecka. Zaliczyli do nich m.in.: okolice dworca PKP (budynek dawnej parowozowni), park miejski oraz rejon cmentarza.

Potrzeby dzieci i młodzieży

Analizując potrzeby dzieci i młodzieży, ankietowani wskazywali głównie na potrzebę zapewnienia uczniom szerszego dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, m.in. poprzez zwiększenie liczby zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych (przy współpracy z Miejskim Ośrodkiem Kultury), zintensyfikowania działań profilaktycznych w obszarze uzależnień oraz udzielania pomocy rodzinom niepełnym, wielodzietnym, patologicznym, dotkniętym ubóstwem, bezrobociem i problemem alkoholowym.

Możliwości przyczynienia się przez szkoły do poprawy sytuacji dziecka

Zastanawiając się nad tym, w jaki sposób placówki oświatowe mogą przyczynić do poprawy sytuacji dziecka, pedagodzy wskazywali na możliwość organizowania zajęć dodatkowych pozwalających na alternatywne spędzanie czasu wolnego, realizowania programów profilaktycznych, prowadzenia dożywiania uczniów, a także dokonywania obserwacji oraz diagnozowania problemów i potrzeb występujących wśród dzieci i młodzieży, a następnie zgłaszania ich instytucjom wspierającym rodzinę i szkołę.

Według badanych przedstawione powyżej kwestie należałoby podjąć w lokalnym programie opieki na dziećmi i młodzieżą.

2.4.1. SYTUACJA DZIECKA I RODZINY Z PERSPEKTYWY PORADNI PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNEJ I ZESPOŁU KURATORSKIEJ SŁUŻBY SĄDOWEJ SĄDU REJONOWEGO

Informacji o sytuacji dziecka w środowisku lokalnym dostarczają również działające na danym terenie Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna i Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego.

W 2007 roku pracownicy Miejskiej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Starogardzie Gdańskim udzielali różnorodnych form pomocy dzieciom i młodzieży z terenu miasta Skórcz. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Formy pomocy świadczonej dzieciom i młodzieży z terenu miasta przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Starogardzie Gdańskim w 2007 roku

Lp.	Formy udzielonej pomocy	Liczba dzieci i młodzieży
1.	Badania psychologiczno-pedagogiczne dotyczące trudności w nauce (w tym specyficzne trudności w czytaniu i pisaniu oraz zgłaszane trudności w zachowaniu + 1 badanie lateralizacji)	99
2.	Badania logopedyczne z uwagi na zaburzony rozwój mowy Konsultacje logopedyczne	33 2
3.	Terapia logopedyczna	3
4.	Przyjęcie ucznia gimnazjum do OHP	3
5.	Uczeń z problemami zdrowotnymi z kl. III gimnazjum – ograniczenie możliwości wyboru kierunku kształcenia	5

6.	Indywidualne porady zawodowawcze dla uczniów kl. III gimnazjum	10
7.	Konsultacje psychologiczne z uwagi na trudności wychowawcze i próbę samobójczą	6
8.	Warsztaty psychologiczne z klasą z problemami wychowawczymi	1 klasa
9.	Warsztaty „ Uzależnieniom mówimy NIE”	4 klasy po 6 godzin
10.	Warsztaty „ My i alkohol”	1 klasa – 5 godzin
11.	Warsztaty „Tworzenie obrazu samego siebie”	30 uczniów
12.	Warsztaty integracyjne	16 uczniów
13.	Terapia Sherborne	2
14.	Szkoła dla rodziców (trening umiejętności wychowawczych)	1

Dane Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Starogardzie Gdańskim.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 lipca 2001 roku o kuratorach sądowych, kurator sądowy jest organem wykonawczym sądu i realizuje zadania o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym związane z wykonywaniem orzeczeń sądu. Działania pomocowe realizowane przez kuratorów wynikają ze wskazań sądu opartych na art. 100 Kodeksu rodzinnego. Pomoc ta ma charakter niematerialny i dotyczy umożliwienia właściwego wykonywania władzy rodzicielskiej.

Według danych Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Starogardzie Gdańskim, w 2007 roku kuratorzy do spraw rodzinnych i nieletnich sprawowali nadzory nad 7 rodzinami, którym ograniczono władzę rodzicielską z powodu przemocy w rodzinie i zaniedbania małoletnich dzieci, 6 osobami uzależnionymi zobowiązanymi do leczenia odwykowego oraz 9 nieletnimi, którzy popełnili czyn karalny lub wykazywali przejawy demoralizacji.

Według danych Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Starogardzie Gdańskim, w 2007 roku kuratorzy dla dorosłych udzielili wsparcia z funduszu pomocy postpenitencjarnej następującej liczbie osób z terenu miasta Skórcz:

- pomoc finansowa w wysokości 50 zł dla 1 osoby,

- 9 paczek świątecznych (żywnościowych) o wartości 15 zł każda dla dzieci osób objętych dozorem,
- przybory szkolne o wartości 70 zł każde dla 7 dzieci osób objętych dozorem.

2.5. KWESTIA OSÓB BEZROBOTNYCH

Statystyki dotyczące bezrobocia w znacznym stopniu zniekształcają obraz zjawiska ze względu na duży stopień tzw. bezrobocia utajonego oraz powszechności „pracy na czarno”. Bezrobocie powoduje, iż standard życia wielu ludzi stale się obniża i rozszerza się obszar patologii społecznej.

Bezrobotnym, zgodnie z definicją ustawową, jest osoba pozostająca bez pracy, ale jednocześnie zdolna i gotowa do jej podjęcia w pełnym wymiarze czasu. Bezrobocie, przyczyniając się do zubożenia materialnego, w bezpośredni sposób wpływa na poziom życia rodzin, wywierając negatywne skutki, zwłaszcza w postaci: dezintegracji rodziny, zmniejszenia siły wsparcia emocjonalnego i solidarności pomiędzy członkami rodziny oraz zwiększenia ryzyka zaistnienia patologii życia społecznego.

Długookresowe bezrobocie ma wpływ na ekonomiczną i psychospołeczną sferę życia człowieka bezrobotnego oraz jego rodzinę. Jednym z pierwszych skutków utraty pracy jest obniżenie standardu życia rodziny, także wtedy, gdy otrzymywane są świadczenia kompensujące płacę. Sytuacja materialna osób dotkniętych bezrobociem zależy od ich standardu życia w czasie trwania zatrudnienia, a zwłaszcza od posiadanych dóbr trwałego użytku, oszczędności i długów.

Duże znaczenie ma poziom, od którego zaczyna się proces degradacji ekonomicznej i społecznej. W najbardziej dramatycznej sytuacji są rodziny świadczeniobiorców pomocy społecznej, które od dawna korzystały z systemu wsparcia socjalnego z powodu np. niskich dochodów, wielodzietności, inwalidztwa. Trudności finansowe w takich rodzinach prowadzą do drastycznych ograniczeń wydatków nawet na podstawowe potrzeby bytowe.

Problem bezrobocia dotyczy nie tylko osoby nim dotkniętej, lecz także całej rodziny. Pogorszenie stanu funkcjonowania rodziny jest proporcjonalne do okresu pozostawania bez pracy, co przejawia się problemami opiekuńczo-wychowawczymi, przemocą czy zanikiem autorytetu rodzicielskiego. Może także prowadzić do rozpadu

rodziny. W tych okolicznościach pojawia się również groźba przyjmowania przez dzieci negatywnych wzorów osobowych, a w konsekwencji dziedziczenia statusu bezrobotnego.

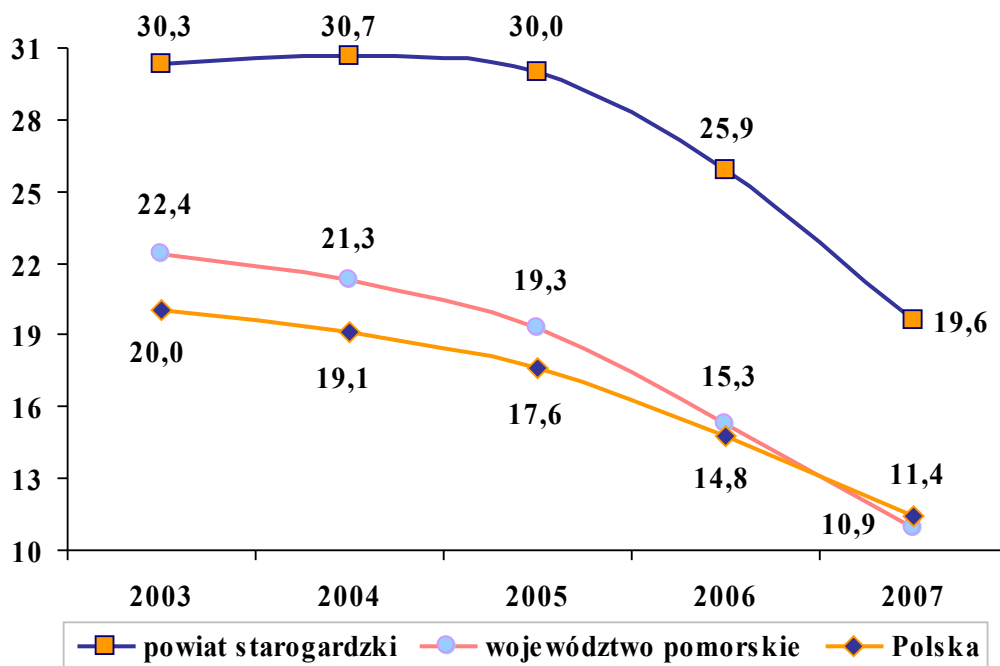
Wzrost liczby bezrobotnych świadczeniobiorców powoduje przyrost ilości zadań z zakresu pomocy społecznej oraz zwiększenie puli wydatków na udzielanie pomocy. Sytuacja taka wymusza również konieczność dostosowania dotychczasowych form działania do nowych potrzeb. Ponieważ możliwości budżetu państwa i samorządu lokalnego są ograniczone, podstawowego znaczenia w pomocy w wychodzeniu z bezrobocia nabiera praca socjalna, która przyjmuje zróżnicowane formy.

Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych to między innymi pomoc w planowaniu nowych koncepcji życia zawodowego, rozbudzanie motywacji do działania ukierunkowanego na zatrudnienie oraz technika kontraktu socjalnego, która pozwala na uzależnienie pomocy – formy, wysokości i okresu wypłacania świadczenia – od aktywności bezrobotnego i jego rodziny.

Niepokojący jest wpływ bezrobocia na zachowania patologiczne. Szczególnie niebezpiecznym zjawiskiem staje się przemoc w rodzinie. Długie pozostawanie bez pracy stymuluje procesy dezintegracji życia rodzinnego. Przymusowa bezczynność zawodowa i nieuregulowany tryb życia wyzwalają zachowania dewiacyjne, skierowane na rodzinę i lokalne środowisko społeczne. Negatywne emocje związane z sytuacją bezrobocia przenoszone są na najbliższych – ofiarami przemocy i złego traktowania są najczęściej kobiety i dzieci. Długotrwałe bezrobocie, z jego negatywnymi konsekwencjami psychospołecznymi, wymaga stosowania odpowiednich form oddziaływań.

Poniższy wykres przedstawia stopę bezrobocia w powiecie starogardzkim, w województwie pomorskim i w kraju w latach 2003-2007.

Stopa bezrobocia w powiecie, w województwie i w kraju w latach 2003-2007

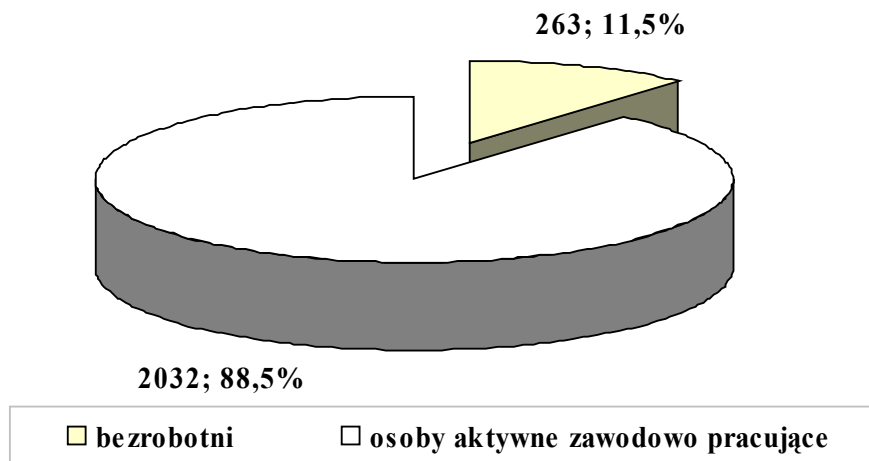

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Stopa bezrobocia to procentowy udział liczby bezrobotnych w liczbie cywilnej ludności aktywnej zawodowo, ale bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Analizując powyższy wykres, należy stwierdzić, iż w latach 2003-2007 powiat starogardzki charakteryzował się znacznie wyższą, w stosunku do województwa pomorskiego i kraju, stopą bezrobocia. Generalnie w skali całego kraju – z uwagi na poprawę kondycji gospodarki – mamy do czynienia ze zmniejszaniem się stopy bezrobocia.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Starogardzie Gdańskim na dzień 31 grudnia 2007 roku w mieście Skórcz pozostawało zarejestrowanych 263 bezrobotnych. Wśród nich większą liczebnie grupą były kobiety, które stanowiły 70,7% ogółu bezrobotnych w mieście (186 osób). Należy dodać, że poziom bezrobocia odnotowany w statystykach instytucji rynku pracy może być różny od rzeczywistej liczby informującej o osobach pozostających bez pracy.

Bezrobotni i osoby aktywne zawodowo pracujące z terenu miasta z końcem 2007 roku

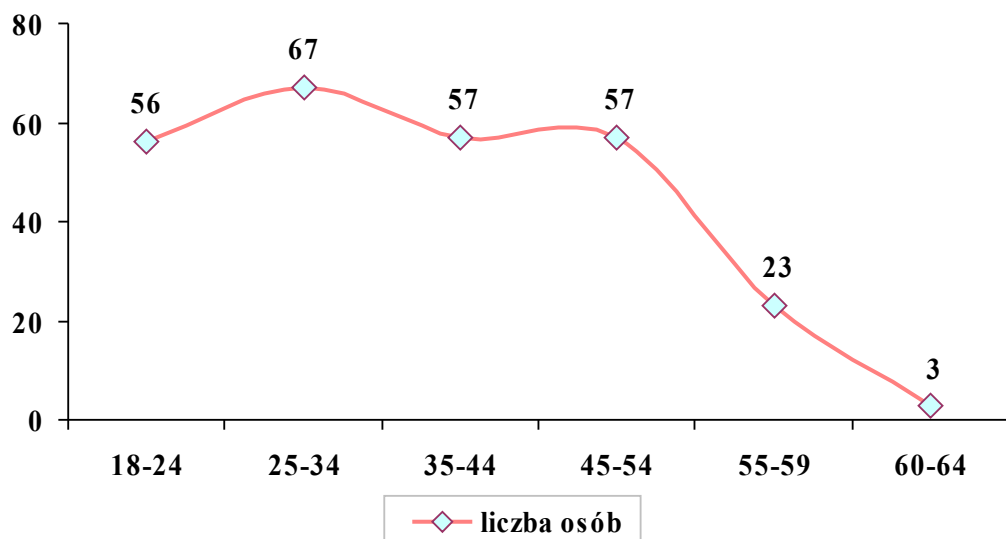

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Starogardzie Gdańskim.

Z końcem 2007 roku udział bezrobotnych wśród mieszkańców miasta Skórcz w wieku produkcyjnym wyniósł 11,5%.

Dla scharakteryzowania zjawiska bezrobocia w mieście niezwykle ważna jest analiza danych dotyczących podziału bezrobotnych według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

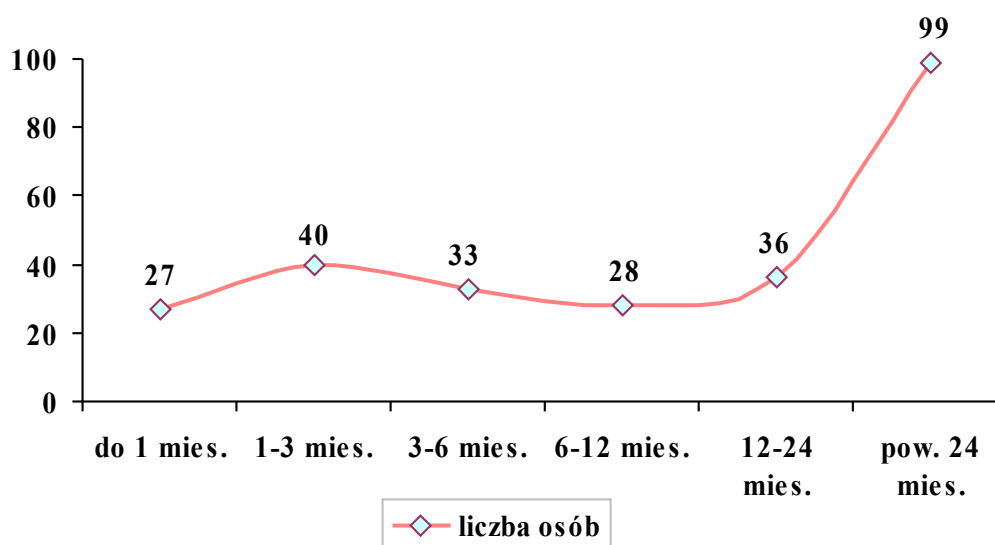
Bezrobotni z terenu miasta według wieku z końcem 2007 roku

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Starogardzie Gdańskim.

Z końcem 2007 roku w grupie bezrobotnych najczęściej było ludzi młodych, często nieposiadających wcześniejszych doświadczeń zawodowych. Było to porównywalne z sytuacją w kraju. Niepokój budziła również grupa osób, które przekroczyły 45. rok życia. Osobom pozostającym jeszcze w wieku produkcyjnym, ale już niemobilnym, zdecydowanie trudniej znaleźć pracę i zdobyć nowe kwalifikacje zawodowe.

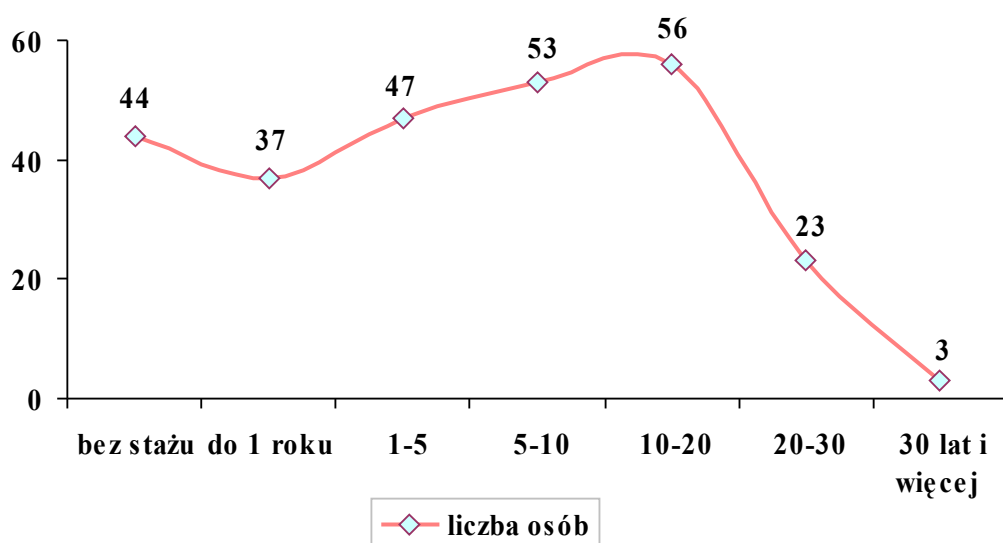
Bezrobotni z terenu miasta według czasu pozostawania bez pracy z końcem 2007 roku

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Starogardzie Gdańskim.

Powrót do pracy jest tym trudniejszy, im dłuższy jest okres pozostawania poza zatrudnieniem, co wyraźnie widać na powyższym wykresie. Brak pracy może powodować nieodwracalne szkody nie tylko ekonomiczne, ale przede wszystkim społeczne, łącznie z daleko idącą demoralizacją i wykluczeniem osób pozostających bez zatrudnienia. Długotrwale bezrobotni, którzy z końcem 2007 roku stanowili najliczniejszą grupę pozostających bez pracy w mieście, często nie są w stanie samodzielnie wrócić do zatrudnienia, stąd tak ważne w ich przypadku są: poradnictwo zawodowe, praca socjalna oraz kluby integracji społecznej.

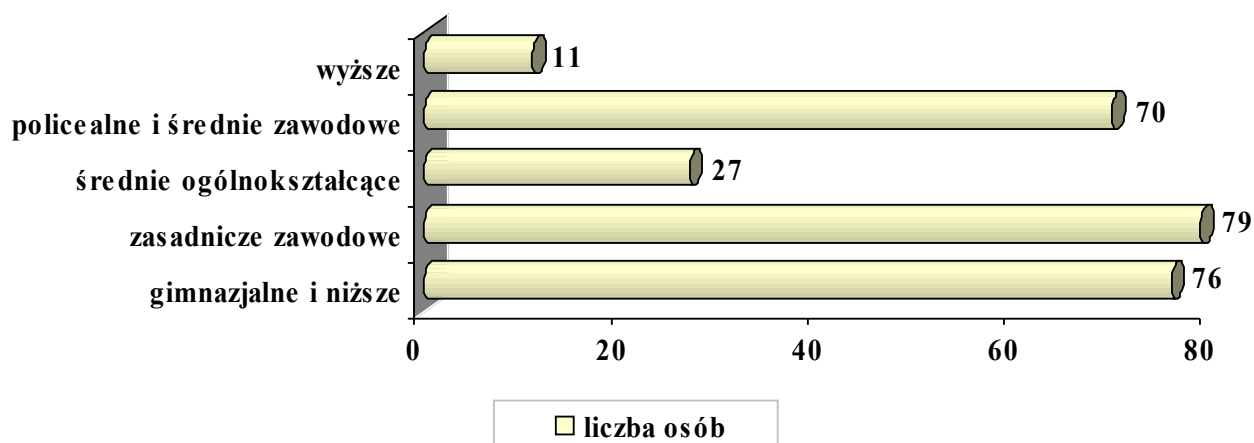
Bezrobotni z terenu miasta według stażu pracy z końcem 2007 roku

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Starogardzie Gdańskim.

Z końcem 2007 roku najliczniejszą grupę bezrobotnych w mieście stanowiły osoby z długoletnim stażem pracy, od 10-20 lat. Liczne grupy tworzyły również osoby ze stażem pracy od 5 do 10 lat, od roku do 5 lat oraz bez stażu pracy. W programach aktywizujących osoby bezrobotne należy zatem zwrócić szczególną uwagę na osoby z ponad 10-letnim stażem pracy, którym powinno się zapewnić możliwość przekwalifikowania się, aby wzmocnić ich konkurencyjność na rynku pracy, na osoby z kilkuletnim stażem pracy, by mogły zwiększać swoje doświadczenie zawodowe, oraz na absolwentów, by mieli możliwość podjęcia pierwszej pracy.

Bezrobotni z terenu miasta według wykształcenia z końcem 2007 roku

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Starogardzie Gdańskim.

Z końcem 2007 roku zdecydowanie lepszą sytuację na lokalnym rynku pracy posiadały osoby z wykształceniem wyższym i średnim ogólnokształcącym; tych w rejestrach bezrobotnych figurowało najmniej. Problem bezrobocia w największym stopniu dosięgał osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym, gimnazjalnym i niższym oraz policealnym i średnim zawodowym. Zestawiając ten fakt z sytuacją na rynku pracy, należy nadal zachęcać młodzież do zdobywania wykształcenia, natomiast w przypadku osób już bezrobotnych szczególny nacisk należy położyć na szkolenia, doksztalcanie i zmianę kwalifikacji zawodowych.

2.6. KWESTIA UZALEŻNIEŃ

Problemy wynikające z picia alkoholu i zażywania narkotyków stanowią obecnie jedną z poważniejszych kwestii społecznych. Zjawisko to ma istotny wpływ zarówno na poczucie bezpieczeństwa społecznego (wzrasta liczba nieletnich nietrzeźwych sprawców przestępstw, ale również nieletnich nietrzeźwych ofiar), jak również ogólny stan zdrowia populacji, zdolność do konkurencji na coraz bardziej wymagającym rynku pracy, a także na relacje interpersonalne z rówieśnikami i środowiskiem rodzinnym.

Liczba osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych jest trudna do ustalenia. Z jednej strony możemy się opierać na danych szacunkowych ustalonych dla populacji, m.in. przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, które prezentuje poniższe zestawienie, z drugiej na danych przedstawianych przez poszczególne instytucje podejmujące kwestie uzależnień w swej działalności statutowej.

Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

		W Polsce 38,6 mln	W mieście 100 tys. mieszk.	W mieście 25 tys. mieszk.	W gminie 10 tys. mieszk.
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 2.000 osób	ok. 500 osób	ok. 200 osób
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób

Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
Osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	2-2,5 mln	5.000-7.000 osób	1.250-1.750 osób	ok. 500-700 osób
Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	razem ok. 2 mln osób: dorosłych i dzieci	ok. 5.300 osób: dorosłych i dzieci	ok. 1.330 osób: dorosłych i dzieci	ok. 530 osób: dorosłych i dzieci

Dane szacunkowe Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Definiując problem alkoholizmu, przyjmuje się, że jest to całokształt problemów związanych z używaniem napojów alkoholowych. Rozumie się przez to zarówno upośledzenie decyzji dotyczących rozpoczynania picia alkoholu, jak i polegających na niemożności przerwania picia alkoholu. Problem alkoholizmu rozpatrywany jest w dwóch płaszczyznach:

- jako choroba alkoholowa (utrata kontroli picia, niemożność utrzymania się w abstynencji);
- jako zagadnienie spożycia napojów alkoholowych i akceptowanych przez społeczeństwo wzorów picia, co stwarza konieczność poszukiwania alkoholu.

Rozmiary zjawiska uzależnień odnotowane w oficjalnych statystykach różnią się od faktycznego stanu. Najlepiej widać to w sferze odczuć społecznych mieszkańców, którzy bardzo często wskazują na uzależnienia jako poważny problem społeczny. Spośród 128 rodzin objętych pomocą społeczną przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Skórczu w 2007 roku, 10 rodzin liczących 21 osób swą trudną sytuację życiową tłumaczyło problemem alkoholowym. Nieuwidoczne było używanie narkotyków. W analizowanym roku z tytułu narkomanii miejscowy Ośrodek nie świadczył pomocy, co jednak nie może być tożsame z twierdzeniem zupełnego braku występowania zjawiska.

Aby eliminować niekorzystny wpływ uzależnień na społeczność miasta, konieczne jest prowadzenie działań o charakterze profilaktycznym oraz różnych form promocji zdrowego stylu życia. Ważną rolę odgrywają w tym procesie uchwalany corocznie przez Radę Miejską programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, a także podejmowane przez Gminną Komisję

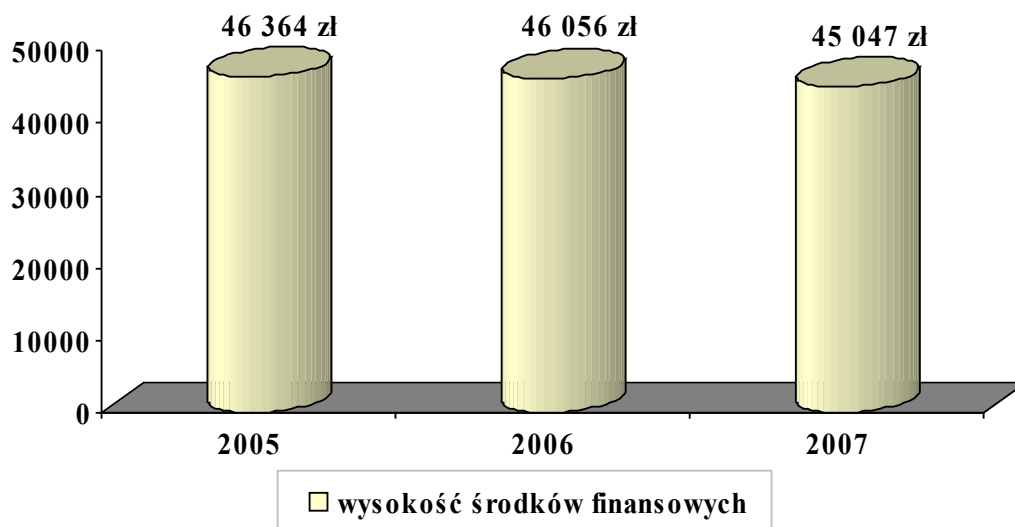
Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Skórczu w ramach przysługujących jej uprawnień działania.

W 2007 roku Komisja rozpatrzyła 9 wniosków dotyczących skierowania na leczenie odwykowe osób uzależnionych; w przypadku wszystkich osób wystąpiła do sądu z wnioskiem o przymusowe leczenie. W analizowanym roku członkowie GKPRA dokonali kontroli wszystkich punktów sprzedających napoje alkoholowe w mieście.

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom na terenie miasta odgrywają również Punkt Konsultacyjny, grupa AA „Adventus” oraz świetlica środowiskowa „Kolorowa Tęcza” w Skórczu. W ramach Punktu udzielane są informacje o możliwościach podjęcia leczenia i terapii, prowadzone są rozmowy motywujące z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi oraz podejmowana jest współpraca z placówkami lecznictwa odwykowego, poradniami uzależnień oraz placówkami podstawowej opieki zdrowotnej. W ramach Grupy AA „Adventus” odbywają się spotkania zamknięte, w których mogą uczestniczyć tylko i wyłącznie alkoholicy, spotkania otwarte, na które może przyjść każda osoba, dla której problem alkoholowy nie jest obojętny, która ma w rodzinie osobę dotkniętą chorobą alkoholową, oraz organizowane są wyjazdy trzeźwościowe do Częstochowy i Lichenia na ogólnopolskie spotkania trzeźwościowe, a także pikniki, spływy kajakowe i zabawy taneczne bez alkoholu. Świetlica środowiskowa „Kolorowa Tęcza” wspiera natomiast rodziny, w tym dotknięte problemem uzależnień, w procesie wychowania dzieci i młodzieży oraz kształtowania właściwych postaw społecznych poprzez objęcie dzieci opieką w czasie wolnym od zajęć szkolnych.

Poniższy wykres przedstawia wielkość środków przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień w mieście Skórcz w latach 2005-2007.

Środki finansowe służące rozwiązywaniu problemów uzależnień na terenie miasta w latach 2005-2007

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Skórczu.

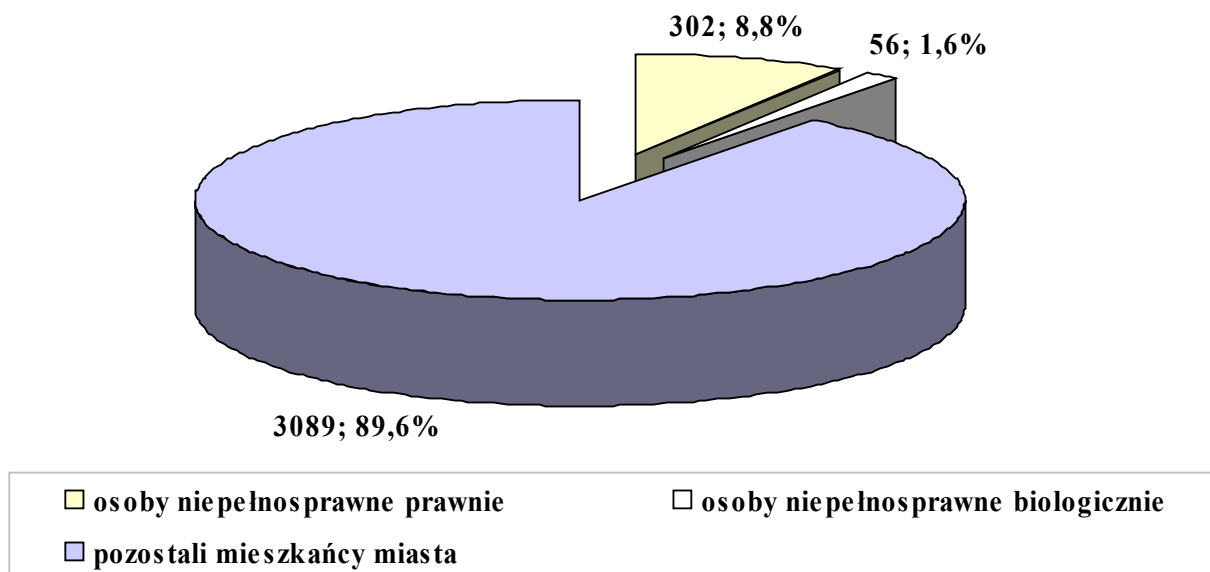
Wielkość środków przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień w mieście Skórcz w latach 2005-2007 zmniejszała się nieznacznie z roku na rok i wyniosła: w 2005 r. – 46.364 zł, w 2006 r. – 46.056 zł, a w 2007 r. – 45.047 zł.

2.7. KWESTIA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

W rozumieniu ustawy o pomocy społecznej niepełnosprawność oznacza stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy, powodujący trwałe lub okresowe utrudnienie, ograniczenie bądź uniemożliwienie samodzielnej egzystencji. Tymczasem obecnie niepełnosprawność jest również rozumiana jako wynik barier społecznych, ekonomicznych oraz fizycznych, jakie jednostka napotyka w środowisku zamieszkania. W związku z tym polityka społeczna powinna promować aktywne działania na wszystkich szczeblach życia społecznego oraz aktywnie wspierać wszelkie działania na rzecz równouprawnienia osób niepełnosprawnych, a także przeciwdziałać ich dyskryminacji i tworzyć mechanizmy wyrównujące szanse życiowe oraz warunki do korzystania z przysługujących im praw.

Poniższy wykres prezentuje udział osób niepełnosprawnych z terenu miasta Skórcz w ogólnej liczbie mieszkańców w 2002 roku.

Osoby niepełnosprawne a ludność miasta w 2002 roku

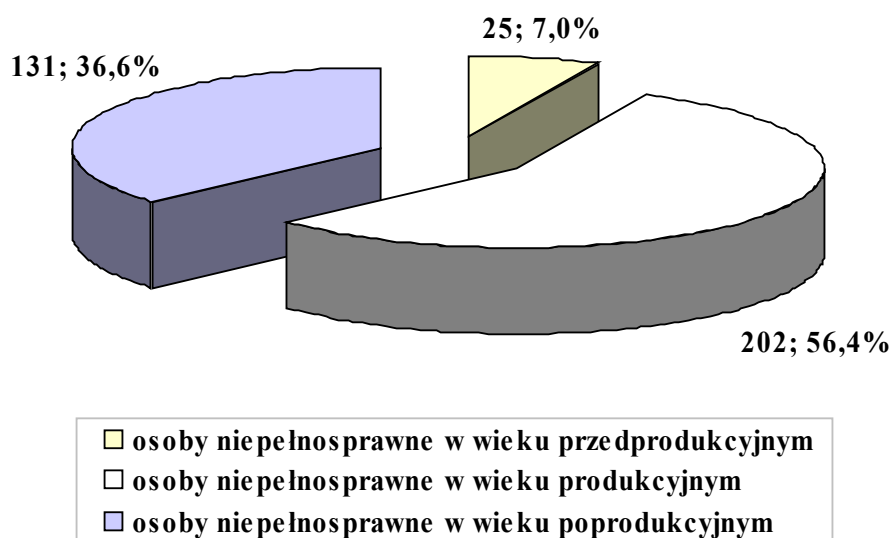

Dane Narodowego Spisu Powszechnego 2002.

W roku 2002 w mieście Skórcz zamieszkiwało 358 osób niepełnosprawnych (w tym 169 mężczyzn i 189 kobiet), co stanowiło 10,4% ogółu mieszkańców miasta.

Niepełnosprawni są silnie zróżnicowaną grupą, nie tylko pod względem stopnia niepełnosprawności, ale także wieku, wykształcenia i źródła utrzymania. W skali całego kraju zdecydowana większość osób niepełnosprawnych – 84% – utrzymuje się głównie ze świadczeń społecznych: rent, emerytur i zasiłków (w 2007 roku z powodu niepełnosprawności z pomocy społecznej w mieście Skórcz skorzystały 39 rodzin liczących 115 osób i była to czwarta co do wielkości, pod względem liczby beneficjentów, przyczyna udzielania wsparcia). Jedynie dla 8% tej populacji główne źródło utrzymania stanowi praca, zaś kolejne 8% pozostaje na utrzymaniu innych osób, nie posiadając własnych środków na przeżycie. Prawie połowa osób niepełnosprawnych legitymuje się, co najwyżej, wykształceniem podstawowym, a to znacznie utrudnia wejście na rynek pracy i utrzymanie zatrudnienia. Poniższe wykresy przedstawiają podział osób niepełnosprawnych z terenu miasta Skórcz według ekonomicznych grup wieku oraz strukturę ich wykształcenia w 2002 roku.

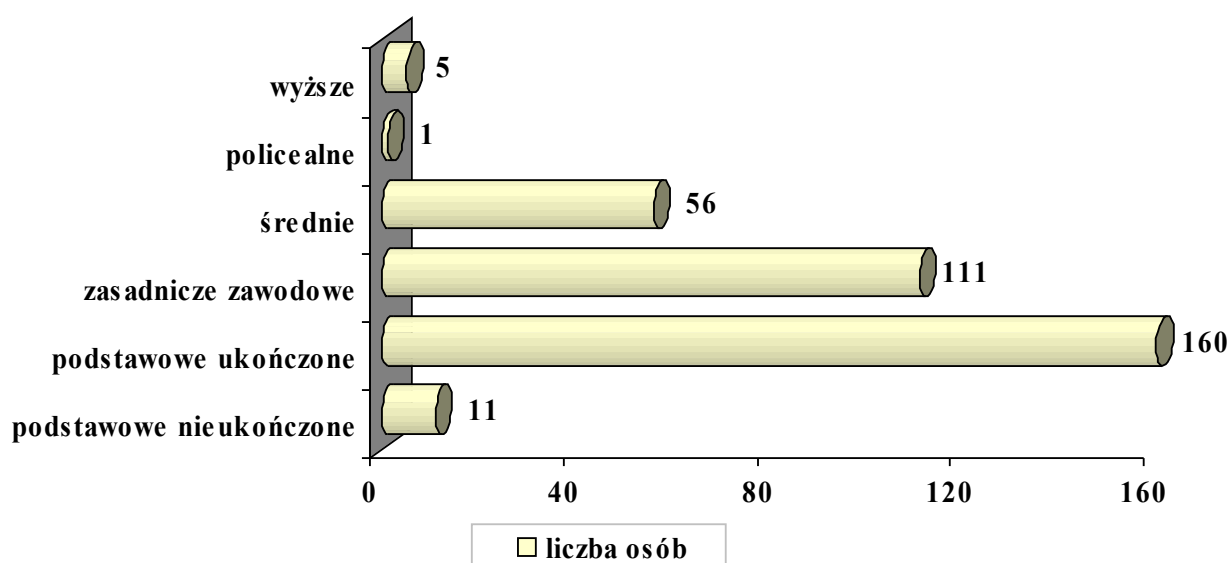
Osoby niepełnosprawne w mieście według ekonomicznych grup wieku w 2002 roku

Dane Narodowego Spisu Powszechnego 2002.

W 2002 roku ponad 56% niepełnosprawnych w mieście było w wieku produkcyjnym, co było zjawiskiem niepokojącym. Liczną grupę reprezentowały osoby w wieku poprodukcyjnym – blisko 37%. Najmniejszą liczebnie grupę stanowiły dzieci i młodzież – 7%.

Osoby niepełnosprawne w mieście w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia w 2002 r.

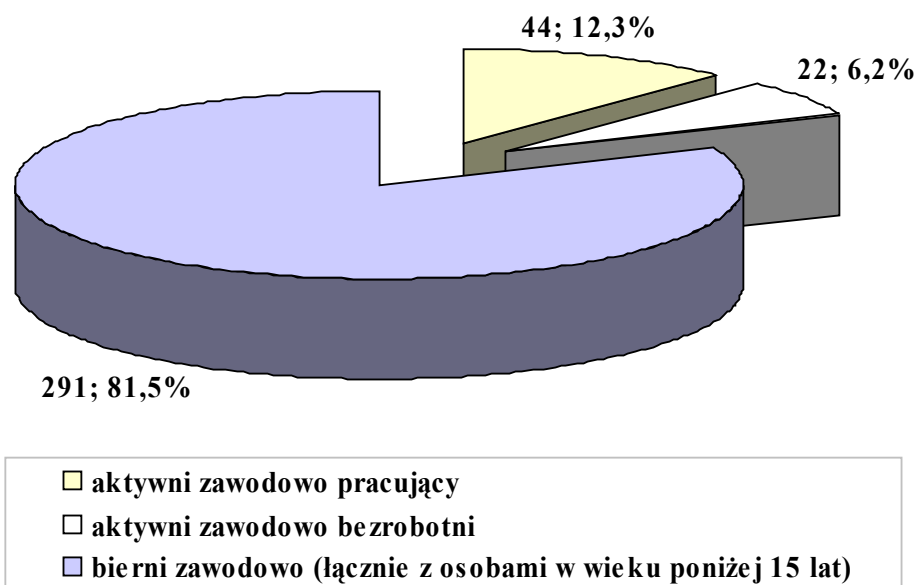
Dane Narodowego Spisu Powszechnego 2002.

W 2002 roku najliczniejszą grupę niepełnosprawnych w mieście stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym ukończonym – 160 osób.

Osoby niepełnosprawne są bardzo zróżnicowaną grupą ludzi, w związku z tym konieczna jest polityka, która będzie respektować tę różnorodność. Szczególnej uwagi wymagają osoby o złożonych, wielorakich potrzebach uzależniających je od pomocy innych oraz ich rodziny. Niepełnosprawni – co pokazuje powyższy wykres – są często gorzej wykształceni, co zdecydowanie utrudnia ich funkcjonowanie na rynku pracy. Rodziny posiadające niepełnosprawne dzieci wymagają szczególnej uwagi, jeżeli chodzi o ich edukację i społeczne włączanie oraz możliwości rehabilitacyjne.

Poniższy wykres przedstawia podział osób niepełnosprawnych z terenu miasta Skórcz według aktywności ekonomicznej w 2002 roku.

Osoby niepełnosprawne w mieście według aktywności ekonomicznej w 2002 roku

Dane Narodowego Spisu Powszechnego 2002.

W 2002 roku zdecydowana większość osób niepełnosprawnych w mieście była bierna zawodowo – 291 osób. Wśród aktywnych zawodowo zarejestrowano 66 osób pracujących i 22 osoby pozostające bez pracy.

W przypadku osób niepełnosprawnych szczególnych wysiłków wymaga ich rehabilitacja społeczna i zawodowa, tj. m.in.: promocja dostępu osób niepełnosprawnych do zatrudnienia oraz budowa systemu wsparcia dla osób chorych psychicznie, których

systematycznie przybywa. Wspomniane działania stwarzają możliwość integracji tej grupy osób z pozostałą częścią społeczeństwa. Jednocześnie nadal powinny być konsekwentnie likwidowane bariery architektoniczne, komunikacyjne oraz transportowe, utrudniające osobom niepełnosprawnym funkcjonowanie w społeczeństwie.

Integracja społeczna osób niepełnosprawnych przez pracę stanowi w Polsce bardzo wymagające i trudne do realizacji zadanie. Istnieje wiele czynników wpływających niekorzystnie na zatrudnianie osób niepełnosprawnych. Po stronie podażowej są to (poza relatywnie niskimi kwalifikacjami osób niepełnosprawnych): słabe motywacje i liczne bariery instytucjonalno-infrastrukturalne, a po stronie popytu na pracę: niechęć pracodawców i w konsekwencji znaczny koszt ich motywowania oraz ogólnie trudny rynek pracy, charakteryzujący się słabą dynamiką tworzenia miejsc pracy.

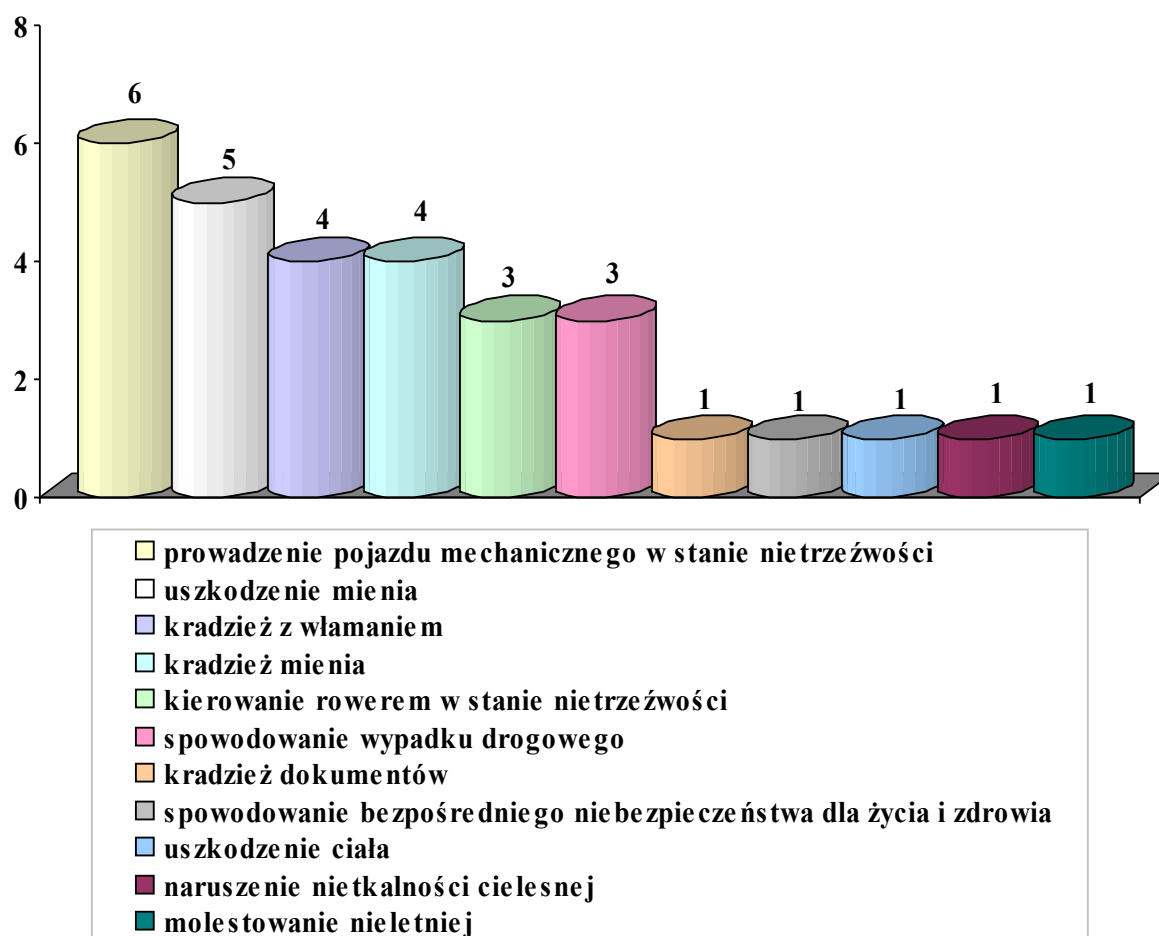
Do instytucji i organizacji świadczących pomoc i wsparcie niepełnosprawnym mieszkańcom miasta Skórcz należą: Warsztaty Terapii Zajęciowej w Skórczu, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Skórczu, Przychodnia Rejonowa w Skórczu, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Puls” S.C. w Skórczu, Koło Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Skórczu oraz Stowarzyszenie Wspierające Osoby Niepełnosprawne „Słoneczko” w Skórczu.

2.8. KWESTIA PRZESTĘPCZOŚCI

Przestępczość jest jednym z tych zjawisk społecznych, które odciskają dotkliwie piętno na funkcjonowaniu lokalnej społeczności. Jest to margines życia społecznego, ale intensywność zdarzeń oraz częstotliwość, z jaką występują, mogą mieć wpływ na formowanie się postaw i zachowań ludzi tworzących społeczność miasta Skórcz.

Z analizy stanu zagrożenia przestępczością za okres 12 miesięcy 2007 roku wynika, iż na terenie miasta Skórcz odnotowano 30 zdarzeń o charakterze przestępczym, do których najczęściej dochodziło na ul. Pomorskiej (8), Leśnej (4), Hallera, Głównej, 27 Stycznia (po 3), Sobieskiego i Kociewskiej (po 2). Dane szczegółowe dotyczące zdarzeń o charakterze przestępczym odnotowanych w 2007 roku na terenie miasta przedstawia poniższy wykres.

Przestępstwa odnotowane na terenie miasta w 2007 roku

Dane Posterunku Policji w Skórczu.

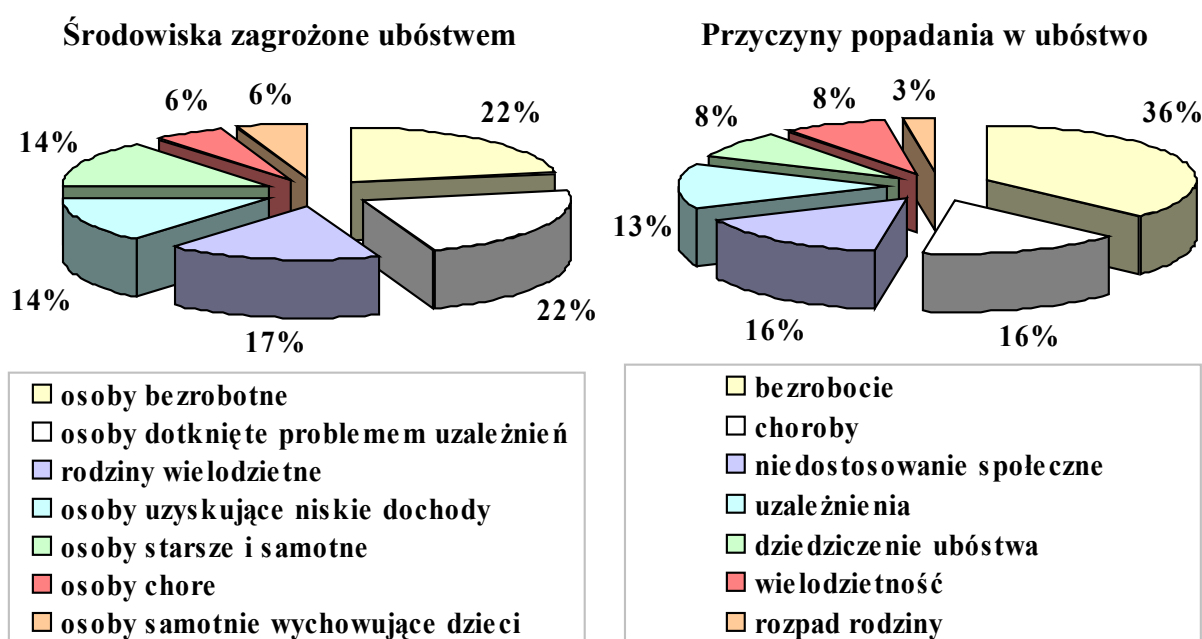
Analizując powyższe zestawienie, należy stwierdzić, iż najczęściej popełnianymi przestępstwami na terenie miasta Skórcz w 2007 roku były przestępstwa drogowe w postaci prowadzenia pojazdu mechanicznego i kierowania rowerem w stanie nietrzeźwości oraz spowodowania wypadku drogowego – łącznie 12 zdarzeń. Istotne kategorie przestępstw stanowiły również kradzieże – z włamaniem, mienia i dokumentów – w sumie 9 przypadków, oraz uszkodzenia mienia – 5 zdarzeń.

2.9. IDENTYFIKACJA NAJWAŻNIEJSZYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE MIASTA

Identyfikacja problemów społecznych jest jednym z najważniejszych elementów każdego postępowania diagnostycznego, mającego określić zasadnicze problemy i ewentualne kierunki ich rozwiązywania. Podstawowym narzędziem badawczym, za

pomocą którego identyfikowano problemy społeczne miasta, była ankieta rozesłana do osób mających wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej, między innymi do osób reprezentujących wybrane instytucje lokalne, takie jak: ośrodek zdrowia, kościół, szkoła, organizacje pozarządowe, a także do lokalnych przedsiębiorców, pracowników socjalnych MOPS-u, radnych, mieszkańców miasta.

W pierwszych pytaniach poproszono respondentów o wskazanie środowisk zagrożonych ubóstwem oraz określenie przyczyn tego zjawiska. Uzyskane odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

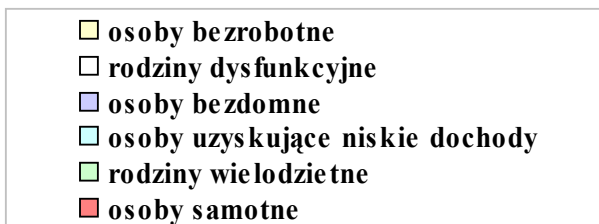
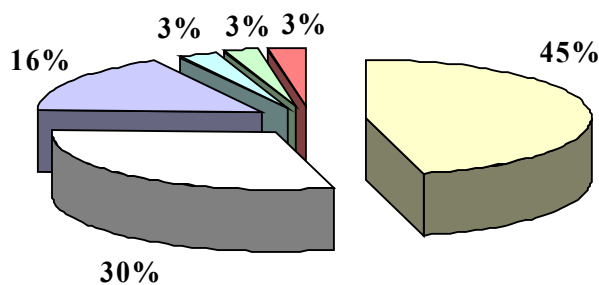

Badania własne Centrum AV.

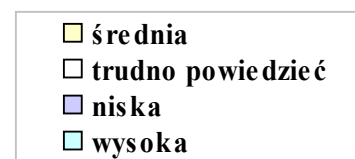
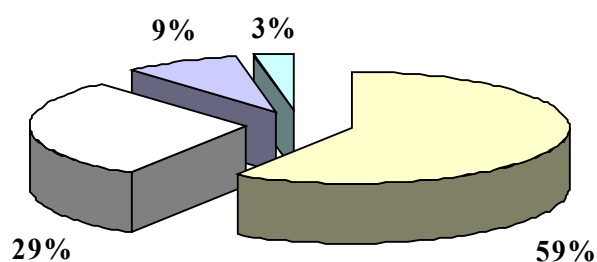
Według badanych, problem ubóstwa dotyczy najbardziej osób bezrobotnych, dotkniętych problemem uzależnień (po 22%) i rodzin wielodzietnych (17%). Jako najczęstsze przyczyny popadania w stan ubóstwa respondenci podawali bezrobocie (36%), choroby i niedostosowanie społeczne (po 16%).

Odpowiadając na kolejne pytania respondenci identyfikowali środowiska zagrożone uzależnieniami, określali skalę tego zjawiska oraz oceniali ofertę pomocy osobom uzależnionym.

Środowiska zagrożone uzależnieniami

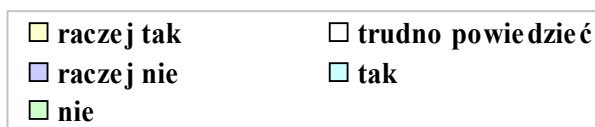
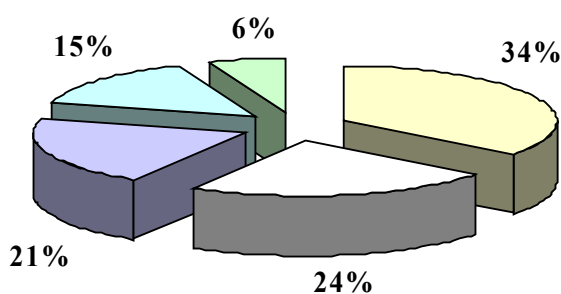
Skala problemu uzależnień

Badania własne Centrum AV.

W kwestii środowisk zagrożonych zjawiskiem uzależnień najczęściej wymienianymi grupami były osoby bezrobotne (45%), rodziny dysfunkcyjne (30%) i osoby bezdomne (16%). Określając skalę występowania tego problemu, 59% badanych oceniło ją jako średnią, 9% jako niską, 3% jako wysoką, a 29% respondentów nie miało zdania.

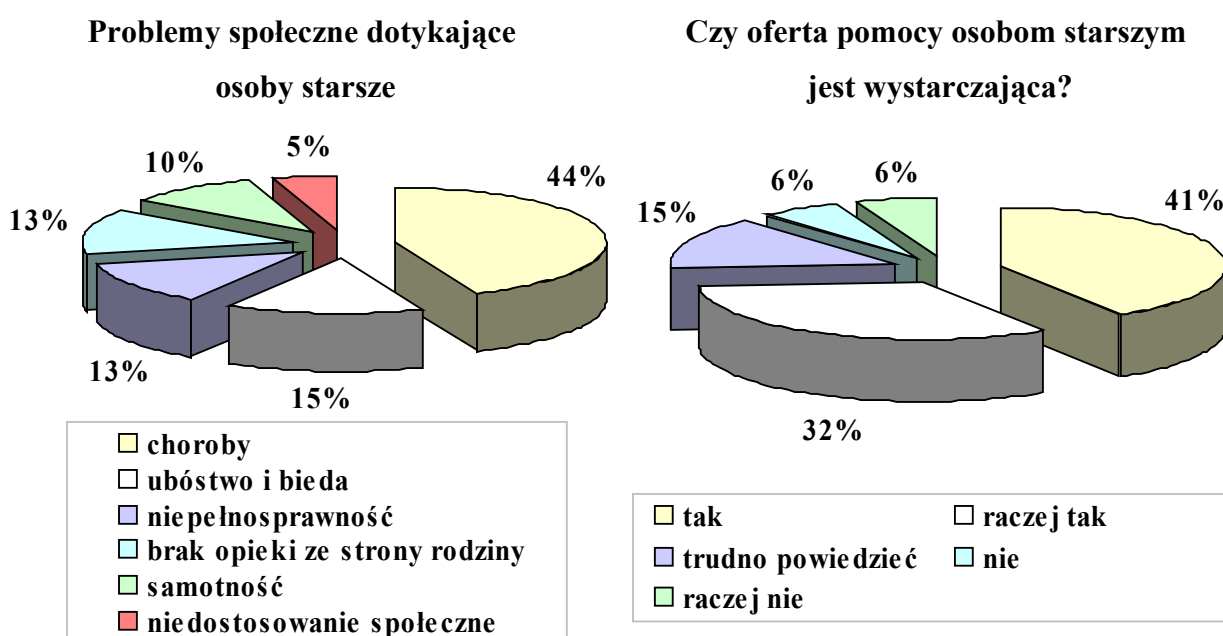
Czy oferta pomocy osobom uzależnionym jest wystarczająca?

Badania własne Centrum AV.

Jeśli chodzi o ocenę oferty pomocy dla osób uzależnionych, blisko połowa ankietowanych (łącznie 49%) stwierdziła, że jest ona raczej wystarczająca lub wystarczająca. Odmiennego zdania było w sumie 27% respondentów. Jednocześnie 24% badanych nie wyraziło opinii na ten temat.

W ankiecie znalazły się również pytania dotyczące sytuacji osób starszych w środowisku lokalnym. Pozwoliły one na identyfikację najważniejszych problemów dotyczących tę grupę osób oraz ocenę pomocy świadczonej osobom w wieku poprodukcyjnym. Uzyskane odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Badania własne Centrum AV.

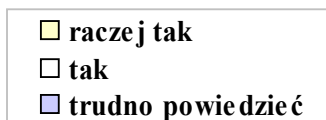
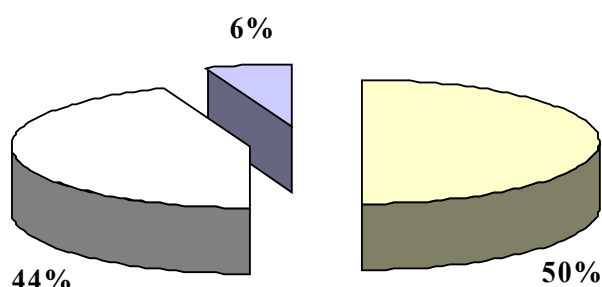
W kwestii osób starszych badani za najczęstsze problemy dotykające tę grupę osób podawali choroby (44%), ubóstwo i biedę (15%), niepełnosprawność oraz brak opieki ze strony rodziny (po 13%). Co do oceny oferty pomocy osobom starszym, zdecydowana większość ankietowanych (łącznie 73%) stwierdziła, że jest ona wystarczająca lub raczej wystarczająca. Odmiennego zdania było 12% badanych, a 15% nie zajęło stanowiska w tej kwestii.

W ankiecie pytano także o stosunek do osób niepełnosprawnych oraz próbowano wysondować, jak postrzegana jest w społeczności lokalnej oferta pomocy dla tej grupy osób. Odpowiedzi na te pytania prezentują poniższe wykresy.

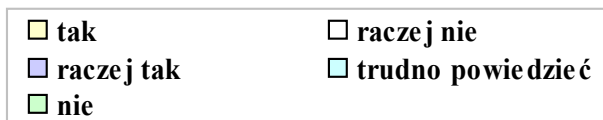
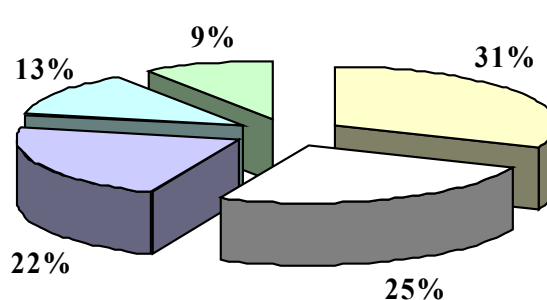
Czy osoby niepełnosprawne

Czy oferta pomocy osobom

są akceptowane w środowisku lokalnym?

niepełnosprawnym jest wystarczająca?

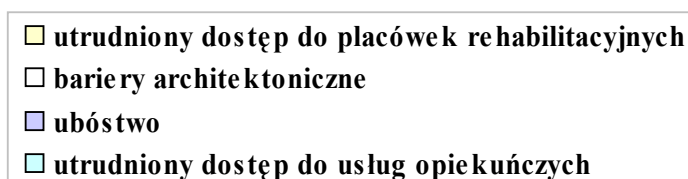
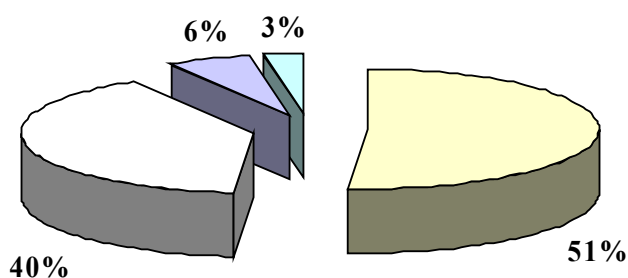

Badania własne Centrum AV.

W kwestii akceptacji osób niepełnosprawnych, zdecydowana większość badanych (łącznie 94%) wypowiedziała się pozytywnie. Jeśli natomiast chodzi o ofertę pomocy osobom niepełnosprawnym, ponad połowa ankietowanych (łącznie 53%) stwierdziła, iż jest ona wystarczająca lub raczej wystarczająca, a w sumie 34% było odmiennego zdania. Jednocześnie 13% badanych nie potrafiło jasno sprecyzować swojego stanowiska.

Wnikając w kwestię niepełnosprawności, poproszono ankietowanych o wskazanie problemów dotyczących osoby niepełnosprawnej. Uzyskane odpowiedzi przedstawiono na poniższym wykresie.

Problemy społeczne dotyczące osoby niepełnosprawnej

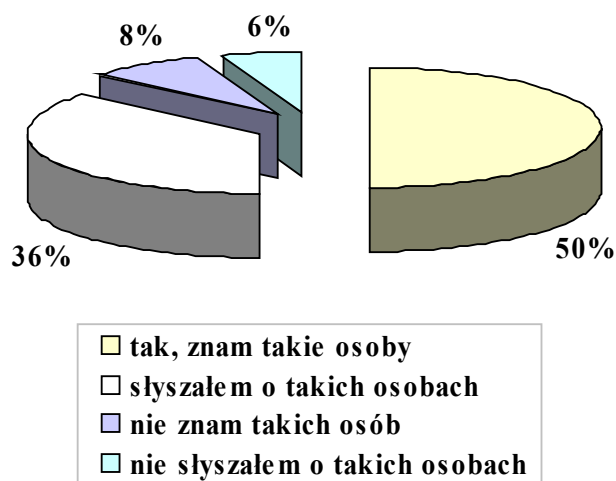

Badania własne Centrum AV.

Za problemy najbardziej nękające osoby niepełnosprawne badani uznali utrudniony dostęp do usług rehabilitacyjnych (51%) i bariery architektoniczne (40%).

W ankiecie znalazło się również pytanie odnoszące się do osób chorych psychicznie zamieszkujących na terenie miasta.

Czy na terenie miasta zamieszkują osoby chore psychicznie?

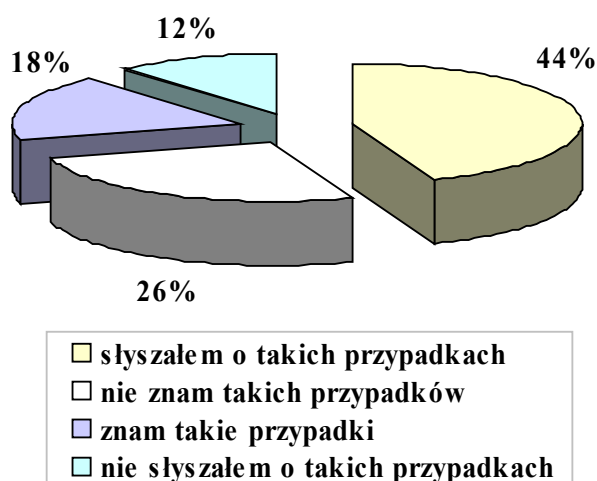

Badania własne Centrum AV.

Zagadnienie osób chorych psychicznie zamieszkujących w mieście nie jest obce zdecydowanej większości jej mieszkańców – łącznie 86% ankietowanych stwierdziło, iż zna takie osoby bądź o nich słyszało. Jednocześnie w sumie 14% respondentów wyraziło odmienną opinię.

Osobne zagadnienie w ankiecie stanowiła przemoc w rodzinie. Ankietowani wypowiedzieli się na temat znajomości rodzin dotkniętych tym zjawiskiem. Uzyskane odpowiedzi prezentuje poniższy wykres.

Czy w rodzinach istnieje zjawisko przemocy domowej?

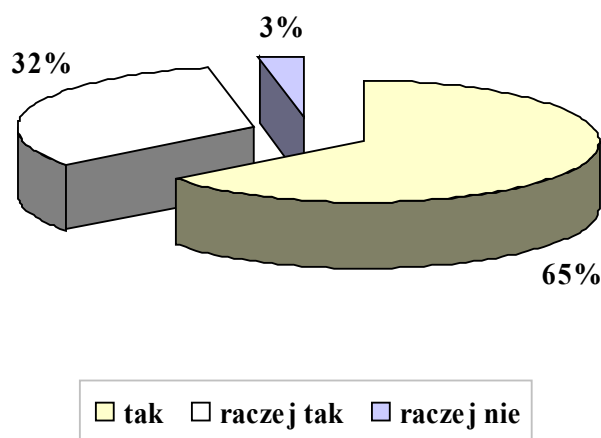

Badania własne Centrum AV.

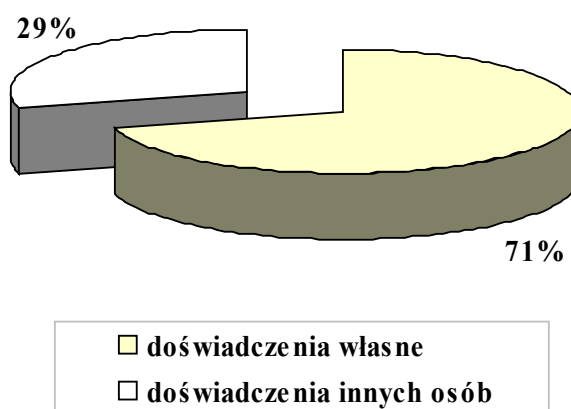
Podając kwestię zjawiska przemocy domowej, większość badanych (łącznie 62%) stwierdziła, iż słyszała o występowaniu tej patologii w mieście bądź zna takie przypadki, co należy uznać za zjawisko niezwykle niepokojące. Odmiennego zdania było w sumie 38% respondentów.

W ankiecie znalazły się również pytania dotyczące stanu bezpieczeństwa w środowisku zamieszkania. Respondenci dzieląc się swoimi odczuciami w tym zakresie, wskazywali jednocześnie źródła swojej wiedzy na temat stanu bezpieczeństwa w mieście. Uzyskane odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Źródło wiedzy na temat stanu bezpieczeństwa w mieście

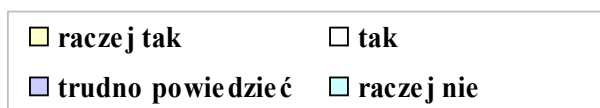
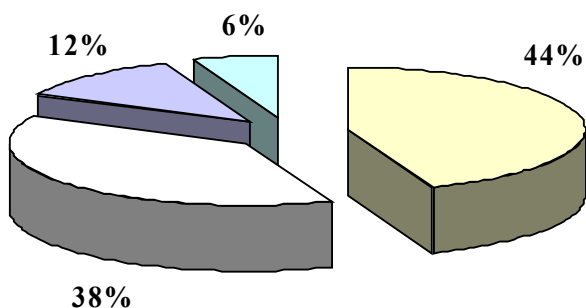
Badania własne Centrum AV.

Jeśli chodzi o kwestię poczucia bezpieczeństwa w mieście, to zdecydowana większość ankietowanych (łącznie 97%) stwierdziła, że czuje się bezpiecznie bądź raczej bezpiecznie w miejscu zamieszkania. Źródłem wiedzy respondentów na temat stanu bezpieczeństwa w środowisku lokalnym były w głównej mierze doświadczenia własne (71%).

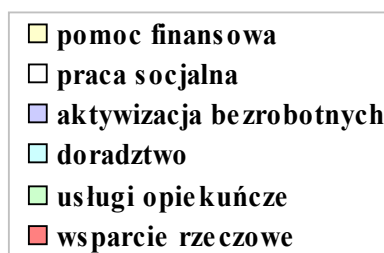
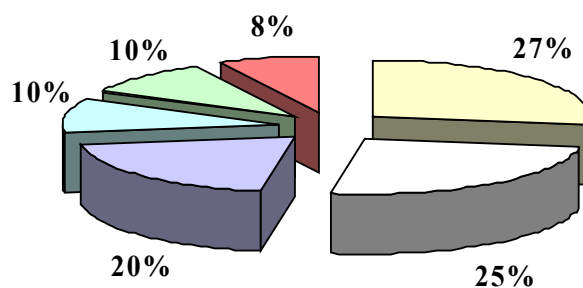
Dla porównania należy dodać, iż według badań TNS OBOP z 2006 roku, 70% mieszkańców Polski czuło się bezpiecznie w miejscu zamieszkania, a 28% wyraziło odmienny pogląd (badania przeprowadzono na zlecenie policji wśród osób powyżej 15. roku życia).

Kolejne pytania w ankiecie odnosiły się do działalności miejscowego ośrodka pomocy społecznej. Respondenci oceniali ofertę udzielanej pomocy, wskazywali formy wsparcia, jakie powinien świadczyć MOPS, oraz wypowiedzieli się na temat pracy pracowników socjalnych. Uzyskane odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Czy pomoc MOPS-u jest wystarczająca?

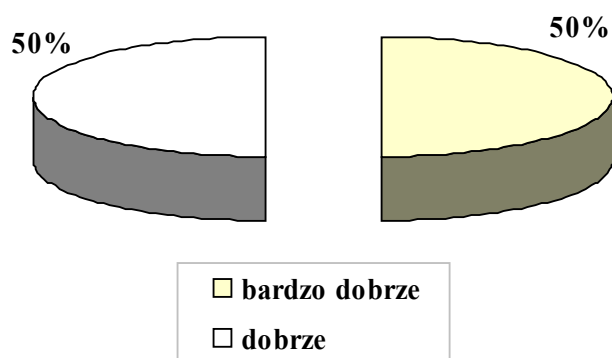

Jaką formę wsparcia powinien oferować MOPS?

Badania własne Centrum AV.

Ocena pracy pracowników socjalnych

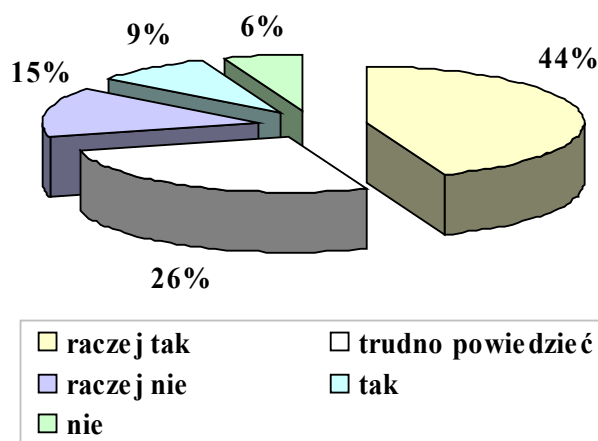

Badania własne Centrum AV.

W kwestii oceny pomocy udzielanej przez MOPS, zdecydowana większość ankietowanych (łącznie 82%) stwierdziła, iż jest ona raczej wystarczająca lub wystarczająca. Odmiennego zdania było 6% respondentów, a 12% badanych nie sprecyzowało swojego stanowiska. W kwestii form wsparcia, jakie powinien oferować MOPS, ankietowani najczęściej wskazywali na pomoc finansową (27%), pracę socjalną (25%) i aktywizację bezrobotnych (20%). Jeśli natomiast chodzi o ocenę pracy pracowników socjalnych, wszyscy badani ocenili ją bardzo dobrze lub dobrze.

Uzupełnieniem poprzednio omawianych kwestii było pytanie o stopień zaspokajania potrzeb środowiska lokalnego przez działające na terenie miasta organizacje pozarządowe.

Czy oferta pomocy świadczonej przez organizacje pozarządowe zaspokaja potrzeby środowiska lokalnego?

Badania własne Centrum AV.

Oceniając adekwatność pomocy świadczonej przez organizacje pozarządowe w stosunku do potrzeb ludności miasta, ponad połowa badanych (łącznie 53%) stwierdziła, iż jest ona raczej wystarczająca lub wystarczająca. Odmiennego zdania było 21% ankietowanych, a 26% respondentów nie potrafiło sprecyzować swojego stanowiska w tej sprawie.

2.10. ANALIZA SWOT

Bardzo użyteczną metodą przy określaniu priorytetów rozwojowych jest coraz powszechniej stosowana w pracach nad strategią analiza SWOT. Nazwa SWOT jest akronimem angielskich słów: Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse w otoczeniu), Threats (zagrożenia w otoczeniu). Analiza SWOT jest efektywną metodą identyfikacji słabych i silnych stron organizacji oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed organizacją. Analizę tę można z powodzeniem zastosować do dowolnego przedsięwzięcia, włącznie z programowaniem strategicznym.

Wnikliwe opracowanie SWOT jest istotnym etapem procesu planowania strategicznego. Przy właściwym opracowaniu stanowi punkt wyjściowy dla określania celów strategicznych oraz projektów socjalnych.

Analiza SWOT została przygotowana przez Zespół Roboczy ds. opracowania Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Skórcz. Przedstawione poniżej czynniki obejmują:

- **siły** – wewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na sytuację społeczną,
- **słabości** – wewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na sytuację społeczną,
- **szanse** – zewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na realizację celów,
- **zagrożenia** – zewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na realizację celów.

Wynik prac obrazują prezentowane poniżej zestawienia. Dodać należy, że w analizie SWOT odniesiono się wyłącznie do kwestii społecznych.

Kwestia osób bezrobotnych

Mocne strony

- niska skala bezrobocia na terenie miasta,
- wzrost znaczenia wykształcenia jako wartości,
- dobre przygotowanie pracowników pomocy społecznej do pracy z osobami bezrobotnymi,
- funkcjonowanie organizacji pozarządowych pomagających osobom bezrobotnym, z którymi współpracują władze lokalne.

Słabe strony

- występowanie bezrobocia długotrwałego wśród kobiet,
- występowanie zjawiska dziedziczenia bezrobocia,
- niski poziom wykształcenia osób bezrobotnych długotrwale,
- bierność osób bezrobotnych długotrwale w podnoszeniu kwalifikacji.

Szanse

- zahamowanie bezrobocia długotrwałego,
- wzrost mobilności zawodowej i geograficznej,
- zahamowanie zjawiska wykluczenia społecznego w niektórych grupach społecznych,
- współpraca władz lokalnych i regionalnych z partnerami społecznymi w ramach rozwiązywania problemów osób bezrobotnych i długotrwale bezrobotnych,
- przestrzeganie zasad partnerstwa w ramach współpracy pomiędzy władzami miasta a organizacjami pozarządowymi,
- powiązanie programów skierowanych do osób długotrwale bezrobotnych z programami skierowanymi na rozwój zasobów ludzkich, rozwój przekwalifikowań i reorganizację,
- wzrost mobilności zawodowej i geograficznej.

Zagrożenia

- wzrost zjawiska dziedziczenia bezrobocia,
- występowanie zjawiska osłabienia instytucji rodziny w zbiorowościach dotkniętych długotrwałym bezrobociem,
- istnienie zjawiska nielegalnego zatrudnienia.

Kwestie dzieci, młodzieży i rodziny

Mocne strony

- współpraca pomiędzy instytucjami zajmującymi się problematyką dzieci i młodzieży,
- dobra komunikacja pomiędzy samorządem miasta a sektorem pozarządowym,
- aktywna działalność pracowników służb społecznych na rzecz pomocy dzieciom i młodzieży,
- wspieranie przez samorząd miasta organizacji pozarządowych i grup nieformalnych pracujących na rzecz dzieci, młodzieży i rodziny,
- prowadzenie przez samorząd miasta działań zapobiegających dysfunkcjom rodziny,
- przeprowadzanie analiz potrzeb dzieci i młodzieży,
- aktywne poszukiwanie przez pracowników służb społecznych środków pozabudżetowych,
- upowszechnianie idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży.

Słabe strony

- niedostateczna ilość środków finansowych na pomoc i wsparcie dziecka i rodziny,
- zbyt mała kadra merytoryczna zatrudniona w systemie pomocy społecznej,
- deficyt ośrodków wsparcia dla rodzin w kryzysie,
- warunki niesprzyjające prowadzeniu skutecznej pracy socjalnej,
- utrudniony dostęp dzieci i młodzieży do różnorodnych form spędzania czasu wolnego.

Szanse

- wzrost znaczenia organizacji pozarządowych w pracy na rzecz pomocy dzieciom i młodzieży,
- szansa na poprawę polityki społecznej wobec dzieci, młodzieży i rodziny dzięki członkostwu Polski w Unii Europejskiej,
- sprzyjające udzielaniu pomocy społecznej dzieciom i młodzieży przeniesienie części uprawnień organów centralnych na organy samorządowe,
- silne więzi społeczne i kontrola społeczna,
- zadowalający poziom współpracy pomiędzy szkołą a rodziną,
- prowadzenie przez szkoły programów profilaktycznych.

Zagrożenia

- występowanie zagrożeń dla prawidłowego funkcjonowania rodziny: uzależnień, rozpadu więzi rodzinnych, bezrobocia, przemocy w rodzinie i ubóstwa,
- niewystarczająca opieka medyczna w szkołach,
- brak stabilności prawnej w dziedzinie pomocy społecznej dziecku i rodzinie.

Kwestia osób uzależnionych

Mocne strony

- dysponowanie stałymi środkami finansowymi na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych,
- prawidłowe wykorzystywanie środków pochodzących z zezwoleń na sprzedaż alkoholu,
- dobrze przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi,
- istnienie organizacji pozarządowych zajmujących się osobami uzależnionymi, z którymi współpracują władze lokalne i regionalne,
- dobry przepływ informacji pomiędzy organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze uzależnień,
- wymiana doświadczeń pomiędzy instytucjami zajmującymi się uzależnieniami,
- dobra współpraca z Kościołem.

Słabe strony

- brak bazy lokalowej i bazy leczenia odwykowego,
- deficyt miejsc pobytu dla ofiar przemocy,
- niewielki udział społeczności lokalnej w działaniach pomocowych.

Szanse

- traktowanie uzależnień jako problemu społecznego,
- zainteresowanie fachowców różnych dziedzin współpracą na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom,
- dostęp osób uzależnionych do informacji o możliwych formach pomocy.

Zagrożenia

- niewystarczające możliwości sprostania potrzebom osób uzależnionych,
- brak systemu wsparcia dla osób i rodzin wymagających specjalistycznej pomocy.

- niska skuteczność i efektywność działań podejmowanych na rzecz osób uzależnionych,
- oznaki zmęczenia, bezsilności i bezradności w społeczeństwie.

Kwestia osób bezdomnych

Mocne strony

- możliwość określenia liczby bezdomnych i wskazania miejsc ich grupowania się,
- dostrzeganie różnorodności problemu bezdomności i stosowanie działań zapobiegawczych,
- informowanie bezdomnych o ich prawach i możliwościach uzyskania pomocy,
- dostateczne angażowanie służb do działań na rzecz osób bezdomnych.

Słabe strony

- brak indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności,
- istnienie problemu minimalizowania zjawiska bezdomności w małych społecznościach lokalnych,
- brak standaryzowanych usług i struktury stacjonarnej dla osób bezdomnych,
- brak infrastruktury na poziomie lokalnym dla osób wychodzących z bezdomności,
- brak organizacji pozarządowych działających na rzecz osób bezdomnych.

Szanse

- dostęp do programów rządowych przeciwdziałających bezdomności,
- społeczna akceptacja osób bezdomnych,
- nieograniczanie praw obywatelskich osobom bezdomnym.

Zagrożenia

- brak programów w zakresie budownictwa socjalnego,
- nieobiektywne przedstawianie w mediach zjawiska bezdomności,
- występowanie długotrwałego bezrobocia wśród osób bezdomnych.

Kwestia ludzi starszych

Mocne strony

- dostateczny dostęp osób starszych do jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- profesjonalne przygotowanie kadry w świadczeniu pomocy osobom starszym,
- prawidłowy obieg informacji o dostępnych formach pomocy społecznej,
- możliwość realizowania się przez osoby starsze w organizacjach samopomocowych,
- poprawianie sfery technicznej ułatwiającej codzienne życie osobom starszym,
- korzystanie ze wsparcia wolontariuszy mogących świadczyć pomoc osobom starszym.

Słabe strony

- brak określonego standardu usług dla osób starszych,
- niewystarczająca ilość kadry zajmującej się problematyką osób starszych,
- niski poziom życia osób starszych,
- brak w mieście małych form pomocy społecznej dla osób starszych,
- utrudniony dostęp do domów pomocy społecznej,
- wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym na terenie miasta,
- zmiana modelu rodziny wielopokoleniowej na jedno-, dwupokoleniową,
- niemożność kontynuowania przez osoby starsze aktywności zawodowej.

Szanse

- szkolenie kadry realizującej pomoc osobom starszym,
- uwrażliwianie systemu oświaty na problem osób starszych,
- dostosowywanie standardów usług do wymogów Unii Europejskiej,
- wpływ postępu w medycynie na poprawę sytuacji zdrowotnej osób starszych,
- system prawny regulujący funkcjonowanie nowych form pomocy społecznej dla osób starszych szansą na poprawę warunków ich życia.

Zagrożenia

- wzrost liczby osób samotnych,
- niedostosowana do osób starszych infrastruktura,
- niski poziom koordynacji działań podmiotów funkcjonujących na rzecz osób starszych,
- niedokładne rozpoznanie potrzeb osób starszych,

- migracja ludzi młodych na inne tereny,
- niekorzystne zjawiska demograficzne,
- niesprzyjająca pomocy osobom w III wieku ogólna sytuacja społeczna i finansowa kraju.

Kwestia osób niepełnosprawnych

Mocne strony

- funkcjonowanie w sferze niepełnosprawności aktywnie działających organizacji pozarządowych, z którymi współpracują instytucje samorządowe,
- przepływ informacji pomiędzy podmiotami pomocowymi,
- zaangażowanie środowiska osób niepełnosprawnych w działalność samopomocy,
- upowszechnianie w środowisku lokalnym pozytywnych wzorców postaw filantropijnych i charytatywnych.

Słabe strony

- istnienie barier utrudniających pełen udział osób niepełnosprawnych w życiu społecznym,
- nierównomierna i niewystarczająca oferta pomocy osobom niepełnosprawnym,
- niedostateczna baza rehabilitacyjna dla osób niepełnosprawnych,
- niedostateczna oferta opieki nad osobami niepełnosprawnymi,
- niepełne rozpoznanie liczby osób niepełnosprawnych.

Szanse

- wzrost społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych,
- prowadzenia edukacji o rozumieniu potrzeb osób niepełnosprawnych,
- współpraca sektora publicznego z sektorem pozarządowym w zakresie niesienia pomocy osobom niepełnosprawnym,
- upowszechnianie w mediach problematyki niepełnosprawności w celu kształtowania pozytywnych postaw,
- stabilna liczba miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych,
- likwidowanie barier architektonicznych,

- wystarczająca liczba placówek opieki stacjonarnej oraz wystarczający zakres usług opiekuńczych i stacjonarnych.

Zagrożenia

- nierównomierne korzystanie ze środków pozabudżetowych i pomocowych,
- niesprzyjająca pomocy osobom niepełnosprawnym sytuacja ekonomiczno-gospodarcza kraju.

Rozwój kadr i służb pomocowych

Mocne strony

- pomoc Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych,
- posiadanie wyspecjalizowanej kadry pracowników pomocy społecznej,
- prowadzenie działań socjalnych z rodziną.

Słabe strony

- deficyt pracowników kompleksowo zajmujących się rodzinami z różnymi problemami,
- przeciążenie pracowników socjalnych liczbą zadań; zbyt mała liczba pracowników do realizacji zadań z zakresu polityki społecznej,
- utrudniony dostęp do placówek oświatowych zajmujących się kształceniem w zakresie usług opiekuńczych.

Szanse

- odpowiednie do potrzeb rynku przygotowanie zawodowe absolwentów szkolnictwa w zakresie służb pomocy społecznej,
- stałe doskonalenie zawodowe pracowników pomocy społecznej; uczestniczenie kadry pomocy społecznej w szkoleniach,
- istnienie współpracy z jednostkami pomocy społecznej prowadzonymi przez inne podmioty.

Zagrożenia

- niewystarczająca w stosunku do potrzeb ilość wykwalifikowanej kadry.

Inne mocne i słabe strony lokalnego systemu polityki społecznej

Mocne strony

- funkcjonowanie świetlicy środowiskowej „Kolorowa Tęcza”,
- dobra współpraca z takimi instytucjami i organami, jak: placówki oświatowe, policja, GKRPA, PCPR, PUP, MOK oraz kuratorzy sądowymi,
- zwiększająca się liczba ofert pracy,
- prężnie działające: 8 drużyna harcerzy oraz wolontariat przy Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Skórczu,
- dobrze działające WTZ z siedzibą w Domu Katechetycznym,
- działanie Grupy AA z siedzibą w Domu Katechetycznym,
- organizowanie przez samorząd miasta prac społeczno-użytecznych oraz robót publicznych,
- funkcjonowanie Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej oraz Miejskiego Domu Kultury z dużą sceną widowiskową (położenie w centrum miasta),
- dobra współpraca MOPS-u i MOK-u z organizacjami pozarządowymi.

Słabe strony

- brak mieszkań socjalnych lub chronionych,
- brak specjalistycznej opieki medycznej,
- utrudniony dostęp do rehabilitacji medycznej,
- brak psychologa w szkołach,
- brak Klubu Pracy,
- brak klas integracyjnych w szkołach,
- brak stałych uregulowań prawnych w kwestiach rodziny,
- mała liczba placów zabaw dla dzieci,
- niewystarczająca liczba ofert spędzania czasu wolnego w mieście,
- emigracja ludzi młodych i wykształconych z miasta,
- ograniczona liczba miejsc pracy na terenie miasta,
- -brak w MOK-u zaplecza kuchennego i dodatkowych pomieszczeń do prowadzenia zajęć z dziećmi i młodzieżą,
- niski poziom integracji społeczności lokalnej.

2.10.1. PODSUMOWNIE ANALIZY SWOT

Kwestia osób bezrobotnych

Na terenie miasta Skórcz zauważa się spadek liczby bezrobotnych. Osoby te (w zdecydowanej większości) nie posiadają bądź dysponują bardzo niskimi kwalifikacjami zawodowymi. W przypadku osób długotrwale bezrobotne widoczna jest bierność w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych.

Z uwagi na występujące na terenie miasta zjawisko nielegalnego zatrudnienia, nie odnotowuje się poprawy sytuacji materialnej części bezrobotnych. Wśród młodych bezrobotnych wzrasta znaczenie wykształcenia jako wartości, dzięki któremu łatwiej znaleźć pracę. W mieście istnieją organizacje pozarządowe pomagające osobom bezrobotnym (PKPS, Caritas), które udzielają wsparcia poprzez wydawanie żywności i odzieży.

Kwestie dzieci, młodzieży i rodziny

Liczba dzieci na terenie miasta zmniejsza się, no co wpływ ma niższy przyrost naturalny, migracja ludzi młodych do większych miast oraz emigracja za granicę. Wśród dzieci i młodzieży zauważa się zanik autorytetów, problemy natury kulturowo-oświatowej oraz dysfunkcje związane z nieodpowiednim zachowaniem. Do głównych problemów występujących wśród osób w wieku przedprodukcyjnym należy zaliczyć: nikotynizm, alkoholizm, chuligaństwo i wulgaryzm. Problemy te wynikają po części z ograniczonej oferty spędzania czasu wolnego po zajęciach szkolnych, w dni wolne od zajęć, a także w okresie wakacji. W związku z tym, należałoby w większym stopniu zagwarantować dzieciom i młodzieży dostęp do różnorodnych form spędzania czasu wolnego. Konieczne jest również zwiększenie środków finansowych na zabezpieczenie właściwej opieki medycznej, zapewnienie dostępu do opieki psychologa oraz zorganizowanie bazy lokalowej MOPS-u umożliwiającej skuteczne prowadzenie pracy socjalnej.

Kwestia osób uzależnionych

Obecnie terapia i leczenie osób uzależnionych z terenu miasta prowadzone są w Starogardzie Gdańskim. Problemami osób uzależnionych i ich rodzin na terenie Skórcza zajmuje się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Od

kilku lat funkcjonuje w mieście świetlica środowiskowa „Kolorowa Tęcza”, która powstała z myślą o dzieciach pochodzących z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym. Ponadto w Domu Katechetycznym działa Grupa AA „Adventus”, która pomaga osobom i rodzinom z problemem alkoholowym. Z myślą o ludziach dotkniętych problemem alkoholowym powstał również Punkt Konsultacyjny. Zadaniem Punktu jest motywowanie i informowanie o możliwości podjęcia leczenia przez osoby uzależnione, jak i terapii przez osoby współuzależnione. Problemem jest brak bazy lokalowej do prowadzenia leczenia odwykowego. Wskazane byłoby również zatrudnienie psychologa.

Kwestia osób bezdomnych

Problem bezdomności na terenie miasta występuje w stopniu minimalnym. Są dwa przypadki bezdomnych mężczyzn, których ostatnim miejscem zameldowania na pobyt stały był Skórcz. Osoby te przebywały w noclegowni. W przypadku zaistnienia problemu bezdomności i braku innych, poza umieszczeniem w noclegowni, rozwiązań, należałoby zorganizować mieszkania socjalne lub chronione.

Kwestia ludzi starszych

Problemy osób starszych są istotnym przedmiotem zainteresowania polityki społecznej. Rozwiązania wymaga kwestia organizacji miejsca spotkań dla tych osób, przede wszystkim samotnych i samotnie zamieszkujących. Dla osób starszych i bardzo schorowanych ważny jest również dostęp do specjalistycznej opieki medycznej, który jest ograniczony w mieście. Pozytywne jest to, że osoby wymagające opieki mają zapewnione usługi opiekuńcze.

Na terenie miasta zwiększa się udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców. Ze względu na migracje i emigracje młodego pokolenia zanikają więzi rodzinne, zmienia się model rodziny, a osoby pozostające w Skórczu stają się często osobami samotnymi. Na terenie miasta działa Koło Miejskie Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów, które organizuje życie kulturalne, imprezy integracyjne oraz niesie pomoc osobom samotnym i chorym.

Kwestia osób niepełnosprawnych

W ostatnich latach zauważa się coraz większy poziom akceptacji osób niepełnosprawnych oraz zrozumienia ich problemów i potrzeb. Na terenie miasta istnieją Warsztaty Terapii Zajęciowej „Caritas” dla osób z niepełnosprawnością intelektualną

i ruchową, które ukończyły 16 rok życia i posiadają ważne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności ze wskazaniem do terapii zajęciowej. Poprzez działalność tej placówki osoby niepełnosprawne zostały „wyrwane” ze swojego środowiska domowego, nabywają umiejętności samodzielnego życia w społeczeństwie, uczą się podstawowych ról społecznych poprzez uczestnictwo w różnego rodzaju zajęciach, terapiach i ćwiczeniach usprawniających. Na terenie miasta istnieje również firma „Iglotex”, będąca Zakładem Pracy Chronionej, która zatrudnia osoby niepełnosprawne, poprzez co osoby te mogą poprawić swój status materialny i zintegrować się z osobami zdrowymi.

Słabą stroną systemu wsparcia osób niepełnosprawnych jest niedostateczna baza rehabilitacyjna. Utrudnienia stanowią również bariery architektoniczne występujące w znacznej większości budynków użyteczności publicznej, funkcjonujących na terenie miasta.

Zadania służby zdrowia w dziedzinie leczenia w mieście realizują m.in. Przychodnia Rejonowa oraz Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Puls” s. c.

Rozwój kadr i służb pomocowych

Pracownicy MOPS-u podnoszą swoje kwalifikacje poprzez udział w szkoleniach, seminariach i warsztatach. Problemem jest niewystarczająca liczba pracowników socjalnych, z uwagi na fakt, iż pracownicy ośrodka realizują również zadania z zakresu świadczeń rodzinnych, zaliczek alimentacyjnych (do 30.09.2008 r.) i funduszu alimentacyjnego.

2.11. ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Zasobami umożliwiającymi rozwiązywanie problemów społecznych określamy instytucje znajdujące się na terenie miasta lub obejmujące swym zasięgiem działania jej mieszkańców, które funkcjonują w obszarze polityki społecznej i rozwiązują dane problemy. Są to zarówno jednostki samorządowe, jak i niepubliczne, na przykład organizacje pozarządowe.

2.11.1. INSTYTUCJE OFERUJĄCE POMOC I WSPARCIE

Instytucje oferujące pomoc i wsparcie prezentujemy w formie kart informacyjnych, które najtrafniej oddają możliwości udzielania wsparcia i pomocy mieszkańcom miasta. Karty zasobów zostały opracowane w ramach prac nad strategią i wskazują także pojawiające się w jednostkach potrzeby i możliwości rozwoju.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

ul. Główna 40, 83-220 Skórcz.

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Gmina miejska Skórcz.

2. CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

Ośrodek działa w szczególności na podstawie: ustawy o pomocy społecznej, ustawy o samorządzie gminnym, statutu zatwierdzonego uchwałą Rady Miejskiej, ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, ustawy

o zatrudnieniu socjalnym, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami wojennych i okresu powojennego.

Ośrodek koordynuje rozwiązywanie problemów społecznych w mieście. Kadre jednostki stanowią 3 osoby, w tym kierownik i pracownik socjalny.

Kierownik ma wykształcenie średnie kierunkowe i jest zainteresowany podjęciem specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej. Pracownik socjalny legitymuje

się wykształceniem średnim kierunkowym i jest zainteresowany podjęciem specjalizacji I stopnia w zawodzie pracownik socjalny.

3. DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI (KATEGORIE I LICZBA KLIENTÓW):

Oferta jednostki skierowana jest do mieszkańców miasta, którzy znajdują się w trudnej sytuacji materialno-bytowej i zdrowotnej.

4. UDZIAŁ W SZKOLENIACH KADRY ZATRUDNIONEJ W MOPS-ie:

Kadra zatrudniona w MOPS-ie uczestniczy w różnych formach doształcania i podnoszenia swoich kwalifikacji, wśród których należy wymienić następujące szkolenia, konferencje, warsztaty: „Forum pomocy społecznej – Praktyczne problemy w zakresie stosowania ustawy o pomocy społecznej”, „Polityka społeczna województwa pomorskiego w kontekście Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007-2013”, „Dochód w zaliczce alimentacyjnej”, „Dochód w pomocy społecznej”, „Zmiany w ustawie o świadczeniach rodzinnych”, „Najważniejsze założenia ustawy o ochronie informacji niejawnych”, „Ocena pracowników samorządowych zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 marca 2007 r. (Dz. U. z 2007 r. Nr 55, poz. 361)”, „Świadczenia rodzinne oraz zaliczka alimentacyjna i postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych”, „Koordynacja systemu zabezpieczenia społecznego”, „Forum pomocy społecznej – zmiany w systemie świadczeń rodzinnych i zaliczce alimentacyjnej”, „debata pomorska „Pracownik socjalny – zawód przyszłości – domy pomocy społecznej”, warsztaty doskonalące skuteczność pracy socjalnej w zakresie zawierania kontraktu socjalnego, szkolenie z zakresu wypalenia zawodowego”

Warsztat Terapii Zajęciowej Caritas

ul. Kościelna 5, 83-220 Skórcz.

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Caritas Diecezji Pelplińskiej, ul. Sambora 28, 83-130 Pelplin.

2. CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

Jednostka jest placówką pobytu dziennego, działającą w Skórczu od 1999 roku. Do głównych jej zadań należy: przystosowanie osoby korzystającej z warsztatu do lepszego funkcjonowania w środowisku otwartym oraz poprawa jakości jej życia w sferze psychicznej, fizycznej i społecznej. Zajęcia odbywają się w pięciu pracowniach: ceramicznej, rzemiosła, rękodzieła, krawiecko-ogrodniczej i gospodarstwa domowego. W ofercie jednostki znajdują się zajęcia z zakresu muzykoterapii, kinezyterapii, treningów umiejętności społecznych, w tym treningu higieny osobistej, ekonomicznym, pokonywania sytuacji trudnych, technicznym, doskonalenia umiejętności szkolnych, komunikacji interpersonalnej, poznawania zachowań związanych z etyką zawodową itd.

Ważnym elementem usprawniania osób korzystających z warsztatu jest współpraca ze środowiskiem lokalnym, obejmująca m.in. organizowanie spotkań kulturalno-rozrywkowych, z których mogą korzystać mieszkańcy powiatu i województwa.

Warsztat Terapii Zajęciowej jest placówką otwartą dla ludzi, którzy chcą realizować swoją misję w ramach wolontariatu – obecnie wolontariat tworzy 5 osób.

3. DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI (KATEGORIE I LICZBA KLIENTÓW):

Oferta jednostki skierowana jest głównie do osób z niepełnosprawnością intelektualną i ruchową, które ukończyły 16 rok życia i posiadają ważne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności ze wskazaniem do terapii zajęciowej.

Osoby niepełnosprawne docierają na zajęcia samodzielnie lub samochodem służbowym przystosowanym do ich przewozu.

Na stałe z oferty placówki korzysta 25 osób; doraźnie placówka stara się pomagać osobom potrzebującym, którzy takiej pomocy potrzebują.

4. PROPOZYCJE W ZAKRESIE ROZWOJU PLACÓWKI (POTRZEBY):

- doprowadzenie kanalizacji miejskiej,
- organizowanie przy współpracy środowiska lokalnego warsztatów dla rodziców dzieci z niepełnosprawnością intelektualną i ruchową,
- wyremontowanie podjazdu,
- stworzenie sali doświadczeń świata,

- większa współpraca środowiska lokalnego na rzecz osób potrzebujących,
- organizowanie Spotkania Wigilijnego dla społeczności lokalnej.

Świetlica środowiskowa „Kolorowa Tęcza”

83-220 Skórcz.

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Gmina miejska Skórcz.

2. CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

Głównym celem działalności świetlicy jest wspieranie rodziny w procesie wychowywania dzieci i młodzieży, kształtowania właściwych postaw społecznych dzieci poprzez objęcie ich opieką w czasie wolnym od zajęć szkolnych. Do celów szczegółowych należą: kształtowanie poczucia odpowiedzialności za siebie i kolegów, budowanie empatii, propagowanie zdrowego stylu życia, przeciwdziałanie nałogom, wyrównywanie szans edukacyjnych (pomoc w nauce).

Do najważniejszych zadań świetlicy należą: organizowanie dzieciom czasu wolnego, rozwijanie zainteresowań, wdrażanie do przestrzegania zasad kultury osobistej, rozwijanie sprawności fizycznej wychowanków, pomoc w nauce.

Podstawowe formy pracy świetlicy są następujące:

- edukacyjne – pomoc w odrabianiu lekcji, wyrównywanie zaległości w nauce (szczególnie z języka polskiego i matematyki),
- organizujące czas wolny – różnego rodzaju gry i zabawy integracyjne, umysłowe, uczestnictwo w imprezach kulturalnych,
- wspierające rozwój zainteresowań – organizowanie zajęć manualnych (plastycznych i technicznych), teatralnych (przygotowywanie okolicznościowych montażów słowno-muzycznych, jasełek, wieczornic itp.),
- zwiększające kulturę osobistą – poznawanie zasad savoir-vivre (np. nauka zasad zachowania przy stole, w miejscach użyteczności publicznej itp.),
- rozwijające sprawność fizyczną – gry zespołowe i zabawy zręcznościowe,
- działania na rzecz świetlicy – np. dbanie o wystrój pomieszczenia,
- współpraca z rodzicami – organizowanie spotkań okolicznościowych, które służą wzajemnemu, bliższemu poznaniu się rodziców, rozmowom, a także wymianie

doświadczeń i poglądów związanych z wychowaniem dzieci; wspólnie spędzony na zabawie czas pozwala też dzieciom poznać rodziców od innej strony i pogłębić więzi rodzinne,

- poznawcze – tradycją świetlicy jest organizowanie dzieciom wycieczek o charakterze turystyczno-rekreacyjnym (zawsze na zakończenie roku szkolnego).

Dodatkową formą pracy świetlicy jest organizowanie dzieciom dożywiania. Podczas każdych zajęć dla uczestników przygotowywana jest ciepła herbata oraz drożdżówka. Czasami wspólnie z dziećmi przygotowywane są kanapki.

3. DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI (KATEGORIE I LICZBA KLIENTÓW):

Oferta jednostki skierowana jest do dzieci pochodzących z rodzin wielodzietnych, niewydolnych wychowawczo i mających problemy finansowe, dzieci nieśmiałych, zamkniętych w sobie, mających problemy w szkole oraz wszystkich chętnych.

Zajęcia odbywają się w wymiarze 12 godzin tygodniowo. Dzieci są podzielone na 6 grup. Każda grupa ma 2 godziny zajęć w tygodniu.

Punkt konsultacyjny ds. związanych z alkoholem

ul. Główna 40, 83-220 Skórcz.

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Gmina miejska Skórcz.

2. CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

Do zadań Punktu, działającego od 22.03.2007 r., należy: motywowanie i informowanie zarówno o możliwości podjęcia leczenia osób uzależnionych, jak i terapii osób współuzależnionych, motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie (ale nieuzależnionych) do zmiany szkodliwego wzorca picia, udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym, rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy, inicjowanie interwencji w przypadku zdiagnozowania przemocy domowej, posiadanie dobrej orientacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu miasta, które mogą się włączyć w systemową pomoc dla rodziny. W Punkcie można też uzyskać pomoc psychologiczną w przypadku wystąpienia innych problemów.

Uzupełnieniem działalności Punktu jest grupa wsparcia dla osób, które mają wśród swoich bliskich kogoś chorującego na alkoholizm. Grupa działa od września 2006 r. Do końca 2007 roku dotarły do niej trzy nowe osoby, które nadal uczą się na spotkaniach jak żyć

z chorobą alkoholową bliskiej sobie osoby (jak pomagać trzeźwieć i nie pomagać pić).

3. DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI (KATEGORIE I LICZBA KLIENTÓW):

Oferta jednostki skierowana jest głównie do osób dotkniętych problemem alkoholowym i ich rodzin.

W 2007 r. Punkt, czynny dwa razy w tygodniu, odwiedziło 13 osób (łącznie odbyły się 43 spotkania). W większości były to osoby współuzależnione, potrzebujące porady, wsparcia i nadziei (1 osoba ukończyła terapię dla współuzależnionych, 3 osoby trafiły do grupy wsparcia, 1 osoba rozpoczęła terapię DDA). Wśród osób, które skorzystały z pomocy

w Punkcie, były 2 osoby z nawrotem choroby alkoholowej (po roku osoby te nadal utrzymują abstynencję).

2.11.2. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Na terenie miasta Skórcz funkcjonuje 16 organizacji pozarządowych. Jest również parafia kościoła rzymskokatolickiego pw. Wszystkich Świętych oraz Zgromadzenie Sióstr Elżbietanek. Samorząd miasta współpracuje z sektorem pozarządowym, nie dysponuje jednak uregulowaniami określonymi przez odpowiedni akt prawa miejscowego, dotyczącymi współpracy z organizacjami pozarządowymi. Mimo to podejmuje z nimi współpracę w zakresie dofinansowania działalności statutowej organizacji oraz wsparcia lokalowego.

Każda społeczność, w której istnieją silne więzi społeczne, winna organizować współpracę między samorządem a organizacjami pozarządowymi, aby współdziałać w kierunku uzupełnienia i usprawnienia instytucjonalnego form pomocy. Poniższe karty informacyjne zawierają szczegółowe dane na temat organizacji pozarządowych funkcjonujących na terenie miasta Skórcz.

Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Koło Miejskie w Skórczu,
ul. Starogardzka 31, 83-220 Skórcz.

Koło zrzesza emerytów, rencistów i inwalidów w celu poprawy ich warunków socjalno-bytowych, dla reprezentowania ich interesów oraz uczestnictwa w życiu społecznym. Organizuje ich życie kulturalne i imprezy integracyjne dla osób niepełnosprawnych, niesie pomoc samotnym i chorym. Przy Kole działa chór „Skórceckie Szpaki”, który czynnie bierze udział w różnych imprezach miejskich oraz powiatowych, m.in.

w koncertach Pieśni Maryjnych oraz w Przeglądach Twórczości Artystycznych pn. „Spotkajmy się”.

Koło zrzesza 110 osób.

Związek Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych,
Koło w Skórczu, ul. Główna 40, 83-220 Skórcz.

Do celów działania Koła należy: otaczanie opieką członków Związku i pozostałych po nich wdów i wdowców oraz osób niepełnosprawnych (zwłaszcza w zakresie spraw socjalnych i zdrowotnych), opieka nad miejscami pamięci narodowej, współorganizowanie świąt państwowych, reprezentowanie interesów swych członków wobec władz, organów administracji państwowej i samorządowej oraz instytucji i organizacji społecznych, obrona godności i honoru członków Związku.

Liczba członków i podopiecznych (wdowy i wdowcy): 44.

Klub Honorowych Dawców Krwi przy Parafii pw. Wszystkich Świętych
w Skórczu, ul. Kościelna 5, 83-220 Skórcz.

Działalność Klubu, który powstał w grudniu 1995 r., polega przede wszystkim na sukcesywnym i bezinteresownym oddawaniu krwi. Na spotkaniach zorganizowanych w 2007 roku (głównie z okazji świąt) poruszane były następujące tematy: uaktualnienie ilości oddanej krwi, wręczenie odznaczeń zasłużonym Krwiodawcom, zasady działania Klubu, w tym dotyczące udzielania wsparcia najbardziej potrzebującym, zorganizowanie wyjazdu do Centrum Zdrowia Dziecka.

Klub zrzesza 57 członków, w tym odpowiednio 29 i 28 z terenu miasta i gminy Skórcz. Wielu z nich oddało już ponad 30 litrów krwi. Do klubu zapisują się również kobiety – obecnie jest ich 9.

Polski Komitet Pomocy Społecznej, Zarząd Miejski w Skórczu, 83-220 Skórcz.

Cele i działania organizacji obejmują:

- niesienie pomocy osobom i rodzinom potrzebującym wsparcia, które z różnych przyczyn są niezdolne do rozwiązywania życiowych problemów, w szczególności ludziom starszym, niepełnosprawnym, chorym, samotnym, zagrożonym demoralizacją, rodzinom pozbawionym środków do życia, ubogim i bezradnym,
- udzielanie pomocy rzeczowej – wydawanie produktów żywnościowych w ramach programu PEAD oraz pomocy państwa dla najbiedniejszych mieszkańców miasta Skórcz.

W ramach realizacji unijnego programu PEAD (Pomocy Żywnościowej na Rzecz Najuboższych Mieszkańców Unii Europejskiej) Zarząd Miejski Komitetu wspólnie z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Skórczu rozdysponował w latach 2006-2007 odpowiednio 21.320 i 41.210 kg produktów żywnościowych.

Liczba osób objętych pomocą w 2007 roku: ok. 250.

Lekkoatletyczny Ludowy Klub Sportowy „Ziemi Kociewskiej” w Skórczu,

ul. Starogardzka 15, 83-220 Skórcz.

Działalność prowadzona w ramach Klubu obejmuje:

- szkolenie dzieci i młodzieży w różnych kategoriach wiekowych, we wszystkich blokach lekkoatletycznych (zajęcia odbywają się codziennie w grupach; oddzielnie blok rzutów oraz blok biegów i skoków),
- organizację masowych lekkoatletycznych zawodów sportowych dla różnych kategorii wiekowych (sylwestrowy turniej siatkówki drużyn amatorskich, zajęcia sportowe dla dzieci w czasie ferii zimowych, Ogólnopolskie Biegi Przełajowe, Festiwal Skoku Wzwyż przy muzyce, Amatorski Turniej Piłki Nożnej drużyn podwórkowych dla dzieci młodzieży i dorosłych, Wojewódzka Olimpiada Sportowa dla osób niepełnosprawnych, Liga międzygminna szkół podstawowych w piłce nożnej, Letnie Grand Prix Skórcza

dla dzieci szkół podstawowych i gimnazjum, Letni turniej Streetball – koszykówka drużyn 3-osobowych, Letni bieg „Czterech Jezior”, X Memoriał Lekkoatletyczny Rzutów Sławomira Zieleniewskiego, stały udział w biegach masowych dla dorosłych na terenie całego kraju, organizacja biegu masowego z cyklu „Cała Polska Biega”, Halowa Spartakiada dla osób niepełnosprawnych),

- udział w zawodach lekkoatletycznych na szczeblu powiatu, województwa i kraju według kalendarza imprez PZLA i POZLA oraz kalendarza biegów ulicznych,
- zakup podstawowego sprzętu sportowego.

Zakładane rezultaty podejmowanych działań obejmują: poprawienie sprawności fizycznej mieszkańców Skórcza, wspólne spędzanie czasu na zawodach i turniejach sportowych, promocję miasta Skórcz przez zawodników zajmujących wysokie miejsca na zawodach ponadlokalnych, spadek odsetka osób z wadą postawy (skolioza, skrzywienie kręgosłupa), wyłonienie najlepszych zawodników i drużyn skórzeckich w turniejach i rozgrywkach sportowych, zwiększenie bezpieczeństwa dzieci w czasie ferii zimowych i wakacji letnich przez uczestnictwo w zorganizowanych zajęciach grupowych.

Liczba osób objętych opieką w 2007 roku: 150.

Ludowy Klub Sportowy „Pomorzanka”, ul. Leśna 2, 83-220 Skórcz.

Działalność prowadzona w ramach Klubu obejmuje:

- przygotowanie dzieci i młodzieży do aktywnego spędzania czasu wolnego,
- szkolenie dzieci i młodzieży w różnych kategoriach wiekowych w grach zespołowych (siatkówka, koszykówka, dart, bilard itp.),
- organizowanie masowych zawodów sportowych i gier sportowych w różnych kategoriach wiekowych, również dla rodziców,
- udział w zawodach sportowych na szczeblu miasta i gminy Skórcz, powiatu, województwa i całego kraju,
- zakup podstawowego sprzętu sportowego dla poszczególnych sekcji działających w klubie.

Zakładane rezultaty podejmowanych działań obejmują: podniesienie ogólnej sprawności sportowej społeczeństwa, kształtowanie i promocję zdrowego trybu życia (bez picia alkoholu, palenia papierosów, brania narkotyków), promocję miasta poprzez udział drużyn piłkarskich i innych sekcji w zawodach na szczeblu powiatowym, wojewódzkim

i krajowym, zwiększenie bezpieczeństwa dzieci w czasie ferii zimowych i wakacji letnich przez uczestnictwo w zorganizowanych zajęciach grupowych.

Liczba osób objętych opieką w 2007 roku: 50.

Skórcecki Klub Sportowy, ul. Kościelna 5, 83-220 Skórcz.

Do celów działalności Stowarzyszenia należą:

- rozwój sportu i kultury fizycznej, w tym na zawodach sportowych organizowanych przez inne organizacje sportowe,
- organizowanie zawodów i imprez sportowych oraz udział w imprezach,
- kształtowanie właściwego poziomu moralnego zawodników i działaczy poprzez działania wychowawcze,
- zarządzanie posiadanymi obiektami i urządzeniami sportowymi i rekreacyjnymi, dbanie o ich rozbudowę, remont i konserwację.

Liczba osób objętych opieką w 2007 roku: 25 dzieci i 30 dorosłych.

Ochotnicza Straż Pożarna w Skórczu, ul. Gen. J. Hallera 16, 83-220 Skórcz.

Ochotnicza Straż Pożarna w Skórczu działa na podstawie ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, póź. 855 z późn. zm.), ustawy

z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (t. j. Dz. U. z 2002 r. Nr 147, póź. 1229 z późn. zm.) oraz Statutu OSP w Skórczu.

OSP w Skórczu jest członkiem Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej (organizacji pożytku publicznego) oraz wchodzi w skład Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (decyzja Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej Nr 10/29 z dn. 4.04.1995 r.) i Pomorskiej Brygady Odwodowej Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

Cele działania i zadania OSP obejmują:

- prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z instytucjami i stowarzyszeniami,
- branie udziału w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz w czasie innych klęsk i zdarzeń,
- informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi,
- rozwijanie wśród członków Ochotniczej Straży Pożarnej kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenie działalności kulturalno-oświatowej i rozrywkowej,
- uczestniczenie i reprezentowanie OSP w organach samorządowych i przedstawicielskich,
- wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej oraz statutu OSP.

Cele i zadania OSP osiąga i realizuje poprzez:

- organizowanie zespołów do prowadzenia kontroli stanu ochrony przeciwpożarowej w miejscowości własnej i pomocy wzajemnej,
- organizowanie spośród swoich członków pododdziałów pożarniczych,
- przedstawianie organom władzy samorządowej i administracji rządowej wniosków w sprawach ochrony przeciwpożarowej,
- prowadzenie podstawowego szkolenia pożarniczego członków OSP i współdziałanie z Państwową Strażą Pożarną w organizowaniu szkolenia funkcyjnych OSP,
- organizowanie młodzieżowych i kobiecych drużyn pożarniczych,
- organizowanie zespołów świetlicowych, bibliotek, orkiestr, teatrów amatorskich, chórów, sekcji sportowych i innych form pracy społeczno-wychowawczej i kulturalno-oświatowej.

Terenem własnego działania oddziału bojowego OSP jest obszar powiatu starogardzkiego. W ramach Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego jednostka

może zostać skierowana do działań w dowolnym miejscu w kraju. Wyposażenie i wyszkolenie oddziału bojowego OSP umożliwia podjęcie działań: ratowniczo-gaśniczych w czasie pożarów, ratownictwa technicznego i drogowego, ratownictwa powodziowego

i nawodnego, ratownictwa medycznego, ratownictwa zwierząt.

Liczba członków OSP: 85, w tym czynnych – 65 (39 członków oddziału bojowego), honorowych – 5, członków Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej – 15.

„Słoneczko” Stowarzyszenie Wspierające Osoby Niepełnosprawne,

ul. Pomorska 9/2, 83-220 Skórcz.

Cele i działania Stowarzyszenia obejmują:

- udzielanie pomocy terapeutycznej i socjalnej osobom niepełnosprawnym oraz ich rodzinom,
- organizowanie grup samopomocy,
- organizowanie i uczestnictwo w szkoleniach, podnoszenie kwalifikacji i umiejętności koniecznych do udzielania pomocy osobom niepełnosprawnym,
- współpraca z placówkami, stowarzyszeniami, organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych,
- organizowanie i realizowanie programów na rzecz osób niepełnosprawnych,
- organizowanie spotkań z okazji „Dnia Dziecka”, Świąt Bożego Narodzenia i innych.

Liczba członków w 2007 roku: 24.

Towarzystwo Przyjaciół Skórcza i Ziemi Kociewskiej,

ul. Kościelna 5, 83-220 Skórcz.

Towarzystwo angażuje się w wiele przedsięwzięć organizowanych na rzecz społeczności lokalnej na terenie miasta. Są one ukierunkowane na krzewienie kultury, promocję regionu, organizowanie integracyjnych imprez kulturalnych oraz integrację środowisk intelektualnych i kulturotwórczych, służąc upowszechnianiu wiedzy o historii

i teraźniejszości Skórcza i Ziemi Kociewskiej oraz dbaniu o zachowanie zwyczajów i tradycji związanych z regionem.

Liczba osób uczestniczących w imprezach organizowanych w 2007 roku: 85-350 osób.

Polski Związek Wędkarski, Okręg Gdański, Koło Nr 74 w Skórczu,

ul. Spacerowa 2, 83-220 Skórcz.

Celem Związku jest organizowanie i promowanie wędkarstwa, rekreacji, sportu wędkarskiego, użytkowanie i ochrona wód, działanie na rzecz ochrony przyrody oraz kształtowanie etyki wędkarskiej. Ponadto Koło organizuje zawody wędkarskie, kontynuuje zarybianie wód, współpracuje z młodzieżą przy Zespole Szkół Publicznych w Skórczu (zakup akwarium i utworzenie kółka akwarystycznego).

Liczba członków w 2007 roku: 350.

Polski Związek Hodowców Gołębi Poczтовых, Okręg Gdańsk, Oddział 066 Nowe, Sekcja Skórcz, 83-220 Skórcz.

Cele działania organizacji obejmują:

- zrzeszanie hodowców gołębi pocztowych,
- racjonalny rozwój hodowli gołębia pocztowego,
- rozszerzanie wśród członków wiedzy o życiu ptaków,
- organizowanie lotów i wystaw w ramach sportu i rekreacji,
- prowadzenie działalności wychowawczej wśród członków związku i sympatyków.

Corocznie oddział organizuje 15 lotów dla gołębi dorosłych i 5 lotów dla gołębi młodych. Loty gołębi dorosłych rozpoczynają się w maju, a kończą na początku sierpnia. Loty gołębi młodych trwają natomiast od połowy sierpnia do połowy września. Loty gołębi dorosłych organizuje się z odległości od 100 do 1000 km. Gołębie dorosłe rywalizują w czterech kategoriach: loty krótkodystansowe (100-350 km), loty średniodystansowe (300-600 km), loty dalekodystansowe (z odległości

powyżej 500 km), loty kategorii maraton z odległości powyżej 800 km. Loty gołębi młodych organizuje się z odległości 100-300 km.

W sezonie 2007 w lotach gołębi dorosłych uczestniczyło 23 hodowców. Jesienią każdego roku następuje podsumowanie wyników lotów gołębi dorosłych i młodych w sezonie. Hodowcy, którzy uzyskali najlepsze wyniki, otrzymują puchary.

W skład sekcji wchodzi 34 hodowców.

Akcja Katolicka, Oddział Parafialny Parafii pw. Wszystkich Świętych w Skórczu,
ul. Kościelna 5, 83-220 Skórcz.

Akcja Katolicka jest stowarzyszeniem powołanym przez papieża Piusa XI w 1928 roku. Przez cały czas rozwija się jako organizacja katolików świeckich w oparciu o struktury kościoła i w ścisłej współpracy z hierarchią kościelną. Oddział Akcji w Skórczu powstał

w 1996 roku. Głównym celem Akcji jest działalność duchowa, moralna i kulturalna. Ważnym zadaniem jest świadome uczestnictwo jej członków we wszystkich sferach życia publicznego, oddziaływanie na bliskie środowiska, a także tam, gdzie nie mogą dotrzeć kapłani. Członkowie i sympatycy Akcji uczestniczą w ciągu roku w Szkole Liderów w Pelplinie, biorą również udział w Wielkopostnych i Adwentowych Dniach Skupienia w Pelplinie, Dniach Społecznych kończących się w uroczystości Chrystusa Króla, Ogólnopolskiej Pielgrzymce na Jasną Górę, Dniu Papieskim oraz uroczystościach kościelnych: Nabożeństwach Fatimskich, Triduum Paschalnym, odpuszczeniu parafialnym, uroczystości Chrystusa Króla, Drodze Krzyżowej.

Akcja wydaje Tygodnik Parafialny (dotychczas 904 numerów), organizuje spotkania opłatkowe, paczki dla chorych, kolonie letnie i jednodniowe wycieczki dla dzieci z rodzin ubogich, spotkania z ciekawymi ludźmi, konkursy plastyczne i wystawy prac plastycznych, promocję książek duchownych, rozprowadza świece adwentowe i opłatek, prowadzi zbiórki pieniędzy podczas Dnia Papieskiego, współdziała z różnymi grupami działającymi przy parafii i w mieście (Koło Misyjne, Towarzystwo Przyjaciół Skórcza

i Ziemi Kociewskiej, Róże Różańcowe, ministranci, młodzież) i prowadzi kronikę,

w której dokumentuje ważne wydarzenia z życia Akcji i parafii.

Parafialny Zespół Caritas przy Parafii pw. Wszystkich Świętych w Skórczu,
ul. Kościelna 5, 83-220 Skórcz.

Parafialny Zespół Caritas w ramach swojej działalności statutowej świadczy pomoc osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji losowej. Jej zakres obejmuje:

- organizowanie pomocy materialnej, m.in. poprzez rozdawanie żywności, odzieży, środków czystości,
- organizowanie spotkań z okazji Dnia Chorego,

- organizowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla osób będących w stanach depresyjnych lub w kryzysie psychologicznym,
- wspieranie działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej,
- organizowanie konferencji tematycznych z zakresu profilaktyki prorodzinnej,
- współorganizowanie spotkań dla społeczności lokalnej (w 2007 roku m.in. spotkania świątecznego pn. „Skórcz miastem radosnego oczekiwania na narodzenie Jezusa Chrystusa”).

Cele Zespołu realizowane są w zależności od potrzeb poszczególnych osób znajdujących się w trudnej sytuacji. Jego działalność należałoby poszerzyć o następujące elementy:

- organizacja wolontariatu w celu świadczenia wszechstronnej pomocy osobom samotnym,
- organizacja spotkań świątecznych dla społeczności lokalnej,
- organizacja ciepłych posiłków dla osób samotnych (przy udziale miasta), rozpoczęcie działalności klubu filmowego,
- organizacja pomocy materialnej w okresie świąt Bożego Narodzenia dla osób potrzebujących.

Liczba osób objętych opieką w 2007 roku: ok. 100.

8 Drużyna Harcerska „Leśne Duchy” działająca przy Zespole Szkół Publicznych w Skórczu, ul. Gen. J. Hallera 7a, 83-220 Skórcz.

8 Drużyna Harcerska „Leśne Duchy” podlega Komendzie Hufca im. Józefa Wybickiego w Starogardzie Gdańskim. Drużyna, poprzez swoje działanie, ma zapewniać wszechstronny rozwój każdego harcerza oraz wychowywać zgodnie z Prawem

i Przyrzeczeniem Harcerskim. Dzięki działalności drużyny harcerze poznają nowe miejsca, poszerzają swoją wiedzę i rozwijają zainteresowania. Na zbiórkach uczą się żyć w grupie, rozwiązywać konflikty i służyć innym. Dbają także o sprawność fizyczną

i uczą się aktywnego spędzania czasu wolnego. W trakcie tych wszystkich działań harcerze ćwiczą umiejętność dyskusji, argumentacji, kompromisu. Poznają również swoje mocne i słabe strony, uczą się nazywać emocje.

W każdym roku szkolnym harcerze chętnie angażują się w różnego rodzaju akcje społeczne. Plan Pracy Drużyny na rok 2009 będzie obejmował następujące cele:

- porządkowanie zaniedbanych grobów na parafialnym cmentarzu przed Dniem Wszystkich Świętych,
- zbieranie maskotek dla dzieci z ubogich rodzin,
- pomoc w „Spotkaniu Mikołajkowym” organizowanym przez Urząd Miejski w Skórczu,
- współpraca z Warsztatami Terapii Zajęciowej Caritas w Skórczu w ramach organizacji i obsługi wigilii parafialnej,
- współpraca z Miejskim Domem Kultury w Skórczu w ramach Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy.

Liczba osób objętych opieką w 2007 roku: ok. 30.

Grupa Anonimowych Alkoholików „Adventus”, ul. Kościelna 5, 83-220 Skórcz.

W ramach Grupy odbywają się spotkania zamknięte (w każdy wtorek o godz. 18³⁰), w których mogą uczestniczyć tylko i wyłącznie alkoholicy oraz spotkania otwarte (w każdy ostatni wtorek miesiąca), na które może przyjść każda osoba, dla której problem alkoholowy nie jest obojętny, która ma w rodzinie osobę dotkniętą chorobą alkoholową. Na spotkaniu otwartym przekazywane są informacje, w jaki sposób można pomóc osobie uzależnionej (są to bardzo cenne informacje, które mogą uratować

niejedno życie i zapobiec przemocy w rodzinie). Czas trwania spotkań wynosi minimum dwie godziny (jeżeli problem jest poważny spotkanie trwa do jego rozwiązania). Informacje o spotkaniach zamieszczane są w gazetce parafialnej oraz na stronie internetowej Adventus AA Skórcz.

Grupa pracuje w oparciu o program, który został opracowany w 1935 roku w Stanach Zjednoczonych, nie posiada zarządu (wszyscy służą sobie nawzajem doświadczeniem, siłą i nadzieją) i uroczyście obchodzi kolejne rocznice trzeźwościowe. Co roku organizowane są wyjazdy trzeźwościowe do Częstochowy i Lichenia na ogólnopolskie spotkania trzeźwościowe, a także pikniki, spływy kajakowe i zabawy taneczne bez alkoholu. Grupa korzysta z terapii oraz literatury aowskiej, która wspomaga trzeźwienie.

W planach Grupy jest utworzenie Klubu Abstynenta.

Grupa otrzymuje dofinansowanie na przejazdy autokarem na ogólnopolskie spotkania trzeźwościowe oraz na szkolenia w Instytucie Psychologii Zdrowia w Warszawie.

Liczba osób objętych opieką w 2007 roku: ok. 20.

2.12. PODSUMOWANIE CZĘŚCI DIAGNOSTYCZNEJ

Zespół dokonujący diagnozy problemów społecznych na terenie miasta Skórcz korzystał z szeregu możliwości pozyskania informacji od jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego, jednostek pozarządowych oraz instytucji współdziałających w szeroko rozumianym obszarze polityki społecznej. Nie poprzestając na analizie źródeł zastanych, korzystano ze źródeł wywołanych, tj. badań ankietowych i analizy SWOT.

Sumując uzyskane informacje i nakładając wyniki diagnozy na zakres możliwości kompetencyjnych samorządu, możemy wskazać najważniejsze obszary problemowe, których rozwiązanie powinno stać się przedmiotem troski samorządu lokalnego, a są one treścią części programowej niniejszego dokumentu.

Zespół przygotowujący dokument uznał, iż w pierwszej kolejności należy zaprogramować działania służące integracji mieszkańców miasta oraz budowaniu lokalnego partnerstwa na rzecz samodzielnego rozwiązywania problemów społecznych.

Równie ważne jest wspieranie rodziny, którą należy wzmocnić tak, by w skuteczniejszy sposób mogła opierać się kryzysom powodowanym przez czynniki

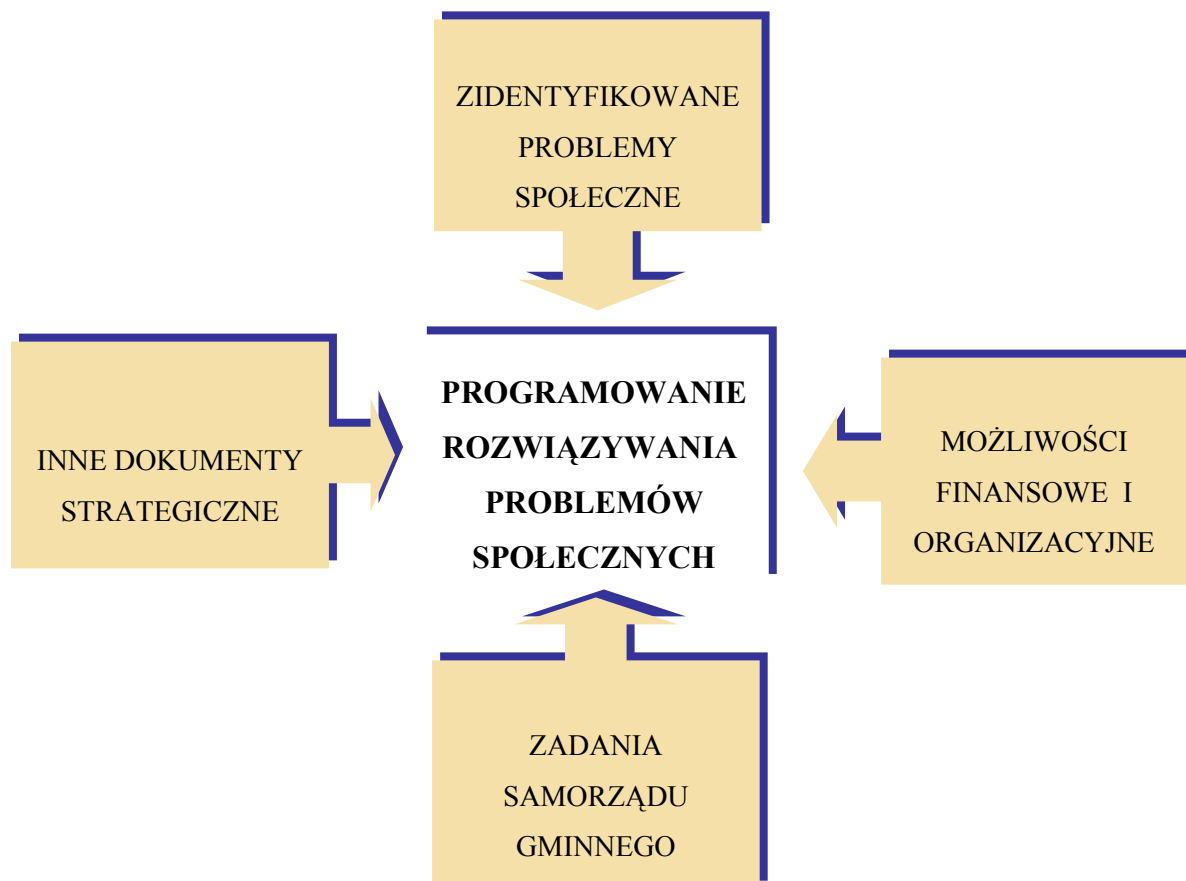
zewewnętrzne, takie jak np. bezrobocie, czy też czynniki wewnętrzne powodujące rozpad pożycia, np. problem alkoholowy.

Odpowiedniego wsparcia należy także udzielić osobom dotkniętym i zagrożonym bezrobociem, ubóstwem i bezdomnością oraz osobom starszym i niepełnosprawnym – grupom szczególnie podatnym na marginalizację i wykluczenie społeczne. Istotnym zagadnieniem jest również przeciwdziałanie uzależnieniom, negatywnie wpływającym na kondycję lokalnej społeczności i stanowiącym podłoże przemocy w rodzinie.

Tworząc politykę społeczną na poziomie lokalnym, zgodnie z zasadami pomocniczości i partycypacji społecznej, nie sposób nie dostrzec w dokumencie programowym powyższych kwestii i wskazać dla nich właściwych możliwości rozwoju.

Poniższy diagram przedstawia związek zidentyfikowanych w procesie badawczym problemów społecznych z czynnikami, które należy brać pod uwagę w programowaniu działań służących rozwiązywaniu problemów społecznych środowiska lokalnego. Oczywiście wpływ poszczególnych czynników jest złożony i niejednorodny. Największe znaczenie przy projektowaniu działań mają możliwości kompetencyjne samorządu lokalnego oraz warunki finansowe, nieco mniejsze, choć także istotne, inne dokumenty strategiczne omówione w części wstępnej.

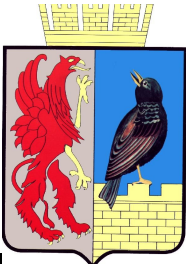
ZWIĄZEK ZIDENTYFIKOWANYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH Z PROGRAMOWANIEM DZIAŁAŃ

3. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

W tej części dokumentu przedstawiono najistotniejsze założenia polityki społecznej miasta na najbliższe lata. Zostały one ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań.

3.1. MISJA

	<p>Zintegrowana społeczność miasta Skórcz – prowadząca życie wolne od wszelkich zagrożeń, mająca możliwość realizacji planów osobistych, zawodowych i społecznych</p>
---	--

3.2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Cel strategiczny 1.

Integracja mieszkańców miasta i budowa lokalnego partnerstwa na rzecz samodzielnego rozwiązywania problemów społecznych

Cele operacyjne:

1. Inicjowanie integracji społeczności lokalnej.
2. Wspólne diagnozowanie potrzeb i problemów społeczności lokalnych.
3. Rozszerzanie współpracy pomiędzy grupami społecznymi i organizacjami pozarządowymi a instytucjami rządowymi i samorządowymi.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-3:

1. Systematyczna diagnoza i monitoring istniejących problemów społecznych.

2. Systematyczne wzmacnianie kadr Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej poprzez doksztalcanie i zwiększenie liczby pracowników socjalnych do poziomu zgodnego z zapisami ustawy o pomocy społecznej.
3. Podjęcie działań w kierunku poprawy bazy lokalowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.
4. Doskonalenie systemu informacyjnego o możliwościach udzielania pomocy społecznej i wsparcia mieszkańcom miasta, m.in. poprzez Internet.
5. Wspomaganie inicjatyw społecznych i inspirowanie rozwoju idei samopomocy.
6. Upowszechnianie pozytywnych skutków działań obywatelskich.
7. Realizacja zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych w mieście, w jak najszerszym zakresie, przez organizacje społeczne, kościół katolicki i inne kościoły, związki wyznaniowe, fundacje, stowarzyszenia, pracodawców, osoby fizyczne i prywatne.
8. Tworzenie ram dla miejscowego prawa określającego współpracę i przepływ informacji pomiędzy instytucjami samorządowymi a pozarządowymi.
9. Wspieranie organizacyjne, prawne i lokalowe powstających i istniejących organizacji pozarządowych oraz świadczenie poradnictwa dla organizacji pozarządowych w zakresie pozyskiwania grantów i dotacji, środków finansowych z innych źródeł niż samorządowe.
10. Zwiększenie koordynacji działań organizacji pozarządowych już działających na terenie miasta poprzez: systematyczny przepływ informacji o podejmowanych inicjatywach, regularne spotkania, wymianę doświadczeń.
11. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie wykorzystania na potrzeby lokalnej infrastruktury pomocowej obiektów budowlanych będących w posiadaniu miasta, np. budynku internatu ZSP w Skórczu.
12. Promowanie idei wolontariatu i pozyskiwania wolontariuszy do współpracy w realizowaniu zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.

Odpowiedzialni za realizację kierunków działań:

Rada Miejska i Urząd Miejski, jednostki organizacyjne samorządu gminnego, w tym jednostki pomocy społecznej.

Środki finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, unijnych, programów celowych.

Partnerzy:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.

Cel strategiczny 2.

Wzmacnianie kondycji rodzin oraz zaspakajanie potrzeb dzieci i młodzieży

Cele operacyjne:

1. Pomoc w likwidacji przyczyn dysfunkcji oraz wspieranie i usprawnianie systemu wsparcia rodziny: psychologicznego, prawnego, socjalnego.
2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi im prawami.
3. Współpraca z instytucjami i organizacjami zajmującymi się opieką i pomocą rodzinie.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1:

1. Zapewnienie rodzinom i osobom samotnie wychowującym dzieci szerszego dostępu do poradnictwa specjalistycznego (pedagog, psycholog, prawnik), w tym rodzinnego dla rodzin naturalnych, zastępczych, a także terapii rodzinnej.

2. Zintensyfikowanie i rozwój form pracy socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze środowisk niewydolnych wychowawczo.
3. Prowadzenie grup wsparcia i grup samopomocowych.
4. Podejmowanie inicjatyw i nowatorskich rozwiązań na rzecz ochrony macierzyństwa i dziecka w rodzinie.
5. Podjęcie działań w kierunku poprawy bazy lokalowej Miejskiego Przedszkola.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2:

1. Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci i młodzieży z rodzin ubogich, m.in. poprzez: organizowanie i finansowanie dożywiania w trakcie nauki w szkole, zapewnienie odzieży, wyposażenia w artykuły szkolne, organizowanie i finansowanie wypoczynku letniego i zimowego oraz organizowanie akcji charytatywnych dla pozyskiwania środków na pomoc dzieciom.
2. Zapewnienie właściwej opieki medycznej (stomatolog, okulista).
3. Szkolenie i podnoszenie kwalifikacji kadry specjalistów do pracy z rodziną i dziećmi oraz w zakresie zaspokojenia potrzeb dzieci w placówkach.
4. Tworzenie warunków do realizacji programów socjoterapeutycznych.
5. Tworzenie interdyscyplinarnych zespołów specjalistów do spraw interwencji w sytuacjach zagrażających dzieciom i młodzieży.
6. Rozwój nowych form działań osłonowo-aktywizujących na rzecz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.
7. Zapewnienie w szkołach dostępu do wsparcia psychologa.
8. Opracowywanie i realizacja gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.
9. Zapewnienie dzieciom i młodzieży szerszego dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, m.in. poprzez zwiększenie liczby zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych (zajęcia muzyczne, plastyczne, sportowo-rekreacyjne, koła zainteresowań, wycieczki; przy współpracy z Miejskim Ośrodkiem Kultury i Miejską i Powiatową Biblioteką Publiczną) oraz rozbudowę i modernizację bazy sportowo-rekreacyjno-wypoczynkowej oraz wyposażenie jej w odpowiednie urządzenia – pozyskiwanie środków finansowych na powyższe działania m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3:

1. Wykorzystanie potencjału partnerów społecznych w realizacji pomocy dziecku i rodzinie.
2. Zintegrowanie działań na rzecz dziecka i rodziny ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, zakładami opieki zdrowotnej, kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi.
3. Inicjowanie i rozwój różnych form integracji rodzin ze społecznością lokalną – wspieranie wypoczynku rodzinnego, organizowanie imprez integracyjnych i kulturalnych, festynów, spartakiad we współpracy z organizacjami pozarządowymi.
4. Upowszechnianie informacji o podmiotach świadczących pomoc dziecku i rodzinie.

Odpowiedzialni za realizację kierunków działań:

Rada Miejska i Urząd Miejski, jednostki organizacyjne samorządu gminnego, w tym jednostki pomocy społecznej oraz placówki oświatowe i kulturalne.

Środki finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, unijnych, programów celowych.

Partnerzy:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.

Cel strategiczny 3.

**Pomoc grupom zagrożonym wykluczeniem społecznym:
bezrobotnym, ubogim i bezdomnym**

Cele operacyjne:

1. Rozwijanie aktywnych form pomocy osobom bezrobotnym, w tym szczególnie bezrobotnym długotrwale i kobietom.
2. Ograniczanie ubóstwa i zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego osobom i rodzinom najuboższym oraz dotkniętym i zagrożonym bezdomnością.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1:

1. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi oraz marginalizowanymi w kierunku ich aktywizacji społecznej.
2. Stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie monitorowania i rozwiązywania zjawiska bezrobocia na terenie miasta obejmująca: organizowanie stażów absolwenckich i przygotowania zawodowego, prac

społecznie użytecznych, interwencyjnych i robót publicznych, szkoleń i kursów umożliwiających zmianę lub podniesienie kwalifikacji zawodowych oraz utworzenie na terenie miasta Klubu Pracy.

3. Bieżący monitoring ofert programowych i ewentualne opracowanie projektów mających na celu niwelowanie problemu bezrobocia, w szczególności wśród kobiet i osób długotrwale bezrobotnych.
4. Współdziałanie w programach realizowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego przez instytucje integracji i pomocy społecznej oraz rynku pracy.
5. Tworzenie na terenie miasta sprzyjającego klimatu dla potencjalnych inwestorów mogących tworzyć nowe miejsca pracy, m.in. poprzez opracowanie i wdrożenie systemu dogodnych ulg podatkowych z tytułu podejmowania pozarolniczej działalności gospodarczej.
6. Rozszerzenie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezrobotnych, mogącymi zorganizować Klub Integracji Społecznej.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.

1. Systematyczna pomoc finansowa ze strony Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej dla osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej realizowana z systemu pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych.
2. Wsparcie osób marginalizowanych informacją, pracą socjalną, poradnictwem prawnym.
3. Podjęcie działań w kierunku zapewnienia najuboższej ludności miasta jednego gorącego posiłku dziennie.
4. Rozwój współpracy z Policją w zakresie zwiększenia bezpieczeństwa publicznego i zapobiegania rozwojowi przestępczości, w szczególności wśród osób młodych.
5. Budowa koalicji instytucji samorządowych i pozarządowych na rzecz przeciwdziałania ubóstwu i zmniejszania strat z niego wynikających.
6. Zapewnienie schronienia osobom jego pozbawionym, m.in. poprzez współpracę z noclegownią oraz tworzenie na terenie miasta mieszkań socjalnych.

Odpowiedzialni za realizację kierunków działań:

Rada Miejska i Urząd Miejski, jednostki organizacyjne samorządu gminnego, w tym jednostki pomocy społecznej.

Środki finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, unijnych, programów celowych.

Partnerzy:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.

Cel strategiczny 4.

Rozwijanie zintegrowanego systemu wsparcia osób starszych

Cele operacyjne:

1. Przeciwdziałanie izolacji i wykluczeniu społecznemu ludzi starszych.
2. Pomoc seniorom wymagającym opieki.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-2:

1. Systematyczny monitoring i analiza potrzeb mieszkańców w wieku poprodukcyjnym.
2. Rozwijanie systemu pomocy seniorom w ich środowisku zamieszkania, m.in. poprzez utworzenie Klubu Seniora oraz, w sprzyjających okolicznościach, Domu Dziennego Pobytu.
3. Doradztwo i zachęcanie do rozwoju małych form pomocy dla osób starych, takich, jak dzienne ośrodki wsparcia.
4. Szkolenie profesjonalnych kadr zajmujących się opieką środowiskową.

5. Współpraca z jednostkami ochrony zdrowia w zakresie rozszerzenia oferty pielęgnacyjno-opiekuńczej.
6. Zwiększenie udziału organizacji pozarządowych w realizacji programów na rzecz osób starszych.
7. Aktywizacja osób przechodzących na emeryturę – kontynuowanie działań mających na celu zapewnienie im możliwości uczestnictwa w kulturze i wypoczynku.

Odpowiedzialni za realizację kierunków działań:

Rada Miejska i Urząd Miejski, jednostki organizacyjne samorządu gminnego, w tym jednostki pomocy społecznej.

Środki finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, unijnych, programów celowych.

Partnerzy:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.

Cel strategiczny 5.

Tworzenie warunków do pełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich rodzin w życiu społecznym

Cele operacyjne:

1. Podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności.
2. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym warunków pozwalających im na aktywne uczestnictwo w życiu społeczności lokalnej na miarę swoich możliwości i potrzeb.
3. Aktywizacja osób upośledzonych i chorych psychicznie.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-3:

1. Współdziałanie z podmiotami zewnętrznymi w celu likwidacji barier architektonicznych i komunikacyjnych:
 - umożliwienie pokonywania miejsc, gdzie występują różnice wysokości,

- stosowanie różnych sposobów orientacji ułatwiających poruszanie się,
 - systematyczne przystosowywanie do potrzeb osób niepełnosprawnych obiektów użyteczności publicznej,
 - tworzenie i oznaczanie miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych.
2. Poszerzenie integracyjnego systemu edukacji:
 - przystosowanie budynków przedszkoli i szkół (likwidacja barier architektonicznych),
 - zatrudnianie i szkolenie fachowej kadry do pracy w oświatowych placówkach integracyjnych, tworzenie oddziałów integracyjnych w placówkach oświatowych,
 - ułatwianie dostępu uczniom niepełnosprawnym do sprzętu rehabilitacyjnego zmniejszającego skutki niepełnosprawności,
 - prowadzenie działań profilaktycznych i rehabilitacyjnych.
 3. Rozwój pracy socjalnej na rzecz integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym.
 4. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym szerszego dostępu do rehabilitacji, m.in. poprzez ułatwienie im kontaktu z placówkami świadczącymi usługi w tym zakresie lub utworzenie na terenie miasta gabinetu rehabilitacyjnego.
 5. Kontynuowanie działań mających na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym aktywnego udziału w działalności sportowej, kulturalnej i zawodowej.
 6. Tworzenie i umacnianie już istniejących form oparcia i pomocy w środowisku domowym i lokalnym.
 7. Współdziałanie z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i organizacjami pozarządowymi dla skuteczniejszego rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych.
 8. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie i Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.
 9. Uruchomienie usług specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Odpowiedzialni za realizację kierunków działań:

Rada Miejska i Urząd Miejski, jednostki organizacyjne samorządu gminnego, w tym jednostki pomocy społecznej i placówki oświatowe.

Środki finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, unijnych, programów celowych.

Partnerzy:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.

Cel strategiczny 6.

**Budowa zintegrowanego systemu profilaktyki
i rozwiązywania problemów uzależnień**

Cele operacyjne:

1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów uzależnień.
2. Zmniejszanie rozmiarów problemów, które aktualnie występują, m.in. przeciwdziałanie przemocy domowej.
3. Zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z problemami już istniejącymi.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-3:

1. Zintensyfikowanie stosownych form profilaktyki w obszarach uzależnień i przemocy w rodzinie, kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży.

2. Budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu.
3. Zwiększanie świadomości społeczności lokalnej (ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży) odnośnie zagrożeń wynikających ze stosowania używek.
4. Profesjonalizacja działań pracowników socjalnych dzięki szkoleniom i warsztatom.
5. Prowadzenie edukacji eliminującej czynniki zagrażające prawidłowemu funkcjonowaniu społecznemu i psychologicznemu – promowanie zdrowego stylu życia, szczególnie wśród dzieci i młodzieży.
6. Zwiększenie skuteczności i dostępności leczenia i terapii osobom uzależnionym i współuzależnionym w zakresie nowoczesnych strategii i metod rozwiązywania problemów uzależnień oraz wzmacnianie efektów leczenia – rozszerzanie oferty funkcjonującego na terenie miasta Punktu Konsultacyjnego, tworzenie grup samopomocowych.
7. Przeciwdziałanie przemocy domowej – opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej.

Cele i kierunki działań są realizowane zgodnie z przyjmowanym corocznie przez Radę Miejską Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, zawierającym szczegółowe działania w ww. zakresie.

Odpowiedzialni za realizację kierunków działań:

Rada Miejska i Urząd Miejski, jednostki organizacyjne samorządu gminnego, w tym jednostki pomocy społecznej i placówki oświatowe.

Środki finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

Partnerzy:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.

3.3. MONITORING I WDRAŻANIE STRATEGII

3.3.1. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring i ewaluacja zapisów strategicznych polegają na systematycznej ocenie realizowanych działań oraz modyfikacji kierunków działania w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się poprzez zmianę regulacji prawnych czy też narastanie poszczególnych dolegliwości społecznych. Całościowa ocena wymaga odpowiedzi na pytania o zgodność ocenianej polityki z przyjętymi wartościami i zasadami. Ewaluacja jest działalnością z natury normatywną, gdyż z jednej strony wykorzystuje się w niej istniejące normy, z drugiej zaś w jej wyniku mogą pojawić się propozycje wprowadzenia nowych norm i procedur. Jest także działalnością instrumentalną, ponieważ jej podstawowym celem jest dostarczenie podmiotom polityki społecznej praktycznej wiedzy potrzebnej przy podejmowaniu decyzji.

Elementami skutecznego monitoringu i ewaluacji będą przede wszystkim:

- **Zespół wdrażający strategię.**

Zespół powinien zostać powołany przez burmistrza odrębnym zarządzeniem, a w jego skład mogą wejść m.in.: zastępca burmistrza, kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz inne osoby wskazane przez burmistrza.

- **Roczna ocena wdrażania strategii.**

Zespół wdrażający strategię winien się zbierać przynajmniej raz w roku i ocenić poziom wdrażania poszczególnych celów i kierunków działań. Zespół swoją ocenę powinien przekazać burmistrzowi i radzie, sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań, np. programów celowych.

3.3.2. WSKAŹNIKI STOPNIA EFEKTYWNOŚCI REALIZACJI STRATEGII

W obszarze polityki społecznej dysponujemy stosunkowo szeroką gamą wskaźników społecznych, za pomocą których możemy skutecznie oceniać poziom wdrażanych w wybranym sektorze zmian. Zespół wdrażający strategię będzie mógł korzystać z szerokiego wachlarza wskaźników odzwierciedlających ważne wartości zakładane do osiągnięcia i ukierunkowujące proces rozwoju.

1. W obszarze dotyczącym ludności:
 - przyrost naturalny na 1.000 osób,
 - saldo migracji na 1.000 osób.
- W obszarze dotyczącym rynku pracy:
 - udział zarejestrowanych bezrobotnych w ogólnej liczbie czynnych zawodowo,
 - udział bezrobotnych do 30. roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych,
 - liczba poszukujących pracy na jedno wolne miejsce pracy.
- W obszarze dotyczącym dochodów i wydatków ludności:
 - dochody do dyspozycji gospodarstw domowych,
 - dochody na 1 osobę w podstawowych typach gospodarstw domowych,
 - odsetek osób żyjących w ubóstwie,
 - głębokość ubóstwa,

- udział gospodarstw domowych oceniających swoją sytuację jako złą lub bardzo złą.
- W obszarze dotyczącym oświaty i wykształcenia:
 - liczba ludności z wykształceniem wyższym na 1.000 osób w wieku 25 lat i więcej,
 - liczba ludności z wykształceniem co najmniej średnim na 1.000 osób w wieku 20 lat i więcej.

Dodajmy, że istnieją również wskaźniki – instrumenty polityki społecznej, za pomocą których cele mogą być osiągnięte lub które mogą wspomagać procesy osiągania celów. Są to m.in. procentowe udziały:

- osób dotkniętych problemami alkoholowymi korzystających z pomocy w tym zakresie w ogóle osób dotkniętych tymi problemami,
- osób dotkniętych problemami alkoholowymi należących do klubów AA itp. w ogóle osób dotkniętych tymi problemami,
- młodzieży wyedukowanej w zakresie zagrożeń alkoholowych w ogóle młodzieży,
- młodzieży wyedukowanej w zakresie zagrożeń związanych z narkotykami w ogóle młodzieży,
- osób dotkniętych problemami narkomanii korzystających z pomocy w tym zakresie w ogóle osób dotkniętych tymi problemami,
- osób dotkniętych problemami ubóstwa korzystających z pomocy w tym zakresie w ogóle osób dotkniętych tymi problemami,
- osób dotkniętych problemami dotyczącymi niepełnosprawności korzystających z pomocy w tym zakresie w ogóle osób dotkniętych tymi problemami.

Powyższe wskaźniki są w większości dostępne w zbiorach statystyki publicznej oraz w zasobach informacyjnych instytucji zajmujących się pomocą społeczną. Część danych może być zbierana okresowo poprzez badania ankietowe wśród mieszkańców miasta oraz w kluczowych dla rozwiązywania problemów społecznych instytucjach.

Ostateczny kształt systemu monitoringu powinien zostać skorelowany z projektami, które będą realizowane w ramach strategii. Najpowszechniej wskaźniki lokalnej efektywności osiąganych celów są pogrupowane wokół najważniejszych obszarów realizacyjnych strategii i odnoszą się do poszczególnych zagadnień.

Podstawowymi wskaźnikami, jakie mogą być przyjęte dla pomiaru efektywności wdrażania strategii, są wskaźniki ekonomiczne i społeczne.

- **Ekonomiczne:** stopień poniesionych nakładów, koszty jednostkowe uzyskania efektu, ilość środków finansowych przeznaczonych na realizację danego projektu.
- **Społeczne:** liczba programów i projektów socjalnych zrealizowanych w odniesieniu do poszczególnych celów strategicznych, liczba uczestników szkoleń i warsztatów, ocena wartości merytorycznej realizowanych projektów, inicjatywy społeczne w obszarze aktywizacji i integracji społecznej, liczba osób usamodzielnionych.

3.3.3. CECHY PROGRAMÓW I PROJEKTÓW

Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych będzie skuteczna, o ile przedstawiciele samorządu lokalnego znajdą zasoby umożliwiające budowę i realizację programów celowych zgodnych z przyjętymi kierunkami działań. Programy można realizować w okresach rocznych, dłuższych lub krótszych, w zależności od charakteru danego projektu. Przy budowie projektów znaczenie będą miały środki, które Rada Miejska rocznie będzie przeznaczała na ten cel. Projekty winny być realizowane w ramach:

- własnych zasobów samorządu (np. projekty MOPS-u),
- poprzez organizacje pozarządowe,
- poprzez inne instytucje zewnętrzne.

Projekty i programy mogą być przyjmowane przez Radę Miejską stosownymi uchwałami, które winny przybierać formułę załączników do niniejszej strategii. Projekty i programy realizowane w ramach strategii powinny być zgodne z przyjętymi kierunkami działań. Ponadto powinny je cechować: efektywność, skuteczność i celowość.

- **Efektywność** – jest to jedna z najbardziej pożądanых cech polityki społecznej i jednocześnie kryterium jej oceny. Stosowana jest w polityce społecznej w znaczeniach nadawanych jej przez ekonomię, prakseologię i socjologię. Jest to relacja między osiągniętymi bądź planowanymi celami (korzyściami) danego działania a ponoszonymi lub planowanymi nakładami. Można tego dokonać dwoma sposobami: osiągając maksymalny stopień realizacji celu przy danym

nakładzie zasobów (zwiększenie wydajności) lub używając minimalnego nakładu środków, by w jak największym stopniu zbliżyć się do realizacji celu (oszczędzanie zasobów). Efektywne programy, realizowane w ramach strategii, rozwiązują jedną kwestię społeczną, nie przyczyniając się do powstania nowych. Służą zachowaniu równowagi między interesami różnych grup społecznych oraz podnoszą poziom zaspokajania potrzeb społeczeństwa, oszczędnie i wydajnie dysponując posiadanymi środkami.

- **Skuteczność** – jest to zgodność między stanem rzeczy, określanym jako skutek danego działania, a zakładanym celem. Skuteczność jest stopniowalna: za skuteczne uznaje się nie tylko działania, których skutki są tożsame z celem, ale i te, które zbliżają do jego osiągnięcia. Skuteczność jest oceną, dla której punktem odniesienia jest wzorzec stanu docelowego. Ten stan docelowy w polityce społecznej może być postrzegany bardziej konkretnie – jako pożądane i zaplanowane zmiany w jakiejś dziedzinie życia społecznego (np. ograniczanie obszarów biedy).
- **Celowość** – jest to cecha oznaczająca dotarcie z danym programem do środowiska osób rzeczywiście go potrzebujących. Ocena celowości powinna się opierać na rzetelnie przeprowadzonej diagnozie problemu.

3.3.4. PROPONOWANE PROJEKTY – BANK POMYSŁÓW

Prezentowane projekty powstały w trakcie prac nad dokumentem strategicznym i przedstawiamy je na zasadzie „banku pomysłów”, tzn. ich realizacja jest wskazana, ale możliwa będzie dopiero wtedy, gdy wnioskodawcy projektów pozyskają na nie środki finansowe. Należy dodać, że zaproszenie do budowania projektów przekazano organizacjom pozarządowym i instytucjom miasta działającym w obszarze polityki społecznej.

Projekt 1: Dobry plac zabaw dla wszystkich dzieci

Wnioskodawca projektu	Rada Rodziców Miejskiego Przedszkola w Skórczu, ul. Parkowa 3, 83-220 Skórcz, tel./fax: (058) 582 41 12
Cel projektu	Budowanie wielopokoleniowych więzi społecznych oraz poprawa

	atrakcyjności i bezpieczeństwa miejsca zabaw dla dzieci
Cele szczegółowe projektu	<ul style="list-style-type: none"> • integracja społeczeństwa (rodziców dzieci uczęszczających do przedszkola oraz dzieci korzystających z placu zabaw w ciągu dnia, Rady Rodziców, sponsorów, przyjaciół przedszkola, dzieci z gminy Skórcz, niepełnosprawnych, Rady Miejskiej) • doposażenie placu zabaw w zestaw z atestem bezpieczeństwa • organizowanie imprez plenerowych, na terenie placu zabaw
Beneficjenci projektu	Rodziny z dziećmi w wieku przedszkolnym nieuczęszczające do przedszkola z terenu miasta i gminy Skórcz oraz dzieci przedszkolne

Projekt 2: Nie pozostawaj w tyle – dokoń najlepszych

Wnioskodawca projektu	Zespół Szkół Publicznych, ul. Hallera 7a, 83-220 Skórcz, tel. (058) 582 47 21
Cel projektu	Wspieranie edukacji na wszystkich poziomach dla podniesienia konkurencyjności lokalnej siły roboczej
Cele szczegółowe projektu	<ul style="list-style-type: none"> • wzmocnienie oddziaływania na środowisko i uczynienie ze szkoły lokalnego centrum edukacyjnego • podniesienie jakości kształcenia w celu lepszego przygotowania do egzaminów • aktywizowanie i motywowanie uczniów do zdobywania wiedzy i kształtowania umiejętności
Beneficjenci projektu	Uczniowie klas II i III Publicznego Gimnazjum, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów dojeżdżających z terenów wiejskich, z dysfunkcjami oraz pochodzących z rodzin o niskim statusie materialnym

Projekt 3: Nowy sprzęt – nowe możliwości (zakup instrumentów muzycznych dla sekcji muzycznej działającej przy Miejskim Ośrodku Kultury w Skórczu)

Wnioskodawca projektu	Iwona Kleina – Miejski Ośrodek Kultury, ul. 27 Stycznia 4, 83-220 Skórcz,
------------------------------	--

	tel. (058) 582 47 81, e-mail: mokskorc1@wp.pl
Cel projektu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poprawa funkcjonowania i wyposażenia Miejskiego Ośrodka Kultury w Skórczu 2. Nabycie przez uczestników sekcji muzycznej umiejętności skupienia się i koncentracji 3. Podnoszenie wiary we własne możliwości poprzez występy publiczne oraz rozwijanie umiejętności porozumiewania się z otoczeniem i zdolności do pracy w zespole poprzez muzykowanie w grupie
Cele szczegółowe projektu	Nabycie 18 nowych instrumentów muzycznych oraz rzutnika multimedialnego i ekranu
Beneficjenci projektu	Dzieci i młodzież uczestniczący w sekcjach muzycznych (zakup nowego sprzętu umożliwi naukę wszystkim chętnym, dzieci rozwiną swoje pasje, profesjonalnie przygotują się do występów na lokalnych i regionalnych imprezach, konkursach i festynach środowiskowych)

Projekt 4: Popularyzacja sportu, rekreacji, wypoczynku i turystyki

Wnioskodawca projektu	Lekkoatletyczny Ludowy Klub Sportowy „Ziemi Kociewskiej”, ul. Starogardzka 15, 83-220 Skórcz, tel. (058) 582 47 56, e-mail: sw-i kolcz@o2.pl
Cel projektu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Popularyzacja sportu i aktywności ruchowej na terenie miasta 2. Zapewnienie warunków do systematycznego podnoszenia poziomu sportowego przez zawodników w sekcjach sportu kwalifikowanego 3. Zapewnienie mieszkańcom miasta i gminy Skórcz dostępu do rozrywki, wypoczynku, rekreacji i turystyki 4. Organizowanie zawodów sportowych oraz innych form wypoczynku
Cele szczegółowe projektu	<ul style="list-style-type: none"> • zdobycie przez zawodników kwalifikacji do udziału w Mistrzostwach Świata Juniorów w Bydgoszczy • zdobycie przez zawodników minimum kwalifikacyjnego na Mistrzostwa Polski Młodzików • wyłonienie mistrzów okręgu województwa pomorskiego we wszystkich kategoriach wiekowych

Beneficjenci projektu	<ul style="list-style-type: none"> • zawodnicy, którzy poprzez uczestnictwo w zawodach będą podnosić swoje kwalifikacje • mieszkańcy Skórcza i turyści, dla których zawody i imprezy sportowe staną się widowiskiem
------------------------------	---

Projekt 5: Organizowanie sportu i rekreacji dla mieszkańców Skórcza

Wnioskodawca projektu	Ludowy Klub Sportowy „Pomorzanka”, ul. Leśna 2, 83-220 Skórcz, tel. (058) 582 52 03
Cel projektu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie warunków do systematycznego podnoszenia poziomu sportowego przez zawodników w sekcjach sportu kwalifikowanego oraz udziału w rozgrywkach ligowych 2. Zapewnienie mieszkańcom miasta i gminy Skórcz dostępu do wypoczynku, rekreacji i turystyki 3. Szkolenie dzieci i młodzieży 4. Udział w zawodach sportowych
Cele szczegółowe projektu	<ul style="list-style-type: none"> • wyszkolenie 20 zawodników w piłce nożnej, siatkówce • czynny udział w zawodach sportowych w różnych dyscyplinach sportu
Beneficjenci projektu	Społeczność lokalna, zawodnicy

Projekt 6: Korty tenisowe na Stadionie Miejskim w Skórczu

Wnioskodawca projektu	Skórzecki Klub Sportowy, ul. Kościelna 5, 83-220 Skórcz, tel. 502 454 689
Cel projektu	Zainteresowanie czynnym wypoczynkiem, jaki daje tenis – poznanie technik i zasad tej gry (zrzeszenie dużej liczby uczestników – zawodników i ich profesjonalne przeszkolenie)
Cele szczegółowe projektu	<ul style="list-style-type: none"> • czynny udział w zawodach sportowych, rozgrywkach tenisa • zainteresowanie coraz większej liczby osób tenisem • zorganizowanie rozgrywek ligowych na różnych poziomach gry

4. UWAGI KOŃCOWE

Zapisy zawarte w strategii będą realizowane w ramach kierunków poszczególnych działań, w zależności od posiadanych przez samorząd i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych.

Inne dokumenty programowe w zakresie lokalnej polityki społecznej powinny być zgodne z wytyczonymi w niniejszym dokumencie celami strategicznymi i kierunkami działań. Powinny je również rozwijać i uszczegóławiać. Odnosi się to zarówno do programów przyjmowanych przez organy samorządu corocznie, jak i dokumentów wieloletnich, m.in. do:

- *Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,*
- *Systemu Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną,*
- *Programu Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi,*
- *Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,*
- *Programu Przeciwdziałania Narkomanii.*

Autorzy niniejszego dokumentu pragną złożyć serdeczne podziękowania tym wszystkim, którzy przyczynili się do identyfikacji najważniejszych problemów

społecznych środowiska lokalnego, oraz mają nadzieję na dalszą współpracę prowadzącą do zmiany społecznej.